

TABULARA, TALANA, YALANA BALTA

**IRKÇILIĞA,
SÖMÜRÜYE,
ŞERİATA HAYIR!..**

Sorumlusu: Av. Hayri BALTA

hayri@tabularatalanayalanabalta.com

www.tabularatalanayalanabalta.com

CAHİLİN DÜNYASI

**Soldan sağa: Enver Pazarbaşı, Kardeşim Hasan Balta,
Mehmet Dağdelen, Talip Güzelhan ve ben (oturan)**

TABULARA, TALANA, YALANA BALTA

**IRKÇILIĞA,
SÖMÜRÜYE,
ŞERİATA HAYIR!..**

Sorumlusu: Av. Hayri BALTA

hayri@tabularatalanayalanabalta.com | www.tabularatalanayalanabalta.com

Hayri Balta; Mahkeme kararı ile "Atatürkçü ve Aydın" unvanını alan tek kişidir.

CAHİLİN DÜNYASI

Soldan sağa: Enver Pazarbaşı, Kardeşim Hasan Balta,
Mehmet Dağdelen, Talip Güzelhan ve ben (oturan)

**I. BASKI
MAYIS 2015
(100 ADET)**

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	4	41. YAVRU SERÇEYE	42
2. İÇ DARALMASI	4	42. SABAHA KARŞI	43
3. BABAMA	5	43. ÂLİM OĞLU ÂLİM	44
4. BABAANNEME	5	44. SARHOŞUM	44
5. KONUŞMA	6	45. GECE	45
6. BENİM DE AKLIM BU KADAR YETER	7	46. YİNE HOŞUM	45
7. OLMAZ İSE	8	47. RIZK DARLIĞI	46
8. ARKADAŞ ve HARCAMA	8	48. BİR ÇAY'A	46
9. APİ'YE	9	49. ÇOK YAZIK BİZE	46
10. GÜZEL GÖRDÜM	10	50. BU DERE	47
11. LATİFE	11	51. EVİM OLSAYDI	47
12. KARŞILIK	12	52. SON YOLCUM	48
13. SABAH	12	53. DEMİŞ - DEDİM	49
14. ZENGİNİM	13	54. KÜTÜK	49
15. İÇMİŞİM, İÇELİM	14	55. AKIL ERMEZ	49
16. İÇEMEM	14	56. BU GÜN	50
17. ÇOK ŞÜKÜR	16	57. KABAHAAT KİMDE	50
18. HAYAT BU YA!	17	58. İŞSİZLİK	51
19. KAPTAN'A	18	59. KİTAPLARIM	51
20. BEKÇİNİN DAYAĞI	22	60. GURBETTE AKŞAM	51
21. SOHBET	23	61. SEVGİ	51
22. BİLMEZDİM	24	62. EŞİME MEKTUPLA İLAN-I AŞK	52
23. HABER GELMEYİNCE	24	63. EŞİME	54
24. BU DA BENİM VECİZELERİM	25	64. ZAYIFLIĞIM	55
25. BENCE	26	65. DEVRİMCİLERE	56
26. ASKERLİK ŞUBESİNDE	27	66. KARARLARIM	56
27. ASKERLİK	27	67. DR. EMİN KILIÇ KALE'YE İNTİSABIMDA TUTTUĞUM KISA	57
28. TIMAR	29	NOTLAR	57
29. GENÇLİK YANLIŞLARI	30	68. YA HOCA YA İŞ!..	79
30. OK SPOR	34	69. FARELER ve KİTAPLAR	80
31. SIKINTI CENDERESİ	38	70. İNÖNÜ GELİYOR	81
32. BORÇ	38	71. BALTASINA SAP OLAMAMIŞ BİR BALTA, YERİN DİBİNE BATA...	89
33. HUYUM	39	72. GERÇEK YOLCUSU	90
35. İHTİRASIM	40	73. YOKSULLUK ve CEHALET	94
36. YALNIZLIK	40	İÇİNDE BİR YAŞAM	94
37. MAHALLE BASKISI	41	74. ORTAKLIK SÖZLEŞMESİ	100
38. SIR	41	75. KERİM DAYIMA,	102
39. İCABAT	41		
40. YETMEZ	41		

76. AKŞAM ORTAOKULU	110	111. ALINACAKLAR...	143
77. ASKERİ DARBEDEN SONRA YAPILAN SÖYLENTİLER:	112	112. DİKKAT TEHLİKE VAR...	143
78. PERİŞANLIK	113	113. MUHTAR ATMAZ...	144
79. KARDEŞİME CEZA	114	114. MUHTEREM HÜSEYİN...	146
80. DİKTE ETTİRİLEN SATIRLAR	115	115. DOĞA YASASI...	147
	115	116. NEZARETHANEDE...	148
81. PROGRAM	116	117. KOMÜNİZM PROPAGANDASI YAPAN MEMUR...	149
82. MİLLİYETÇİLİĞİN İLK KOŞULU...	117	118. AKŞAMLAR...	151
83. ADAM OLMADIKTAN SONRA...	118	119. ESİN GELMEDİKÇE...	153
	118	120. BİR BELEŞÇİ...	154
84. ALLAH RIZKA KEFİL Mİ?	119	121. VATANDAŞIMIZ...	154
85. SİFTAH YAPMAMIŞ	120	122. HASAN KAYA ÖZTAŞ...	155
86. 27 MAYIS HEYECANI	121	123. BİR YABANCI DİL ÖZLEMİ...	156
87. ALLAHLARINA HAVALE EDİYORUM	122		156
88. İNCİL ve KURAN UZMANI	123	124. ÇEMBER DARALİYOR...	159
89. ŞART MI KIRMIZI OLMASI!..	125	125. İŞTEN ATILMAK...	159
90. OYLAR GİZLİ Mİ?	126	126. YAZI KONULARI...	160
91. KIRMIZI MI, BEYAZ MI?	126	127. UCUZ KURTULDUK...	162
92. DEĞİŞİM	127	128. BİR AJAN...	162
93. YÜREK ÇARPINTISI	128	129. BİZ DE BEDELİ BÖYLE ÖDEDİK!..	163
94. KAPICI...	130	130. HEYECANLI BEKLEYİŞ...	164
95. İŞ ARAYAN KIZ	130	131. KONUŞACAK YÜZÜ YOK!	165
96. ŞAŞTIM KALDIM	130	132. DAYAN...	165
97. HUZURSUZLUK	131	133. ASPİRİN BAYER...	166
98. KAHVECİ DOSTUM	131	134. SELÂMÜNALEYKÜMCÜ!..	166
99. HUZURUN KOŞULU	132	135. BU ORTAMDAN KURTULMALIYIZ...	167
100. RUHSAL DURUMUM	133	136. BİR BU EKSIKTİ...	169
101. MAHMUT BEY	133	137. CHP OY KAYBEDİYOR...	170
102. YAZMAK İSTİYORUM AMA...	134	138. BENİM KAFADA İMIŞ...	171
	134	139. MASON KAHVESİ...	172
103. BEBEKLER...	135	140. PARA İLE DERS...	172
104. SUSALIM MI?	137	141. HUZURSUZLUK...	172
105. ZELİL...	138	142. EN BÜYÜK YANILGIMIZ...	173
107. İYİLEŞME VAR...	140	143. AV. HAYRİ BALTA'NİN ÖZ GEÇMİŞİ...	174
108. ATA'YI ANARKEN...	141	144. TABULARA TALANA YALANA BALTA YAYINLARI:	178
109. NE DENLİ SEVİNSEK AZ!	142		
110. İHMALKARLIK ve...	142		

1. GİRİŞ

Aşağıdaki yazılar, yaşamımın en huzursuz ve mutsuz günlerini yansıtır...

“Yeniden Doğuş” çabalarımın sancılarıdır.

Pişerken çıkardığım dumanlardır.

Okuyacaklarınıız; gençliğimde yaşadığım yoksunluklarımı, ruhsal durumumu ve o zaman ki kültür durumumu gösterecektir.

ANILARIMLA ilgilenen dostlar için bu kitap çok önemli bir kaynak olacaktır.

Aşağıdaki satırlar o zamanki bilgi ve kültürümle nasıl yazmışsam öylece aktarıyorum...

Bir cahil ne yazabilir görmek isteyenler bu yazıları okuyabilirler.

Demek istiyorum ki yaşamı yaşarken yakalamışım...

Yaşamla tam 65 yıllık bir didişme....

Kudurmuş köpekler gibi saldırdılar üstüme...

Bu dile kolay, yaşamayan bilmez.

Bu arada şu gerçeği söylemek gerekirse yeniden doğuşumda, aşağıda görüleceği gibi, Dr. Emin Kılıç Kale'nin rolü büyüktür...

+

2. İÇ DARALMASI

[Alm. Angst] [Fr. angoisse] [tng. ariguishb/: İç daralması: Bir neden olmadan duyulan, belli bir nedene bağlanmayan, tersine başlıca niteliği belirsizlik olan korku; bir kaygı, daralma duygusudur.

İç daralması varoluşçu felsefenin kavramlarından biridir. Özellikle Kierkegaard ve günümüzde Heidegger iç daralmasını varoluşun (hiçlik) karşısında temel durumu olarak öne sürmüşlerdir.

Kierkegaard'da iç daralması insanın kendi varoluşunu uyandırma aracıdır. Heidegger'e göre de ancak iç daralması, varoluşu yokluk uçurumunun önüne koyar.

Ancak yokluk uçurumu üzerinde bulunan, kendi varoluşu için kaygılanmış olan kimse var olanın (Selende) dar sınırını aşip varlığa adım atabilir ve ancak bu korku içinde kalmaya

yüreği olan kimse, kendinde olan iç çekirdeği, kendi varoluşunu açığa çıkarabilir.

(FELSEFE TERİMİLERİ SÖZLÜĐÜ. Prof. Dr. Bedia Akarsu, Savaş Yayınları. Genişletilmiş Üçüncü Baskı.)

3. BABAMA

Zamanla baba sen çalışanı görürsün
Çalışıp kazanmak nasıl olur bilirsin
Allah verir de bir kere başlarsam işe
İşte o zaman beni çok seversin baba

Hey Baba, zamanında bana “deli” dedin
Para vermedin, aç koydun, halime güldün
Bir zamanlar evlatlık defterinden de sildin
Beni evden kovdun “saçmasın” dedin Baba

İş vermezdin, çalışmazsın derdin daima
Çalışmak zevkini tattırmadın ki bana
“Tembeldir” diye bahsettin şu “cahil” halka
“Ahlaksız” biliyor beni onlar da Baba

Sana ve başkalarına fenalık yapmadım
Zevkim için bir malını alıp satmadım
Daha ben gençlik zevki ne imiş tatmadım
Niçin imansız dersin bilmem ki Baba

Yine var sen hoş ol , saygı, selam sana
Seni memnun etmek borcum olsun ey Baba,
28.12.1950

+

NOT:

Babamın mesleği olan Debbağlık'tan hoşlanmadığım için çalışmak istemezdim. Babamla Babaannem (Nenem) çalışmadığım için beni hem aşağılar, hem de azarlarlardı.

4. BABAANNEME

Hey nine çekmediğim kalmadı senin elinden

Küçük bir kabahatimle kurtulamam dilinden
Açlık, parasızlık biraz da senin sert yüzünden
Usandım artık çıldıracağım elinden nene

Bir zamanlar sen de ben deliyi eve koymadın
Her an her şeyde babamdan geri kalmadın
Yüzüme gülerek bir babaannelik yapmadın
Sen de babam gibi beni sevmedin ah nene

İyiliğin de var, unutmak nankörlük sayılır
Fakat yaptığını da yazsan tarihe yazılır
Aklımda sensin, yine de kalbim sana acınır
Sen beni iyiliğim için azarlarsın nene

Ey yüce Tanrım sen kazanç ver kulun olan bana
Muhtaç etme beni böyle bilgisiz bir neneye
Eğer sen bir kazanç vermezsen isen bana Allah'ım
Her zaman deli demekte devam ederler bana...
29.12.1950

+

NOT. Tabakhane'de meslek olarak bir Debbağlık, bir kilimcilik ve bir de Kuşakçılık vardı. Bu arada Tabakhane çarşısında da; bakkal, helvacı, tellal, kahveci gibi esnaf vardı.

Babamın mesleği olan dericiliği ve kilimciliği sevmiyordum. Kaldı ki yeteri kadar da bilmiyordum. Beni iyi bir mesleğe de çirak olarak koymamışlardı. Bu yüzden de para kazanamadığım için beni aşağılayıp azarlarlardı... İşte Neneme başlıklı şiirim o günkü ruhsal durumumu yansıtmaktadır...

5. KONUŞMA

Ekmekçi, kebabçı, atar, bakkal v.s. gibi dükkanların önünde boşu boşuna durmak iyi değildir diyorum.

Neden? Günah mı, dinimize ziyanı mı var. Hayır ne günah ne de dinimize ziyanı var; ya niçin durmayacakmışız dersenez, çünkü siz ekmekçi vs dükkanın önünde dururken; bir fakir borca bir şey almak isterse, sizin de dükkanın

önünde durduğunuzu görünce alacağını almaya utanır ve alamaz, sizin gitmeniz bekleyerek zaman yitirir...

Belki bir müddet zarfında evde yiyecek bekleyenler de bulunabilir. Bunlar yalnız fakirler için değil zenginler için de söz konusudur...

O sizin gitmeniz bekleyen adam da her kimse size karşı içinde kırıklık bile duyabilir...

1.2.1952

+

Not: O yaşlarda (20) aylak aylak dolaşırdım. Babasının dükkanında çalışan arkadaşlarla dükkanda ya da dükkanın önünde durup çene çalardım.

Benim içerde olduğumu gören alıcılar ise beni görünce çekilip giderlerdi. Anladım ki veresiye bir şey alacak...

Görülüyor ki 20 yaşında iken bir iç muhasebesi (kendi kendimi eleştirme) başlamış bende... 13.1.2005

6. BENİM DE AKLIM BU KADAR YETER

Geçen gün otuz kırk yaşlarında ehli kamil adamlarla oturmuş konuşuyorduk. Konuşmalarımız parti hakkında tartışmaya dönüştü. Ben CHP'liydim, o ise Demokrat Partili...

Soru: Sen niçin falan adama reyini verdin?

Cevap: Eh o adam bana filanca zaman yardım etti de...

Bunlar hep boş laflar değil mi... Ya Peki senin seçtiğin adam bir baş olursa senin ve milletin bu seçtiğin adamdan ne gibi menfaati olabilir. Çünkü adam babasından kalanla zengin olmuştur. Mecliste söz söylemesini bilmez: Böyle bir adamın memleketin ve hadi senin kalkınmada ne derece rolü olabilir? Vaziyet bu mertebede olursa sen başkasından da yardım istemeye kalkarsın

Senin seçtiğin adam mecliste; evet evet, hayır hayır demekten başka ne yapabilir? Eğer o senin gibilere yaptığı ufak bir yardım sayesinde seçilip milletvekili oldu ise...

2.2.1952

Not: Demek ki bu satırları yazdığım zaman yirmi yaşında imişim. Yukarıdaki satırlar benim bilgisizlik boyutunu göstermesi açısından önemlidir.

Zaman zaman Gaziantep'e gittiğimde yerel gazetelerde bu şekilde yazılar yazan yazarlar la karşılaşırım.

Böyle bir adamın 35 yaşına kadar ilkokul mezunu olarak sorumsuzca yaşadktan sonra; ortaokulu, liseyi, hukuk fakültesini bitirip kendini yazarlığa ve aydınlanmacılığa adanması çocuklara örnek olarak gösterilmesi gereken bir azim ve irade örneğidir.

7. OLMAZ İSE

Olmaz ise yardımın anana babana
İyi yaşıyorum diye övünme bana
Sıkılmıyor kimseye faydam yok diye
Az çok bir yardımım oluyor ya babama

Olsaydı bir salahiyet elimde benim
İmdat ederdim her canlı mahluka
İşte o zaman benim kalmazdı hiç derdim
Şu misafir olduğum fani dünyada
4.3.1952

Açıklama: Babam yine elindeki sermayeyi bitirmişti ve parasız kalmıştı. Ben ise, rençperlik ederek, günde üç dört beş her ne ise para kazanıyordum ve kazandığımdan gerektiği kadarını babama harçlık olarak verirdim ve dahası da masraflarını karşıladım

Gençliğimde hiç param olmadı. Babama para veremediğim için babam beni azarladı ve ben de üzülürdüm.

Yukarıdaki dörtlükler ise yaptığım la gurur duymamdandır.
4.3.1952

+

AÇIKLAMA:

Yukarıdaki açıklamalarım; benim cehaletimin boyutlarını, bunalımlarımı ve nereden nereye geldiğimi göstermesi bakımından çok önemlidir.

8. ARKADAŞ ve HARCAMA

Bence arkadaşlarımın bütün masraflarını sağlamak yersiz bir harekettir.

Çünkü sevdiğimiz bir arkadaşın saz, sinema, kahve ve herhangi bir yer de “Bırakınız, ödemeyi ben yapayım?” demekle iyi iş yapmış olmayız.

Bir arkadaş bana on harcarsa, elimden gelirse, ben de onun için on harcamalıyım ki karşılıklı olsun ve birbirimizle ilişkimiz eşit olsun.

Biri bana:

“Ben bir arkadaşla tanıştım bana hiç para harcatmıyor...”

Kendisini tecrübe için:

“İyi ya, seni seviyormuş.”

“Hayır, dedi, sevip sevmediğini pek o kadar bilmiyorum ama, onun bu davranışım beni şaşırtıyor... Acaba bir amacı mı var diye düşünüyorum...”

Sözünü kestim:

“O zaman sen de on para harcatmazsan ödeşmiş olursun...”

Düşünmeden sözüne devam etti:

“Sorun o kadar basit değil; eğer kendisi bir çıkar için benimle arkadaşlık yapıyorsa bu arkadaşlık beş para etmez.”

“Doğru!”

Arkadaş sözlerini sürdürdü:

“Vallahi bana bu kadar iltifat göstermesi beni şaşırtıyor. Beni kendisinden soğutuyor ve kendisini ile karşılaşmamaya çaba gösteriyorum.”

İşte bunun içindir ki; her zaman masrafları bizim karşılamamız doğru değildir. Böylece arkadaşımızı zor duruma düşürmüş oluruz ve de bizden kaçmasını sağlamış oluruz. Aklına kötü şeyler gelir ve araya soğukluk girer.

Özetle:

Arkadaşlık yapmak istersen biriyle
Hem sen harca hem de ona harcat
Meşgul olmak istiyorsan derdiyle
Sıkmadan canını hem dinle hem anlat
9.3.1952

9. API'YE

Kardeşim Api, neşelenirdik seninle

Şaka yapıp eğlenirdik birbirimizle
Seni çok severdim derin olan sevgimle
Korkma ortağım ben de senin derdine

Düşecek adam değildin ceza evine
Bilirim seni hiç karışmazdın kimseye
Bizlere neşe verirdin tebessümünle
Neyineydi senin densizlik neyine

Fakat bilmeyerek yaptın ben de bilirim
Başkasındadır suç, sana suçsuz derim
İnan ki Apiciğim seni çok severim
Hapse girince tükenmez oldu kederim

Merak etme ey sevgili kardeşim Api
Kalbinde koyma gam keder geçer hepsi
Gam, kederi bırak, kalbine sok neşeyi
Neşelen, hoş ol, bırak ne varsa hepsini

Zamanla yine aramıza girersin sen
Hapisteki gördüğünden, işittiğinden
Bahsedersin bize tatlı tatlı hepsinden
Çıkarsın elbet sen de bir güne gelmeden
9.3.1952

+

Açıklama:

Açıklama: Api, futbol arkadaşlarımızdandı.
Basit bir olaya karıştığından hapse atıldı.
Hapse girmeden önce çok saftı...
Hapse girip çıktıktan sonra değişti...

10. GÜZEL GÖRDÜM

Bu gün birkaç güzel gördüm bostanda
Üçü de ömrünün ilkbaharında...
Üçü de birbirinden genç, güzeldi
Gülücükler vardı yanaklarında...

İçlerinden birini çok beğendim

Kendini bilmem ama ben dertlendim....
Aklımı çeldi, bir şey diyemedim
Eridim, aktım böyle hal görmedim...

Dondum kaldım o an kısıldı sesim
Her şeyim gitti yalnız kaldı tenim
Ben kendimi böyle sever görmedim
Öyleyse bu güzel günündür benim...

Zaman zaman kendisini görseydim
Varsın kaçıp gitsin yine severdim
Onu böyle çayır çimen üstünde
Koşup oynar, gülüp gezer göreydim

Boyu uzun, beli ince güzelim
Gerdanı açık, kısa kollu güzelim
Peri melek, kısa etek güzelim
Ne olurdu beni görse meleğim...
Hayri Balta, 11.3.1952

+

Not:

Bir Pazar; stadyumun yanında, kır gezintisinde,
Değirmen'e akan su arığının başında bir rastlamıştım ona.

Yeniden yaşamak için gittim o bostanlara, beton yağmırlar
oralara...

11. LATİFE

Bir latife etsem ne dersin bana
Ben kaniim kanaatlerime fakat
Şu türlü halleri nadan insana
Açsam da şaşırıyorum açmasam da

Hem şöyle ki, atalar demişler ki
Bu hali arz etmeyi bilmem ki
Anlayana sineğin kanadı saz
Anlamayana davul zurna az
Sakıp Okuducu

+

Bu yaşlarda arkadaşlık ettiğin benden 5-6 yaş büyük Sakıp Okuducu adlı atar arkadaşım Neyzen Tevfik'e özenir ve tasavvufla ilgilenirdi. Düşündüklerini anlatamamış olmasından dolayı da üzüntüsünü belirtirdi.

Sakıp Okuducu bu şiirini sinemaya giderken elime tutuşturmuştu. Film başlamadan okudum. Ve ben de film başlayınca kadar olan zaman aralığında aşağıdaki Karşılığı yazdım.

İşte budur benim 20 yaşındaki kültürüm ve kültürel çevrem...

12. KARŞILIK

Böyle şeyler anlayana verilir
Anlayanlar tarafından sevilir
Anlayana sinek sazdır diyorsun
Anlamayan bunları nerden bilir

Sizin dediğinizi çakmaz bunlar
Evliyayım desen de bakmaz bunlar
Evliyayım mevlüyayım deme ha
Seni deli diye nara yakar bunlar

Bu insanlar bu dünya böyle bir hal
İyisi mi senin olan senle kal
Bağnazlarla, yobazlarla tartışma
Hakikatta hakikat var yoktur fal
4.4.1952

x

13. SABAH

İşte bak yine oldu sabah
Bak işte kuşlar ötüyor
Ne güzel sabahleyin erken kalkmak
Bak, kedi yavrusunu nasıl seviyor

Hisli olurum sabah olunca
Çalışmak için kalkan görünce
Hoş olur sabah ömür boyunca

Duygulanırım sabahları erken kalkınca...

4.4.1952

Açıklama: Bir Nisan sabahı yatağımdan kalktım ki güneş doğmuş, hafiften bir sis... Serçeler bizim evin dut ağacında ötüyor. Duygulandım, yukarıdaki yazdım.

Düşündüm; uykudan kalkıp işe koşanları gözlerimin önüne getirdim. Ben ise hala bilgisizim, işsizim, mesleksizim ve babamın eline bakmakta olan işsiz, güçsüz bir gencim...

Biliyorum, bu günlüklerimin edebi ve sanatsal bir değeri yok; önemi: Benim cehaletimin ölçüsü ve nereden nereye geldiğimin göstergesi olmasındadır...

14. ZENGİNİM

Zenginim ben diğer zenginler gibi
Hem de çok zenginin Harunlar gibi
Harun'dan sultanlardan da zenginim
Bendeki sıhhat nice sultanlar gibi

Zenginim diyorum gülmeyin bana
Benim gibi zenginler çoktur ama
Hiç fark etmezler zenginliklerini
Sağım, dincim, çok şükür ikramına

Bir sağlam sıhhatin var ise eğer
Dünyalar dolusu mücevher değer
Malın var da sıhhatin yoksa eğer
Bir nefes için hep vermeye değer
5.4.1952

+

Açıklama:

Yukarıda yazdığımı gerçek sanıp da beni soymaya kalkmayın. Evet, zenginim ama manen.

Yukarıdaki yazıyı kendimi şöyle kuvvetli, sıhhatli hissettiğim zaman sıhhatimle gururlanarak yazmıştım.

5.4.1952

15. İÇMİŞİM, İÇELİM

İçmişim şarabı geçmişim kendi kendimden
Bir düğün evinde mestleri içerken gördüm
Ben dahi oturmuşum içlerine keyfimdən
Kendimi bir alemlı zevke dalarken gördüm

Ne eğlence ne keyifti nasıl da zevkti
Böyle âlem görmedim sanki dünyada tekti
Çalınan çalgı; davul, zurna bir de dümbelekti
Hoş bir alemdi, derdimiz içip eğlenmekti

Dedim ki hey içenler hep beraber içelim
İçin içelim de gamdan kederden geçelim
Oynayın gideceğiz hepimiz aynı yere
Darılmasın dünya giderken sarhoş gidelim

İçelim yolumuz bir, niçin edelim merak
Gideceğiz belki yarın belki de çok uzak
İçtikçe içelim şu güzelim badeyi hep birlikte
Elbette dünyanın derdinden kalırız uzak

İçelim meramımız her zaman mest olmak
Sarhoş olup da gördüklerimizden zevk almak
İsteyin içkiyi sakiye yalvararaktan
İstedüğümüz dünyadan biraz uzak kalmak

İçin içelim yolcuyuz hepimiz dünyadan
Gitmeyelim buradan bir zevk safa almadan
Çal çalgıcı davulunu, zurnanı durmadan
Gitmeyiz şu dünyadan zevk safa almadan.
7.4.1952

16. İÇEMEM

İçemem sizinle ben ısrar etmeyin
Benim düşüncem ayrı sizinki ayrı
İster haklısın deyin ister sevmeyin
Sizin içtiğiniz benimkinden ayrı

İçeriz bir yerde hoşbeş ederek
Başlangıçtır sizin en hoş zamanınız
İçersiniz aman ne hoştur diyerek
Eksilmez ikram ile iltifatınız

İkramınız hürmetiniz fazla olur
Aşırı zevk ile devam eder fasıl
Dersiniz sakiye “Doldur, durmaksızın doldur!”
Keyfiniz böyle devam eder velhasıl

Bitti şişeler “Kalk gidelim!” dersiniz
“Nereye gideceğiz?” diye sormadan
Sallanarak kalkarsınız hepiniz
Sonra şarkı, türkü çıkar her kafadan

İster istemez bir sarhoş olursunuz
Başlarsanız durmadan sövüp saymaya
Bir ağlar, iki söyler, üç durursunuz
Başlarsınız bu sefer de horlamaya

Ayakta yürüyemez yıkılırsınız
Yıkılanı alırsınız sırtınıza
Bazı güler, bazı sıkılırsınız
Götürüp yatırırınız yatağına

Ben böyle içmeyi ister miyim ki hiç
İçersem içerim ben de tek başıma
Yıkılısam sarhoş olsam bilmez kimseler hiç
Siz gidin ben içeyim yalnız başıma...

1.5.1952

Açıklama:

Çevremdeki insanlar içip için kavga ederlerdi. Bense bundan hoşlanmazdım.

İçtiğim zamanlar kendimle meşgul olmak her nedense bana hoş gelirdi.

1.5.1952

+

Not: Görülüyor ki 20 yaşından iken yavaş yavaş toplumdan kopmaya başlamışım...

17. ÇOK ŞÜKÜR

Çok şükür Allah'a ben hasta değilim
Sağlamım el eline bakan değilim
Doktordan bir imdat uman değilim
Çok şükür sağlamım ben hasta değilim

Çok şükür Allah'a ben sakat değilim
Yardım ile ayağa kalkan değilim
Yatakta yatıp teşt'te sıçan değilim
Çok şükür sağlamım ben sakat değilim

Çok şükür Allah'a ben dinsiz değilim
Durmadan ibadet eden de değilim
Her zaman meyhanede içen değilim
Çok şükür Müslüman'ım kâfir değilim

Çok şükür Allah'a çalan çırpan değilim
Şefkatim sevgim de var insafsız değilim
Haramda gözüm yok çalağan değilim
Çok şükür Allah'a ben hırsız değilim

Çok şükür Allah'a ben sersem değilim
Kendini beğenmiş insan da değilim
Arkadaşım da var tek gezen değilim
Çok şükür Allah'a ben sersem değilim

Çok şükür Allah'a ben kârsız değilim
Az çok işten anlarım arsız değilim
Bu yetmez deyip de isteyen değilim
Çok şükür kârım var kârsız değilim

Çok şükür Allah'a ben tembel değilim
Boş durmam çalışırım gezen değilim
İş gördüğüm yerden tüyen de değilim
Çok şükür çalışkanım tembel değilim.
4.5.1952

18. HAYAT BU YA!

Hayat bu ya, bir gün deli olsam
her şeyi bırakıp sessiz kalsam
Bir gün başımı alıp gitsem
Bu çocuğa sebep Kimya derler

Hayat bu ya bir gün de şaşırısam
Saçmalayıp saçımı yolsam
Bazen gülüp de bazen ağlasam
Bunu şaşırtan Kimya'dır derler

Hayat bu ya biraz durgun olsam
Laflarına karışmadan dursam
İki üç topluluktan da kaçsam
Bunu böyle eden kimya'dır derler

Hayat bu ya bir gün hasta olsam
Evde değil hastanede yatsam
Yatarken de biraz sayıklasam
Bunu böyle eden Kimya derler

Hayat bu ya biraz çapkın olsam
Kazara birkaç adama çarpsam
Çattığım anda sövüp saysam
Bu çocuğa sebep Kimya derler

Hayat bu ya bir gün sarhoş olsam
Bazılarının yanında kussam
Kendi kendime de mırıldansam
Bunu böyle eden Kimya derler

Hayat bu ya bir gün sofu olsam
Her gün sabah akşam namaz kılsam
Yılda iki ay da oruç tutsam
Buna sebep de aklıdır derler

Hayat bu ya bir gün zengin olsam
Milyarlarca kağıt para saysam

Baskülde, kepçeyle altın tartsam
Kaderinde varmış gördü derler

Sözün kısası iyiyi bilirler Allah'tan
Gelen kötülük Şeytan'dan değil kimyadan
Hey biçareler kesin artık sesinizi
Bana gelen iyi kötü yalnız Allah'tan
8.5.1952

Açıklama ve özet: O tarihlerde Debbağ (derici) Hacı Kimya'nın yanında çalışırdım. Kendisi; iki kere Hac'ca gidip geldiği halde namaza gitmediği için dinden çıktığı söylenirdi.

Bir gün boşalan sürahiyi su ile doldurmak için giderken birisi "İçi boş mu!" dedi. Hacı Kimya'ya şarap alıp götürdüğümü sanıyordu.

Şaka yollu: "Hayır, dedim, içinde ayran var! Sen görmüyor musun?"

Sen misin böyle deyen; "Hacı kimyanın tesiri altına girmişsin. Hacı Kimya'nın koluna girmişsin. Zaten sende tuhaf bir hal seziliyor, çık onun yanından, çalışma... Böyle deyen benim yakınlarımdandı.

Hacı Kimya'nın yanında çalışırsam dinden imandan çıkacağımyı söyleyen başka kişiler de vardı...

Ben de ne olur ne olmaz düşüncesiyle yukarıdaki satırları yazdım ustamı suçlamasınlar diye.

8.5.1952

19. KAPTAN'A

Ey Kale kulübünün genel kaptanı
Desem odur içimizde en aptalı
Neden alırsın takıma gereksizleri
Vakti geçmiş ahlaksız oyuncularını

Maarif'te oturup da kaptanlık olmaz
Klüp donlarını giyenler çıkarmaz
Giyerler donları da haberin olmaz
Olmasın kaptanım böyle kaptanlık olmaz

Gelince takımlar antrenmanlara
Şaşkın bakarlar bir o yana bu yana
Neden bakıyorlarmış ne vardır dersen
Arıyorlar potin değil bir çarpana

Çifte çifte malzeme durur Ali'de
İstesen geçer mi halma hal eline
Deriz maçımız var Ali Bey versene
Gidin der bu benim malımdır size ne

Söylediklerim hiç sıkmasın canını
Görmüyorsun bir parçacık etrafını
Duruyor beride yetişmiş oyuncular
Yetiştirirler mi genç oyuncuları

Var mıdır takımda yeri kardeşinin
Olmaz takıma yardımı yoldaşının
İşte Hüseyin Çınarlı'da oynadı
O da bir oyuncusu oldu onların

Zaten Kemal'in de vakti çoktan geçmiş
Emeklilik şerbetini çoktan içmiş
Bekliyorken kenarda birkaç oyuncu
Takımda oynayacak kadar yetişmiş

Al bunları ilk maçta kötü oynarlar
Zıyanı yok varsın kötü oynasınlar
Oynadıkları zaman ikinci maçta
Hiçbir zaman da benden geri kalmazlar

Şehreküstü yenip geçti Çınarlıyı
Neydi nedeni biraz topla kafanı
Yetişmiş oyuncularla sen de biraz
Güçlendir biraz geri kalmış takımı

İçlerinde var birkaç tane oyuncu
Oldu sana söylediklerim onuncu
Onları al takıma bir kere dene
Görürsün kim fazla atacakmış golü

Ahmet, Talat, Ökkeş, Talip, Api, Hayri
Yenilmekse bunlar için olsun gayri
Beğendiğini koy bir bir for hattına
Bu da tesir etsin akılsız kafana

Koy iki tanesini beklesin yedek
Ne olur ne olmaz bak onlar da gerek
Sakatlanırsa birkaç oyuncu eğer
Al bunları yerine bunlar da gerek

Sana akıl vermek de istemiyorum
Ne de olsa senin kadar bilmiyorum
Sana bunu zorla yapacaksın demem
Yaparsan karlı çıkarsın seziyorum

Al bunları takıma pişman olmazsın
Yenilip yüzün sallanarak dönmezsın
Sersem biçare sen bunları bilmezsin
Ne de olsa onlardan iyi demezsin

Don, çorap yok, çünkü hepsi evlerinde
Getirttir kaptanım zahmet edip söyle
Çıkmayalım maça sünepe sünepe
Böylece gülünç etme bizi âleme

Dahası var dahası giyerler donu
Babaları mı verdi onlara bunu
Getirtip güldürmezler takım yüzünü
Artık yitirdi klüp eski yolunu

Geçen gün "Memik'e topu ver de..." dedik
"Hep birlikte çikalım antre mana..."
Azgın suratını sallandırdı Memik:
"Başkandan emir aldık top yasak!" dedi

Biz "Memik abi top niçin yasak olsun,
Yeter ki senin vermeye gönlün olsun ..."
Dedi: "Vermeye gönlüm yok haydi gidin,

Kime şikayet edecekseniz edin...”

Kaptan efendi şimdi geldi aklıma
Sen olanların varmıyorsun farkına
Bize vermezlerken futbol topunu
Verirler mahalledeki takımlara

Yalanım yok, inan anlattıklarına
Giymişlerdi potini ayaklarına
Yapılan haksızlığı görünce hemen
Sana bildirmek fikri geldi aklıma...

Potin motin yok derken bu sayın Memik
Getirdi dört-beş çift potin evlerinden
Hani etmezdi Memik klube kemlik
Yalanım yok hepimiz de bunu gördük

Getirdi iki çift Ahmet, Sait, Haktan
Dediler “Göstermeyin çabucak saklan.”
Şaşmazdı hani ya beyefendi haktan
Malzeme dağınık haberin yok kaptan

Daha çokça söyleyeceklerim vardır
Verilsin hemen klüp aidatları
Vereceksiniz diye gözünü ayır
Çok gerektir ihmal etmeyin bunları

İhmalkarsın kaptanım bilirim bunu
Yetmez mi yazdıklarım söyletme beni
Bilirim huyunu yapmazsın kaptanım
Söylediğime aldırılmazsın kaptanım

Getirttir donu, potini biraz zahmet
Hepimiz bekliyoruz sizlerden himmet
Bari olsun senden biz gençlere hürmet
Dinle sözümü eyle biraz merhamet
13.5.1952

20. BEKÇİNİN DAYAĞI

Bir gün bağ arasında gezmeye gidiyorduk
Giderken şaka yapıp biz bize gülüyorduk
Aramızda bir de ahlaksız vardı çok yaman
Elin başına gireceğini biliyorduk

Birden girdi başa çalıkların arasından
Koparıyordu üzümleri hep karasından
Ne yapalım elimizden hiçbir şeycik gelmez
Hiç talim terbiye alamamıştı babasından

Adı Ahmet'di, yapma çık demeye kalmadan
Bekçi görünürdü tepedeki haymadan
Baktık ki bekçi çıldırmış çıkmış çığırından
Dedik artık esirgesin Ahmet'i yaratan

Bizlere güvenip aldırıyordu bekçiye
Nasil olsa bana sahip çıkan olur diye
Şapur şapur yiyordu tiyekten üzümleri
Yerken de gülüyordu bekçinin gelişine

Bekçi de koşa koşa geldi durdu geriden
Elinde uzun bir kırbaç yapılmıştı deriden
Yapıştırdı ilk kırbacı Ahmet'in belinden
İkinci kırbaçta farkı kalmadı deliden

Kırbaçlarken gözleri olmuştu kan çanağı
Bir tokatla patlamıştı Ahmet'in dudağı
İki silleye kızardı Ahmet'in yanağı
Bir taşla da kanamıştı Ahmet'in ayağı

Biz koşup aldık Ahmet'i bekçinin elinden
Kurtulamadık bu kez de bekçinin dilinden
Kızmıştı bekçi geçmişti kendi kendinden
Ahmet'in beli üç kat oluyordu sesinden

Bekçinin iki sigarayla gönlünü aldık
Bekçi gitti Ahmet'le baş başa kaldık

Koltuğundan girip biraz ayağa kaldırdık
Götürdük bir ağacın gölgesine yatırdık

Yüreği kalkaraktan dedi siz insan mısınız
Arkadaş kıymeti bilecek adam mısınız
Ben dayağı şifayı afiyetle yer iken
Niçin geriden pis pis gülerek bakarsınız

Gelip de demezsiniz ki bu hain bekçiye
Kökünden mi kopardı da vurursun Ahmet'e
Bir bağdan iki salkım üzüm koparma ile
İnsan döverek benzetilir mi kötürüme

Cevabım şu oldu düşüncesiz arkadaşşa
Elin başına gir diye biz mi dedik sana
Çok işler gelir sendeki bu akılsız başa
Dedi yanımdakiler doğru söyledin yaşa
26.5.1952

21. SOHBET

“Bir insan diğer bir insanın suratına bakarak uçkurunu bağlarsa; bu uğursuzluk, bereketsizlik getirir der ve de günahtır der...” halkımız.

Bu uğursuzluk falan değil de bu tür davranışların görgü kuralları ile ilgisi yoktur. Çünkü, birisi ile konuşurken uçkurun elinden kaçması, ve donunun, ya da pantolonun aşağı düşmesi ihtimali vardır ki bu uygunsuz görüntülere meydan verebilir.

Halkımız, uğursuzluk, bereketsizlik diyerek bu uygunsuz davranışı önlemek istemiştir.

Gerçekten böylesi davranışlar hiç de iyi değildir. İşimiz bittikten sonra uçkurumuzu bağlayıp gelmek en iyisidir.

26.5.1952

Açıklama:Biliyorum yukarıda yazılanların hiçbir edebî değeri yok. O tarihlerde yazdığım gibi aktardığım bu yazılar benim 1952'deki bilgisizliğimi, kültürsüzlüğümü göstermesi ve nereden nereye geldiğimi göstermesi bakımından önemlidir...

22. BİLMEZDİM

Bilmezdim seni sevdiğimi bu kadar
Anladım şimdi severmişim seni ben
Çük kötü de olsam verseydin haber
Ayrılık ateşinle yakmazdın beni bu kadar

Habersizce gittin, gittin attın ateşe
Gitti bende olmayan sevinç, neşe
Ağlarım ne zaman gelirsin diye
Yoksun diye ağlarım gündüz gece

Ağlasam da yansam da yine azdır
Habersiz giden sevdiğim kardeşdir
Ne kadar yazsam söylesem de azdır
Yazacak halim kalmadı bu candır.
31.5.1952

Açıklama: Kardeşim Hasan, başını alıp İstanbul'a gitmişti. Bu olay nedeni ile duygularımı yukarıdaki satırlarla dile getirmiştım.

Bu olay, içinde bulunduğumuz acıklı durumun bir göstergesidir. İstanbul'da kaldığı sürece; şimdi ne yapıyor diye düşünüp dururdum. Bu olayı halen düşlerimde yaşarım. Düşlerimde elimi atar dururum; bir türlü tutamam, ağlayarak uyanırım.

23. HABER GELMEYİNCE

Beş gün oldu gideli hâla haber vermedin
Yerinin yurdunun kadrini hiç mi bilmedin
Antep'i sevmedinse bizi de mi sevmedin
Sanki sır oldun, bize derdim var demedin

Bir haber gönder bari, sağ olduğun bilelim
Birazcık olsun göz yaşlarımızı silelim
Büyük haksızlık ettin bari gel de gülelim
Gel gel de bari seni, çok, pek çok sevelim

Derdimiz az mıydı ki bu derdi neden açtın
Böyle cömert mi idin derdimi çoğalttın
Bir gurbet yüzünden bizi üzüntüye attın
Çok şeyler uman babana bunu niçin yaptın

Şimdi nerdesin ne yaparsın, bilmem, sezmem
Sana vefasız, insafsız, suçlusun demem
Özrün kabahatinden büyük olur gizlemem
Kim ne derse desin senden iyi kardeş bilmem

Ağlarım, yanarım ben bu kör kaderimize
Tam gaz gazaba gelmiş sanki kör kader bize
Her gün bir belâ gönderiyor silsilemize
Sanki hedef yokmuş bizden başka kendisine

Ağlatmadan dön geri sevindir şu babanı
Bizlerin yüzümüzden sattı yedi olanı
Binmişken babam artık bir has Arap atına
İnsaf et gel bari merakta koyma kalanı
4.6.1952

Not: Kardeşim Hasan, başını alıp gurbet ellere gideli beş gün olmuştu.

Nerede olduğuna ilişkin haber vermemişti.
Yukarıdaki satırlar haykıran, ıstırabımdır.

24. BU DA BENİM VECİZELERİM

Borcuna sahip insan hiçbir zaman zor duruma düşmez.
Hemcinslerine güler yüzle mukabele eden insanın
hayatta başarılı olma ihtimali daha kuvvetlidir.

Kendi kendine vicdan azabı çektirecek fena bir iş yapma,
zira vicdan azabı ateşte kavrulmaktan daha fenadır.

Kadına hürriyet vererek erkekle eşit kılmışız, fakat yazık
ki kültür vermekte geç kalmışız.

1.8.1952

+

Bu vecizelerimi komşumuz ve aynı zamanda arkadaşım
Ekrem Güzelhan'a (Gaziantep'te solcular arasında
Çekirdekçi Dede diye anılır...) gösterdim. O da "Bir vecize

de benden!” diyerek aşağıdaki cümleyi yazdı.
Kabire dinsiz gidilir.

+

25. BENCE

Yakının bir şeye tutulmuşsa eğer
Nasihat yollu sözler faydaya değer
İnsansa adam olur kendini toplar
İnsan değilse nasihat boşa gider.

Yakının bir şeye tutulmuşsa; mesela, içki, kumar, kadın, sigara vs. “Bu adamı yaptığı bu kötü işten vazgeçirmek için darılmak ve eve koymamak ve daima kendisine yaptığı kötü işten söz etmek” nispeten faydalı olursa da bence yapılacak men edici hareketlerden biri de, fikrimce, şudur.

Baban, Kardeşin, akrabaları, arkadaşın... Bunun gibileri yaptığı kötü işten men etmek için yanlarında yaptıkları işten söz etmemeli ve bilakis onlara eskisinden fazla samimiyet göstermeli.

Farz edelim içkiye müptela olmuş ve seninle konuşurken meftunu olduğu içkiden söz edip kendisini överse; onu, ne soğuk, ne de hararetle karşılamak yerine; ona, şu sözlerle karşılık verilmesi daha doğrudur kanaatindeyim. “Olabilir, mümkün, herkesin de başına gelebilir...” gibi sözlerle kendisine hayretimizi, dargınlığımızı hissettirmeyecek şekilde yakınlık gösterilmelidir.

Üstelik yaptığı kötü işi görmezden gelinecek, yaptığı kötü işlerden habersizmiş gibi davranılacaktır. Ta ki yaptı işin kötü olduğunu kendisi idrak edinceye kadar. Senin kendisinin yaptıklarını bildiğin halde yüzüne vurmaman belki onu utanca boğar ve doğru yola getirir.

Bu konuda Ziya Paşa: “Nus ile uslanmayı etmeli tekdir/ Tekdirden anlamayanın hakkı kötektir” demiştir ama ben bu kanaatte değilim. Çünkü insan men edildiği şeye haristir (Mevlana'nın sözü) Çünkü ne gerekse insana kendinden gerekir.

1.8.1952

Not: Bu satırları 20 yaşında iken yazmışım. Görülüyor ki bir arayış içindeyim. Daha Emin Kılıç Kale'ye intisap

etmeme 5 yıl var.

Benim şimdiki duruma gelmemi Emin Kılıç Kale'ye bağlayanlar var. Emin Kılıç Kale'nin bana yararı olmadı değil, oldu. Ama asıl yararı, Emin Kılıç Kale'nin bana ters gelen davranışlarına karşı gösterdiğim tepkiler beni doğrulara kavuşturmuştur.

O ve öğrencileri ise benim direndiğim doğrular yüzünden başlarına bir iş geleceği korkusuyla beni yanlarından uzaklaştırmakla kalmayıp; doğrularım yüzünden başıma bir iş gelmesini bir ömür boyu beklemiş durmuşlardır.

Av. Hayri Balta

+

26. ASKERLİK ŞUBESİNDE

8.4.1953. Saat sekiz. Askerlik şubesindeyiz. Giysilerimiz için adımızın okunmasını bekliyoruz...

Hepimizde bir heyecan.. Ama ben heyecanımı saklamaktayım, bir köşede sessiz sedasız adımın okunmasını beklemekteyim.

Kardeşim Hasan da, benim gibi adının okunmasını bekliyor; subaya tekrarlatmamak için dikkatle dinliyor...

Elbise giyenleri izlerken, sağımdaki solumdaki arkadaşlar; sevinçle, "adın okundu!..." diyerek enseme şaplağı yapıştırdılar.

Adı okunanlara elbisesini veren usta erden elbiselerimi aldım. Sivil elbiselerimle değiştirdim. Bereket boyuma uydu.

Şimdi asker olmuşum... Benim gibi yeni asker olanların arasına karıştım...

8.4.1953

+

27. ASKERLİK

24 .9.1953,trendeyiz,

Gün ağarmak üzere Haydarpaşa'ya inmek üzereyiz...

Tam altı kişiyiz, Ayazağa Süvari okuluna gitmekteyiz.

Az sonra geldi vapur, Karaköy'e gececeğiz...

Bakıyorum, yanda Kız Kulesi

İstanbul böylesine güzel mi?

Birbirimize: “Hele bak, diyoruz balıklara...”
Ne güzel mavi suların varmış Marmara...

Yanaştı vapur iskeleye
Atladık “hop!” diye Karaköy’e...

Geçtik kapıdan, “Askeriz, paramız yok!” diye...
Bakıyorum sağa sola,
Baktıkça gülüyorum hâlimiza..
Böylece vardık Galata’ya...

Sorduk gelip geçene
“Nereden, nasıl gidilir Ayazağa denilen yere?..”

Tarif üzere atladık tramvaya
Tren gibi bu da oturmuş raylara
Neyse vardık Taksim’e az sonra...

Otobüs hazır bekler
Biletçi: “Galata, Tepebaşı, Taksim, Sarıyer’den önce
Ayazağa...” der...

Ücretini verdik sindik, “Ayazağa Süvari Okulu...” dedik...
Hep birden Ayazağa durağında indik.
Yokuş aşağı, askerlik yapacağımız yere indik...

Elimizde bavullar,
Kolumuzda kaputlar.

Her yer ağaçlık, yeşillik.
Anlaşılan burada bitecek askerlik.

Bir çavuş, dedi: “Hoş geldiniz!”
Usta erler der: “Nerede kaldınız, geciktiniz?”

Usta erlerden biri:
Çok şükür yarabbi, azalttın yükümüzü...
“Acemiler geldi...” diye sevindi...

Atlar açık tavlada sıra sıra dizili
“Haydin tımara...” denildi...

Yeni gelmişiz,
Tımar nedir bilmeyiz.

Kaşağıyı vurmamızdan; tımar da acemi olduğumuzu atlar
bile biliyor...

Tekme atıp kişiyor,
Usta erler, halimize bakıp gülüyor...

Tımara mecburuz, yok itiraz, Yoksa dayak yeriz
Aman yarabbi!

Biz, böyle mi askerlik edeceğiz?
25.9.1953

+

28. TIMAR

Çavuşta, onbaşıda azgın çehre
Vururlar acemi erlere rast gele

Eğitilirken muhabereci (haberçi)
Şimdi at tamircisi

Atlar, tekmeler
Olmadı ısırır, kişner
Biz acemiler, elimizde kaşağı, korkudan titrer
Usta erler halimize güler...

“Bilmem tımarı!” dedim
Dediler: “Biz anamızdan mı öğrendik?..”
Böyle dedik diye çavuştan, onbaşından dayak da yedik...

“Al çuvalı doldur gübreyi...
Verdiler elime küreği...

Aman at işemek üzere,
Tut faraşu işeyeceği yere...

Akşam olunca elimizde dizgin, üzengi...
Şakır şakır, şak şak...
Acemi erler üzengi parlatacak...

Akşam dokuz, verilir yat emri
Erler koşa koşa koğuşa girmeli..

Az sonra gelecek nöbet vakti
Saat üçte, beşte kalkıp nöbete gitmeli...

Aman yarabbi!
Sen kurtar bizi
1953
X

(Aşağıdaki yazıyı 26.7.1954'te yazmışım. O günkü bilgi ve kültür seviyeme göre yazdıklarımı olduğu gibi aktarıyorum. Olduğu gibi aktarıyorum ki yetiştiğim ortam ve cehaletim yanında nereden nereye geldiğim anlaşılсын...)

+

29. GENÇLİK YANLIŞLARI

Sıcak bir günün öğle vaktinde işsizlik nedeniyle bunalım içinde kahvede otururken; Tabakhane'de oturan iki arkadaş yanıma gelerek oğlancılara karşı nefretimi tahrik ettiler. İçlerinden biri:

“- Hayri abi, senin oğlancılardan nefret ettiğini biliyoruz. Bizim semtte yaşayan falan zenginin çocuğu; genç ve parlak. İşte bu çocuğun başına, küçükken, lağımıcılar tarafından bir kaza getirilmiş. “

Söze başlayan anlatmasını sürdürdü:

“-Adı geçen çocukla ben de arkadaşlık etmişim. Benim yaştakiler, bana; ‘Onunla arkadaşlık yapmamın doğru olmadığını...’ söylemişlerse de, ben: “O’nu kardeşim gibi seviyorum. Ona karşı kötü bir düşüncem yoktur!” demişim. Şimdi anlıyorum ki arkadaşlarımın bu çocukla konuşma demelerinin nedeni başına gelen bu olay imiş... Ne var ki ben söylenenlere inanamadım. Gözümle görmeden, iyice bilgi sahibi olmadan hükme varmam doğru değil.”

“- Evet anladım. İyi yapmışsın; duyduğuna değil de

gördüğüne inanmalısın. ”

Birer sigara yaktıktan sonra konuşmamız sürdü:

“- Takip sonucu gördüm ki bu çocuk diğer semtlerde kendisinden büyük serserilerle düşüp kalkıyor.”

“- Bu konuşmalara dayanarak aralarında bir ilişki olduğunu nerden biliyorsun?”

“- Ama ben kendisini: ‘Falan adamla falan yerde niçin konuştun?’ diye sıkıştırdınca inkar etmesin mi? O zaman tam şüpheye düştüm. Acaba dedim, çocuğu alıştırdılar mı? Bu nedenle kendisine, ‘Yol yakinken kendisinden büyük serserilerle gezip tozmamasını söyledim. Kendisini bu işten caydırmaya çalıştım. Fakat bir türlü başaramadım. Ama işin kötüsü benim kendisine karşı duyduğum kardeşlik duygusu intikam alma ve şehvete dönüştü. İntikam ve şehvet duygum gün geçtikçe artmaya başladı. Kendisini; aydan, güneşten kıskanır oldum. Kimsenin ona yan gözle bakmasına, söz söylemesine, laf atmasına dayanamıyorum. Kendisini bir gün görmesem deli gibi oluyorum, kendisi ile karşılaştığımda da en küçük tüyüme kadar beni bir titreme tutuyor.”

Biraz düşündükten sonra: “Geçen gün bu çocuk yanıma geldi. Bana, birkaç kişinin kendisini takip ettiklerini, hatta tehdit ettiklerini, kendisinden para istediklerini; yoksa, benim “ibne” olduğumu herkese söyleyeceklerini ileri sürmekle kalmayıp benimle yatmak istediler. Kısacası kendisine hiç rahat ve huzur vermediklerini söyledi. Ben de birkaç gün kendisini izledim ki; dedikleri, doğru... Kendisini takip ve taciz edenler de şu, şu, şu...”

Düşündüm ve sordum:

“- Peki, dedim, benim ne yapmam gerek! Bu tür ahlaksızlardan her yerde olabilir.. Bunlar ortadan kaldırmaya bizlerin gücü yetmez ki.. Ne yapalım?”

“-Senden istediğimiz bu çocuğu bunların şerrinden korumak. Bu çocuğa bir iyilik yapmandır.”

“- Güzel de, koruyacağımız kişi bir ibne değil mi? Sen de bu bunda alışkanlık haline gelmiş demiyor musun? Onun için uğraşacağımız insanlar; hem alçak, hem de insafsız adamlardır. Onlar tuzağa düşürdükleri gençlerin ırzına geçiyorlar, şantaj yoluyla onlardan para sızdırarak geçimlerini sağlıyorlar. Bu çocuk madem ki buna alışmış.

Onlara haraç vermekten kurtulduğu halde onların şehevi arzularını karşılarsa ne olacak? Belki de kendisinin asıl istediği bu. Bana kalırsa o diyor ki parama karışmasınlar, uçkurum da elimde olsun, istediğimle yatar, istediğimle kalkarım...”

Biraz düşündükten sonra:

“- Git, kendisine söyle bakalım. Eğer bu işi bir daha yapmayacağına söz veriyorsa kendisini düşmüş olduğu bu bataklıktan kurtaralım.”

Konuşmalara katılmadan hep dinleyen ikincisi bu sözlerimi başı ile onaylayarak söze karıştı:

“- Haydi gidip onu dükkandan çağıralım. Kendisinden söz alalım. Bir daha ne suretle olursa olsun bu işi yapmayacağına söz verirse ne ala! Yok, eğer tereddütte kalırsa bırak kuyruğunu gitsin.” dedi.

Daima susup dinleyen bu arkadaşın teklifini yerinde bulduk. Birlikte çalıştığı dükkandan çağırarak söz almaya gittik. Dükkanın bulunduğu caddede belalarından biri volta atıyordu. Dükkanının önünden bir aşağı, bir yukarı gelip gidiyordu. Bizleri görünce rahatı kaçmıştı.

Onun çalıştığı dükkanın karşısında terzilik yapan tanıdığım bir arkadaşta:

“- Senden ricam, bu çocuğa dikkat et. Kendisi kimlerle konuşuyor, kimlerle düşüp kalkıyor, kimlerin arkasına düşüp gidiyor bana bildir. Şu çırağını da göndererek, onu boruya çağır. Benim onunla konuşacaklarım var.”

Bu sözlerim üzerine çirak gidip kendisini çağırdı. Üçümüz birlikte caddeden ayrılarak bir dehlize girdik. İbneyle yüz yüzeydim:

“- Bana bak oğlum, vaziyetin malumumuzdur. Benim senden istediğim bu işi bir daha yapmayacağına dair bize söz verendir. Bize söz vererek yemin edersen; seni içinde bulunduğun müşkül durumdan kurtarıyoruz. Bunun içinde düşman kazanmak, kavga etmek, vurulup vurmak, ölüp öldürmek, hapis yatmak var.”

Bu sözlerim üzerine yanımda duran sevgilisi söze karıştı:

“- Doğru ya, biz yapacağımız bu işi bedava yapacak değiliz. Biz lord oğlu değiliz, ki babamıza güvenerek senin için kendimizi ortaya atalım. Onlara vereceğin parayı bize

vermelisin.”

Yanımızda bulunan üçüncü arkadaş da, birlikte geldiği arkadaşının bu sözlerini üzerine “- Evet bedava çalışmayız...”dedi.

Bunun üzerine çocuk:

“- Söz, bir daha yapmayacağım. Onlara vereceğim parayı da size vereceğim.” deyince

“- Hadi aslanım, sen git. Yeter ki verdiğin sözde dur. Ben seni korurum...” dedim...

Çocuk sevinerek hızla dükkanına gitti. Çocuk diyorsam da 18 yaşından aşağı değil yaşı...

Ancak diğer arkadaşların haraç istemesine canım sıkıldı. Çünkü arkadaşlar o çocuğu korumayı para karşılığı yapmak istiyorlardı. Beni de haraç alır sanıyorlardı. Belki de büyük kısmını bana vereceklerdi. Bu ise benim kabul edemeyeceğim bir davranıştı.

“Bana bakın arkadaşlar, dedim. Biz ne kadar alçalmalıyız ki yapacağımız işi para karşılığında yapalım. Biz bu çocuktan haraç alırsak diğerleri ile aramızda ne fark kalır ki... Eğer biz bu işi para karşılığında yaparsak; onun adamı, çakalı sayılmaz mıyız? Zaten biz onu diğerlerine haraç verdiği için korumuyor muyuz?”

İkisi birden şaşırıldı. Benim tepki göstereceğimi ummamışlardı.

“- Sen bilmiyorsun, Deve'ye tiken yarar; adama ... yarar. Bundan alacağımız para hakkımızdır. Haramı yoktur, helaldir!”

“- olmaz, dedim, biz seni koruyoruz diye parasını alamayız. Bu işi para karşılığı yaparsak diğerlerinin seviyesine düşeriz. Ben bunda yokum. Nasıl bilerseniz öyle yapın. Ama ben bu işi yaparsam, para almadan yaparım.” diyerek para almayı kabul etmedim.

Bir tanesi şöyle dedi.”

...

26.7.1954

Günlüğümü burada bitirmişim. Anlaşılan sonradan tamamlamak için bırakmışım. Sonradan ne oldu, ne bitti şimdi hatırlayamıyorum. 26.7.1954 tarihinde yazdığım bu

satırları aradan geçen 51 yıl 7 ay 4 gün sonra okuyabildim.

Daha önce bir gün açıp bakma olanağım olmamış. Şimdi kendi kendime diyorum ki: "Nasıl bir yaşam bu, nasıl bir anafora düşmüşüm ki..." Her gün yaşadığım yeni bir olay bir gün öncekini bana unutturmuş. Ama şimdi hatırlıyorum ki bu çocuğu belalıların elinden kurtardım.

Bu çocuğa sarkanları tek tek ıssız bir yerde yakalayarak tehdit ettim. Zaten çocuk da başını aldı gitti.

Bir daha da kendisini görmedim. Diğer arkadaşlar ise çoluk çocuğa karıştı. Öyle sanıyorum ki ya öldüler, ya da ölmek üzereler...

+

30. OK SPOR

Formamızda okumuz
Doğru yoldu yolumuz
Sizi küçük hainler,
Bir bir geçer bu günler

Başkanınız hocanız
Çoktu hayranlarınız
Ok Sporlu hainler
Bir bir geçer bu günler

Masamız sandalyemiz
Vardı klüp binamız
Sizi densiz hainler
Bir bir geçer bu günler

Tozluğumuz donumuz
Çifte çifte topumuz
Sizi toplu hainler
Bir bir geçer bu günler

Kim dursa gol çok idi
Kalecimiz yok idi
Kalecisiz hainler
Bir bir geçer bu günler

Densizleri atardık
Disipline tapardık
Sizi ahmak hainler
Bir bir geçer bu günler

Yenerdik yenilirdik
Yine de sevinirdik
Sizi cahil hainler
Bir bir geçer bu günler

Sağlamdı hesabımız
Var idi bir kasamız
Ok Sporlu hainler
Bir bir geçer bu günler

Çayla bisküvimiz
Olurdu ziyafetimiz
Sizi çaylı hainler
Bir bir geçer bu günler

Dama kağıt, pul tavlâ
Oynardık hayla huyla
Sizi zarlı hainler
Bir bir geçer bu günler

Pirinç pilav yapardık
Sık sık kaşık çalardık
Sizi pilavlı hainler
Bir bir geçer bu günler

Sinemamız sazımız
On kişiydi hepimiz
Sizi sazlı hainler
Bir bir geçer bu günler

Sevmeyenler çok idi
Dostumuzsa yok idi
Sizi dostsuz hainler
Bir bir geçer bu günler

Antrenman yapardık
Atlar zıplar koşardık
Sizi zıp zıp hainler
Bir bir geçer bu günler

Vardı bir dolabınız
Sizin ayakkabınız
Ah sporcu hainler
Bir bir geçer bu günler

Hem de kendi malımız
Vardı bir sahamız
Ah sahalı hainler
Bir bir geçer bu günler

Çizerdik kireçle
İpe dökerdik elle
Sizi ipsiz hainler
Bir bir geçer bu günler

Taşlarını atardık
Dikenleri yolardık
Sizi sessiz hainler
Bir bir geçer bu günler

Kupamız bayrağımız
Şampiyonluk hakkımız
Sizi galip hainler
Bir bir geçer bu günler

Olurdu maçlarımız
Çok antrenmanımız
Sizi hissiz hainler
Bir bir geçer bu günler

Ederdiniz bana naz
Öfkelenir oynamaz
Sizi nazlı hainler
Bir bir geçer bu günler

Formaları toplamaz
Yırtılırsa yamamaz
Sizi tembel hainler
Bir bir geçer bu günler

Ağaç tebala, çörten
Attık kafa hep birden
Ah çekirge hainler
Bir bir geçer bu günler

Maçtan sonra kırlara
Açılırdık bağlara
Üzüm dostu hainler
Bir bir geçer bu günler

Çiftçinin Haraf'ında
Çimerdik Kavaklık'ta
Sizi cum cum hainler
Bir bir geçer bu günler

Ne idi geçen günler
Göremezdi zenginler
Sizi nankör hainler
Bir bir geçer bu günler

Selam sabah kalmadı,
İşte bak bu olmadı
Tuz ekmezsiz hainler
Bir bir geçer bu günler

Çoktur diyeceklerim
Yeter artık keserim
Çok çok selam ederim
Başarılar dilerim

Çok çok selam ederim
Başarılar dilerim
Sizi sizi hainler
Bir bir geçer bu günler

24.10.1955

+

Açıklama: Askere gitmeden önce bir mahalle takımı kurmuştuk. Formamızın ön yüzüne bir "OK" çizmiştik. Adını Ok Spor kurmuştuk. Mahalleler arası futbol yarışmalarında da birinci olarak kupa almıştık. Ben askere gidince takımımız dağılmıştı. Ama takımdaki oyunculardan biri olsun beni arayıp sormamıştı. Bir mektup olsun yazmamıştı. İşte bu ayrılık ve vefasızlık üzerine bu şiirler yazılmıştır.

+

31. SIKINTI CENDERESİ

Bulut gibi simsiyahından
Çepçevre
Ufuklardan ufuklara
Karanlıklar, kafamın içinde
Nedir bu halim, anlamaz hiç kimse

Onlar da kara bulut gibi
Görünen her şey anlamsız
Sıkıntı, umutsuz
Kalbim de ruhum da sanki cenderede

Bu ağırlık, ağır bir yük
Sorun büyük, dert büyük
Ah bu sıkıntı, ah bu yük
1.5.1957

+

32. BORÇ

Uzak yakın her tanıdığa
Arkadaşa...
Borç, borç...
Az çok
Çünkü işim yok, gelirim yok...

Mahrumiyet
Doğurur mahkumiyet
Mahkumiyet, çekilmez dert

Çıkış yolu yok, yok...

1.5.1957

+

33. HUYUM

Ah şu batasınca huyum
Huyumdan memnun muyum

En kötü huyum; iradesizlik,
Kararsızlık,
Ahde vefasızlık
İhmalkarlık, dikkatsizlik
Bir de yorgunluk, halsizlik

Çok konuşmak da var
Arkadaşsız kalmak da
En doğrusu
Hayatı toz pembe görmemek de var
1.5.1957

+

34. KAVAKLIKTA AŞK

Olamadı ademin çocukları
Sevişmekte köpek kadar

Ne ağrıtmı, ne incitme, ne morartma
Ne ah, ne of!
Ne de yorulmak var.
Koklaşıp, koşuşup durmaktalar...
İkisi de birbirine cilve yapmaktalar

Dövüşmekten çok sevişmek var
Altı üstü iki köpek
Biri siyah, biri beyaz...
Koklaşıp, koşup sevişmekte...
3.5.1957

+

35. İHTİRASIM

Susuzum, içmek istiyorum
Susuzluktan ölüyorum
Bir bardak su gibi
Dibini görmek isterdim
Dört bucaktan dört kitabın

Okumak isterdim kendimi
İşte ihtirasım...
3.5.1957

+

36. YALNIZLIK

Ne resmiyet, ne de mecburiyet
Ayıp ettin, iyi ettin, geldin gittin
Sus diyen, söyle diyen yok

Yok, ne dinliyorsun, ne dinlemiyorsun deyen
Yok başımın etini yeyen...

Aşırı iltifat yapan, geri geri sessizce duran
Ne hürmet eden, ne de ayık ya da sarhoşsun deyen

Parası benden, yok benden, yok onun ki de benden
deyen
Sessizlik var önce, müdahale yok kimseden...

Tabiatı seyretmek
Sesini dinlemek
Kendini dinlemek
Huzur içinde
Ne güzel yalnızlığı sezmek.
Tek başına tek...
4.5.1957

+

37. MAHALLE BASKISI

Düşmeyesin dile
Ne çile ne çile
Bir de açıklayacaksın
Nasıl inandığını
Ahmet'e, Mehmet'e,
Emin'e, Cemil'e
4.5.1957

+

38. SIR

Öyle bir sır ki
Ne saklanır
Ne açıklanır
Ne akla sığar
Ne de muhayyileye
4.5.1957

+

39. İCABAT

Düşmeyesin dile
Ne çile ne çile
Bir de açıklayacaksın
Nasıl inandığını
Ahmet'e, Mehmet'e,
Emin'e, Cemil'e 4.5.1957

+

40. YETMEZ

Bu doğar görünen güneş
Geçer gibi bilinen zaman
Geceler gündüzler
Yetmez gençliğime...

Ne çalışmama, ne gezmeme
Ne de dinlenmeme
Yetmez hiçbir şeyime...
Bu gündüz bu gece...

Dünya tahterevalli
Bir ucunda zaman, bir ucunda ben
Bir gece bir gündüz
Gelip geçer hissettirmeden...
8.5.1957
+

41. YAVRU SERÇEYE

Vay acımasız
Kim acaba bu acımasız
Kim olacak ben...

Nasıl da kıyardın elinde lastik sapan
Kaypakçasına, ana serçe kuluçkada demeden

Sinsi sinsi yaklaştırdın arkadan,
Çalıkların arasından

Ana, baba serçe sevişirken,
Yavru serçe cik cik öterken
Vururdum onları çekinmeden
Çekip sündürerek bırakırdın taşı
Neresi gelirse orası
"Vurdum, vurdum!" diye
sevinirdin sonrası...

Düşerdi aşağı doğru daldan dala
Düşerken tutardın avucunu altına

Yalvarırdı sanki ağzını açarak,
Kıyma bana derdi sanki kanatlarını yayarak

Vay zalim, vah zalim.
Nedir kuşlardan alıp veremediğin...

Can çekerken alırdın yerden
Acı çekmesin diye birden
Çekip koparırdın başını
Kulaklarından gitmez o çitirtı

Ayırırdın başı gövdeden
Bu da bir can demeden

Sinsi sinsi yaklaşırken yoktu sende insaf,
Serçeyse güzel mi güzel ve de çok saf

Küçük yavru kanat germiş; cik cik cicik!
Derdi anasına "Hani bana ekmekçik!"

Sense sündürürdün süngeri gererek
Vurup öldürürdün dururken sevmek

Duyunca nerde bir serçe sesi...
Çekersin vicdan azabı şimdi...
8.5.1957

+

42. SABAHA KARŞI

Nasıl da bilmiştim, bir akşam üstü
Senin de benim gibi derde düştüğünü

Saçların rüzgara teslim
Şapkan elinde gezerken ezim ezim

Gördüm seni, sıkıntı ile gezerken
Kahve köşelerinde eş dost ararken

Ben de dertli idim dertler içinde
Demlenip düşünüyordum kahvede.

Parasızlıktan yakındık, dertleştik
Bir şişe şarabı bitirdik, kahveyi terk ettik

Düştük kıvrım kıvrım yollara
Elde şişe, gezdik bostan aralarında

Sessizlik, serinlik, muhabbette derinlik
Dertleşerek dirildik

Güneş doğdu doğacak
Ay güneşten kaçacak

İkimiz de yeni evlenmiştik
Eşlerimizi düşündükçe sevindik

Eve dönerken, bostanlardan marul koparttık
Bir de şöyle not bıraktık:
“Paramız yok, sen de yoksun.
Paramız olunca veririz, borcumuz olsun”

Kestik marulların kökünü, yolduk yapraklarını
Eşlerimize ikram edecektik bunları
3.6.195

+

43. ÂLİM OĞLU ÂLİM

Karga karga kak demede
Çık şu dala bak demede
Dinden, ilimden fetva vermede
Bilmez ki A'ya Elif demede

Bilirim der bilmediğini bilmez
İlim kendini bilmektir, kendini bilmez.
Ali oğlu alim hergele
Bilse bilse: A'dan B'ye kadar bilmede...

Haklıdır haklı
Beğenirse kendisini
Çatlar ölür bir de bak ki
16.5.1957

+

44. SARHOŞUM

Sarhoşum yine bu gün
Keşke olmasaydım

Dünyanın döndüğünü
Doğanın doğup öldüğünü

Küçüğün büyüdüğünü
Sonra da küçüldüğünü
Bu arada kafamın da döndüğünü

Ah bu sarhoşluk
Oluyor sanki bastığım yer boşluk
17.5.1957
+

45. GECE

Nelere tanıklık eder şu gece
Ne sırlar saklar cebinde
Geceler, kim bilir nelere gebe
Ama bize görünen
Koyu bir karanlık, derin bir sessizlik
Bütün gece

Ayla yıldızlar bir de
Sağda solda görünen cılız ışıklar umut bize

Yıldızlar sabit, ay yürür gibi görünür
Sanırsın ki dünyamız dönmez yerinde durur
17.5.195
+

46. YİNE HOŞUM

Yine hoşum bu gece
Ah bu gece! Ah bu gece!
Unutamam seni ömrümce...

Koynumda rakı şişesi, kafamda gençlik neşesi
Çalar türkü şarkı plağında kahveci
Ah çekerken derim nerde bulabilirim bu zevki

Otururum Kavaklıkta kesilmiş bir ağaç kütüğünde
Akar gider önümden dere..
Bu huzur, bu mutluluk, bu sessizlik
Bulunur mu her yerde...
17.5.1957
+

47. RIZK DARLIĞI

Dişlerim çok sıkı, kıl geçmez aradan,
Bu nedenle rızkım dar olurmuş Yarabbi!
Sağa sola dönemez yatağının altındaki paradan,
Onun da dişleri benim gibi...
10.5.1957

Not: Halk arasında “Dişleri seyrek olanın rızkı bol; dar olanın ise dar olur” denirdi... Yukarıdaki satırlar bu söze bir tepki...

+

48. BİR ÇAY'A

Kahvede otururken
Beni görür çağırırsın

Hoş geldin, beş geldin
Bir de sigara verdin merhaba dedin...

Kahveciye gururla
Dedin “Ne içer sor ağaya...
Çay, kahve, tarçın... Başka ne...
Dersin ısrarla: “İçsene, içsene...”

Güzel, doğrusu bir çaya,
İşledi çenen boş laflarla...
Dinletin bana, doya doya...

Ayrılmak için müsaade almak,
Mümkün mü fırsat bulmak,
Doğrusu bir çay, bir sigara,
Dinlettin bana doya doya...
14.5.1957

+

49. ÇOK YAZIK BİZE

Yazık, yazık çok yazık bize
Biz yaşı geçmiş gençlere
Boş sözlerle zaman geçer
Gereksiz yere...

Yenilenmekten yoksun,
Çalışma nerede?
Sükut nerde, söz nerde?
Her zaman başımız dertte...

Geçmiş, gelecek,
yaşamak su sesi bize...
Parasızlık,
Marifetimiz densizlik
Eğlencemiz işsizlik...
Zaman öldürme
Yazık, yazık çok yazık bize...
15.5.1957

+

50. BU DERE

Milim milim, santim santim,
Metre metre, kilometrelerce,
Nereye akar gider bu dere...

Dalgın dalgın akarak,
Bazen kızıp yıkarak..
Nerden gelir nereye gider bu dere...

Bazen hızlı bazen duru
Dolanıp kıvrılarak gider bu dere...

Döner, iner çıkar...
Bazen yapar, bazen yıkar...
Hem donar, hem dondurur...
Nasıl da durmadan akar bu dere..
17.5.1957

+

51. EVİM OLSAYDI

Uzaktan görünen pencereleri perdeli
Kutu gibi, bahçeli, çiçekli...
Her adama bir ev gerekli...

Yolumu bekleyen eşim
Görünce pencereden beni
Kapıya koşardı...
Güler yüzle karşılardı...

Elim dolu dolu olurdu.
Eşim elimdekileri sevinçle alırdı...

Sorardım kendisine "Gazetem geldi mi?"
Mektup var mı, yemek hazır mı,
Çiçekleri suladın mı, kimler geldi gitti?.."

Sonra "Lökkiye açmış mı?" diye sorardım...
Bunu en büyük mutluluk sayardım...
2.7.1957

Not: Böyle değilse de bir evim 1995 Ekim'inde oldu
ancak...

+

52. SON YOLCUM

Yetmiş yıldır hazırlanıyordu..
Beklenen son gelmişti..
Omuzlanmış bir yolcu,
Gidiyor meçhule doğru

Öyle rahat, öyle sessiz bir yolculuk ki...

Ne varsa hepsini
Eş dost, servetini
Burada koydu da gitti...

Bitti artık yaşam kavgası bitti...
Kayan bir yıldız gibi, kaydı gitti...

Öyle rahat, öyle sessiz bir yolculuk ki...
2.7.1957

+

53. DEMİŞ - DEDİM

Sakal hamalı, şapka düşmanı, kabak kafalı,
Kafa mı ki, içi dolu saman çuvalı
Benim için, demiş: "O, itikadı bozuk bir zavallı!"

Dedim: "Nasıl olmalı ki?.."
Demiş: "Şeriatın çıkmalı değil!.."
Dedim: "Şeriat, şeriat diye yatmalı değil!.."
Demiş: "Çarşaf kalkmalı değil!.."
Dedim: "Çarşafı ile gitmeli değil!.."

Demiş: "Allah bir, Resul hak!.."
Dedim: "İnkâr eden var mı ahmak!.."

Demiş: "O, masonun biri mi ne?
Dedim: "Öyle, ya da değil, sana ne?.."

Demiş: "Namaza gitmiyor niye?"
Dedim: "Her vaktim salat-ı daim (her vakit namaz)
üzere..."

Ne olmuş kendisi bunca yıl gitmiş de?.."

Demiş: "O, hiçbir şey, hiçbir şey..
Dedim: "Hiçbir şey olsaydım; kafanı böyle kurcalar
mıydım hey!

3.7.1957

+

54. KÜTÜK

Her gün binlerce ağaç görürüm,
Dallı budaklı yapraklı değil...
Tepesinde bir büyük karpuz görürüm,
Öyle çekirdekli, renkli, sulu, tatlı değil...
5.7.1957

+

55. AKIL ERMEZ

Akıl ermez yaptığına

Özenir bezenir yapar
Tat almaz yaptığından sonra
Bir çocuk gibi
Yaptığını yıkar...
25.7.1957
+

56. BU GÜN

Yaprak dalında düşünceli...
Bir düşüncedir almış çiçeği...
Bir de derin sessizlik...
Düşündürmekte beni...

Bu gün güneş kızgındı,
Rüzgar küskün...
Gecesinde ay sessiz,
Yıldızlar üzgün...
26.7.1957
+

57. KABAHAAT KİMDE

Dükkana geç gitmiştim
Sordu bana usta
“Güneş mızrak boyu
Sen hâlâ uyu...”

“Kabahaatim yok!” dedim usta,
“Haziran’da, Temmuz’da, Ağustos’ta
Güneşin azizliği, güneşin huyu...
Yoksa benim ki aynı uyku...”

Ustam güldü:
“İyi, iyi bahanen çok iyi...
İnsan suçlar mı güneşi?..”
28.7.1957
+

58. İŞSİZLİK

İş kaygısı,
İşsizlik sıkıntısı...
Fark etmiyor,
Terazimde tartısı...
29.7.1957
+

59. KİTAPLARIM

Benim vefalı sadık dostlarım...
Ben sizensiz ne yaparım...
Ne varsa bilmek için
Sizdedir kitaplarım...

Doyamadım size,
Sonsuz susamışlık var içimde...
Kitaplar her zaman düşümde...
1.8.1957
+

60. GURBETTE AKŞAM

Güneş batarken kızarır
Arkasından karanlık bastırır...

Ay doğar...
Kuşlar susar

Babam, bir de kardeşlerim...
Gelir gözlerimin önüne,
Özlerim...

Benim onları hatırladığım gibi
Hatırlıyor mu acaba onlar da beni,
Benim gibi...
27.9.1957
+

61. SEVGİ

Ne o! Sen hasta idin hani...
Tamam, o da hap yuttu, iğne yedi...

Hasta hasta gayri-i ihtiyari,
Eller birbirine deydi...

Ne o! Ne oldu yine...
Hastasın yatsana yerine...
Hele sen hasta değil de...
Halsizsin yine,
Dursana durduğun yerde...

Mümkün mü karşı koymak sevgiye
Hele sen onu o da seni severse
Sevişir insan can verse, nefesi kesilse...
27.9.1957

+

62. EŞİME MEKTUPLA İLAN-I AŞK

Bak karıcığım sen gittin
Ben yalnız kaldım buralarda
Gece yattığımda
Sana olan aşkımla

Hep sen yaşadın hatıramda
İnan buna
Üzülmeysin diye
Bıraktım seni gurbet ele
Ama kalbim seninle

Benim sevgili karım
Seninle bahtıyarım
Sensiz ne yaparım

Sen olmadın birkaç gün
Ne oldu bak, gör halim
Gittin gideli gitmedi gözümde
Gece gündüz hayalin

Ne yaptım sana ben karıcığım
Elimde ki imkanlarla
Koştum geldim yuvama
Bak sağa sola,
Bulabilir misin benim gibi koca
Benden kıymetli mi idi o Ankara

Gördün işte her yerim yara
Yaralarımı sen sarardın ya
Bak karıcığım sen gittin
Ben yalnız kaldım buralarda

Yatağımda dönüp dururum sağa sola
Hep sen vardın rüyalarımda..
İnan buna

Üzülmeysin diye bıraktım seni gurbet ele
Fakat sen gittinse de kalbim seninle

Dört Kasım'da düştün yola
Sorarım sana
Beni niçin yalnız bıraktın beni buralarda
Hiç mi acımadın bana
Neden bıraktın beni göz göz yaralarımınla

Ne ise, gittin gelemedin
Durumundan haber vermedin

Bir mektup olsun yazmadın
Diyelim fırsat bulamadın
Ama niçin hatırlamadın
Niçin bir satır olsun mektup yazmadın?

Sana inanmasaydım
Sadakatine kanmasaydım
O seni götüren treni
Parçalardım

Sen duymadın

El alem ne dedi:

“Hayri dedi, karısını besleyemedi...”

“Yok!” dedi öteki “iyidir Hayri...”

Ama eşi Hayri’nin yaralarından bezdi...”

Bir başkası “Baltaların gelini kocasını sevmedi...”

Kimi dedi “Küstü...”

Kimi de dedi: “Aklına esti de gitti...”

Söyle karıcıcım doğrusu hangisi?

Bilirsin sen ben nasılım

Dedikleri gibi fena mıyım

Niçin beni üzdün

Niçin gittin

Gittin hadi

Niçin mektup yazmadın

Diyelim ki yazamadın

Başkasına da mı yazdıramazdın

Ejder’e

Bilmem daha başka bildiklerine

Söyle söyle

Olur mu böyle

Alay mı edersin yoksa benimle

Benden kıymetli mi idi

O Ankara, o dayı, o teyze...

4.12.1957

+

63. EŞİME

Hani sen bana

Derdin ki “Şiir yazsana...”

İşte şimdi geldi, İlham perisi.

Ve dedi ki: “İşte yaz şimdi, eşinin istediği şiiri...”

Her iş gelir elinden

Herkes memnun diktiğin dikişten

Karıcığım, hayat arkadaşım
Daha ne kadar sensiz kalacağım

Sevmiyorsan beni,
İsterim söylemeni
Zorluk çıkaracak değilim...
“Hadi git, güle güle!..” derim,
Bilirsin beni.

Severim seni, sen beni sevmesen de...
Gel artık daha çok gecikme...

Radyomuz yok, hatırlatıp durma
Bilirim, karyolamız da yok, yatak odamızda
Yatarız yer yatağında

Bir mangalımız bile yok, pişirip de çay, kahve içecek
Çay, kahve yok da var mı diğer yiyecek...

Yağ da yok, peynir de,
Öte yanda bulgur da yok, simit de
Biliyorum, hiçbir şeyimiz yok
Hiç olmazsa birleşelim sevgide...

Yağmur demedim, çamur demedim
İstasyonda bekledim
Bu gece mutlaka gelir dedim
Dört haftada tam dört kere
Saatlerim geçti, beklemekle
Gelmedin acaba niyetin ne?
7.12.1957

+

64. ZAYIFLIĞIM

Sıska kedinin derisi
Nasıl doldurursa elini
Benimkisi de öyle
Doldurmakta elimi
12.12.1957

+

65. DEVRİMCİLERE

Cumhuriyet ilkelerini koruyacaksak eğer
Er isterim er
Cumhuriyet ilkeleri uğruna
Devrilmeye değer
11.12.1957
+

66. KARARLARIM

- Hangi huyumdan memnun değilim?
- Kahvelere gitmekten, çayına oyun oynamaktan, gereksiz kişilerle oturup gereksiz sözlerini dinlemekten...
- Ne yapabilirim?
- Kahveye gitmemeliyim...Başiboş caddelerde gezmemeliyim. Kahvelerde tavladan ve damadan başka oyun oynamalıyım ve her oyunu da bir partide bitirmeliyim.
- Bu karara ne zaman başlayabilirim?
- Bu günden itibaren...Ama mecbur kalınca kahveye gidilebilir...
- Niçin mutlu değilim?
- İyi, kültürlü ve iş sahibi arkadaşlarımla olmadığı için...
- Ne yapabilirim?
- Kötü arkadaşları terk ederek iyi arkadaşlarla bulmaya çalışmalıyım... Bunun için de şimdiki arkadaşlarla ilgimi yavaş yavaş kesmeliyim. Kültürlü ve temiz insanlarla arkadaşlık kurmalıyım.
- Ne zaman başlamalıyım...
- Bu günden itibaren. Ancak, selamlaşmak ve ayak üzeri konuşmak olabilir...
- Niçin üzülüyorum?
- Lokanta ve sazlarda içki içerek fazla para harcıyıp aynı zamanda şuurumu kaybederek, ne söylediğimi bilmediğim gibi, en serseri insanlarla buluşmak isteği duyuyor, geç vakitlere kadar kahvelerde en aşağılık kişilerle tanıştığım gibi hal ve hareketimle hiçte mütenasip olmayan hareketler yapıyorum. Ve bir de içkinin sağlığım üzerinde yaptığı tesir ertesi günü çalışmama imkan vermediği için halden takatten kesilerek, azap çektiğim gibi hiç bir şeyin tadını alamamakla

kalmayıp akşamki olan en ufak hadisenin tesiri fikrimi karma karış ederek bana vicdan azabı çektiriyor

- Ne yapabilirim?

- Mümkün mertebe arkadaşlarla içki içmekten çekinip ayda yılda tesadüf icabı iktisatlı olursa ağırbaşlı içmeye çalışıp diğer hallerde içmek arzusu duyduğum zaman evde içmeye çalışacağım ve bu kararımı bu günden itibaren tatbik edeceğim. Kati surette içki yasaktır... 10.3.1958

+

67. DR. EMİN KILIÇ KALE'YE İNTİSABIMDA TUTTUĞUM KISA NOTLAR:

11.3.1958: "Yeni Çığır" (Musiki'de Hayat Dersleri)'a başlama; yani, Dr. Emin Kılıç Kale'ye intisap tarihi...

x

26.3.1958: "Sigara içmeyeceğim" diye ikrar verdiğim halde içtiğim için; Hoca bana, 50 kuruş para ve "Allah'a secde..." cezasına çarptırdı...

x

26.4.1958: Teknik Ziraat Md.lüğünde: Cumhur Yaşar beyin yanında çalışmaya başladım.

x

20.5.1958: Hayat Mecmuası, ilk sayıdan itibaren (20.5.1958) muntazaman alınıp okunacak.

Ayda dört tane İnönü Ansiklopedisi alınacak.

Bundan böyle her ne almak gerekirse Yeni Çığır talebelerinden herhangi birinin fikri alınacak. (Sonradan ek: Kendi fikrine ihanet etme!)

x

18.6.1958: İçimdeki şeytan bana öyle azaplı dakikalar, haftalar, aylar yaşatıyor ki en büyük günahkâr benim kadar azap çekemez...

Dâva: Üstünlük hissi, gurur, kendini beğenmişlik, başkasının fikirlerine saygı göstermeme, hasetlik, kıskançlık, başkalarının beni geçeceği korkusu, benden bilgili olması, benden çok okuması, becerikli olması beni deli ediyor sanki.. Ne fecî... Ne acınacak bir durum... Allah yardımcım olsun...

x

22.6.1958: Bu gün tertip ilk olarak yapılmaya başladı.-

Tertip sayesinde Hoca'dan çok istifade ettik.

x

9.7.1958: Bugün kız kardeşim Yüksel'in nikahı kıyıldı. Yüksel'in nikah fotoğrafı çekilirken biz de eşimle birlikte güvelik ve gelinlik elbiselerimizi giyerek fotoğraf çektirdik. Çünkü Babaannem, "Biz gavur muyuz!" diyerek bizim fotoğraf çektirmemizi engellemişti.

+

9.7.1958: Bu gün derste Hoca bana şöyle dedi:

"- Futbolcu, iyi perde basıyorsun!" (Dergahta benim ilk adım: Futbolcu idi...)

+

9.7.1958: Kuşakçıbaşı'nın (Hayri Mutlu) elini çarşısın içinde öptüm. O da benimkini öptü. (Sözde nefsimizi terbiye ediyoruz, gururumuzu körletiyoruz...)

x

11.7.1958: Arayı beş gün dahi açmadan yaptığım için tarifi imkânsız sıkıntı, huzursuzluk ve vicdan azabı çekiyorum. Sabahlara kadar sıkıntı içinde kıvrılıp, sağa sola dönüp duruyorum.

x

12.7.1958: Derste müthiş şekilde Romatizmam yüzünden ayaklarım sancıdı.

x

16.7.1958: Babam ve kardeşim sarhoştular. Onların bu hali beni çok üzüyor. Babamın ve kardeşimin içki içerek sarhoş olması da hep yokluktan ve yoksulluktandır...

x

18.7.1958: Talip Güzelhan'la; derste, ilk musiki sınavını verdik.

x

27-7.1958: Teknik Ziraat Md.lüğünde Cumhur Yaşar'ın yanına (26.4.1958) çalışmak üzere girmiştım. Bu gün Teknik Ziraat Md.lüğündeki görevimden ayrılıyorum.

x

28.7.1958: Ekrem Güzelhan'ın yanında (Çekirdekçi Dede) kilim işlemeye girdim.

+

28.7.1958: Bir türlü şehvet denen başımın belâsından

kurtulamadım. Her temastan sonra vidan azabı çektiğim halde, yine de yapıyorum.

x

4.8.1958: Ekrem'in yanından ayrılarak Adil dayımın aracılığıyla Rifat Apa yanında nakliyecî kâtipliği yapmaya başladım.

x

7.8.1958: Refleks olarak bir kere söylediğim yalan için vicdan azabı çekiyorum.

Rifat Apa, benim için dayıma: “- Muameleleri geç kavriyor, biraz da ağır,” demiş

x

13.8.1958: Gece hiç halim olmadığı halde derse gittim ve bir sıkıntı bastığı ve çok kötü rahatsız olduğum için Dede'ye (Cumhur Yaşar) söyleyerek dersten ayrıldım. Çok fena bir hareket yaptım. . Fakat ne yapayım rahatsızdım.

x

15.8.1958: Şehvetin esaretinden bir türlü kurtulamıyorum. Deli olacağım, sanki... Kendimi halsiz ve suçlu hissediyorum. Boynumun ve adalelerimin beni rahatsız etmesini cinselliğe bağlıyorum...

x

17.8.1958: Tertipten gelirken bir teşbihim yüzünden Hoca bana:

“- Her pisliğe girmiş çıkmışsın ama hissin ölmemiş!” dedi.

Yeni Çığırdaki ilk olarak teybe ses verildi ve sonra da çalınarak dinlenildi. Hep birden teypteki sesi dinlerken kendimizi Amerikan filmlerindeki Afrika yerlilerine benzettim.

x

25.8.1958: Akşam, Tabakhane Bucağı Başkan seçimlerinde CHP İl merkezindeki kişisel çırpınışlarla kendini göstermeye çalışanları görünce CHP'den umudu kestim.

x

27.8.1958: Babam sarhoştı ve Emin Kılıç'ın derslerine gidip geldiğim için bizi evden kovmakla tehdit etti.

x

5.9.1958: Çıbanım beni hiç rahat bırakmıyor. Her gün iki tane iyne vuruyor Hoca bana...

+

Vasıf Güllü'nün yanına Baklavacı tezgahtarlığı yapmak üzere girdim. Ama Hem kasiyerlik, hem tezgahtarlık ve hem de garsonluk yapıyorum... Yevmiyem ise brüt sekiz lira...

+

Patronun kredisine kefil olduğum için 25 kuruş ceza verdi Hoca bana....

x

10.9.1958: Bir arkadaşın işi için aracı oldum. Bu hareket ağrısız başımı ağrıya sokmaktır. Bundan böyle bu tür işlere girmemeliyim.

x

12.9.1958: Kuşakçibaşı'nın, dersi kaynatmasına ortam hazırladığımız için hepimize 25 kuruş. sıra cezası kesildi...

x

16.9.1958: Gazete bayisine 24 saat için ödünç verdiğim parayı, ancak 48 saat sonra alabildiğim için ödünç para vermemeyi kararlaştırdım...

x

17.9.958: Hüsnü hat (Güzel nota yazmak) sınavını verdim. Hoca numune olarak getirdiğim bir sayfalık notalarımı bakarak:

"- Bu yazabilir!" dedi ve bana yazmam için kendi defterini verdi.

Yolda, Kuşakçibaşı:

"- Hoca Hazretlerinin sana kendi defterini vermesi çok manalıdır!.." dedi. .

x

19.9.1958: Baklava satışını bitiremediğim için "müzakereye" (Kendi aramızda yaptığımız müzik çalışmaları) gidemedim.

x

22.9.1958: Hoca, muayenehanede fanilik ve benim pazar günü çalışmamam hakkında önemli bir ders verdi. Eğer Pazar günleri çalışırsam (Yeni Çığır'dan) tart edeceğini şu şekilde açıkladı:

"- Ölüme mahkûm adamın Yeni Çığır'da işi yok!" dedi...

x

24.9.1958: Hasan, (kardeşim) Antakya'ya gitmek için bilet almış. Orada iş bulup çalışacak.. Kendisini Aysel'le

birlikte İstanbul'a gitmeye zorlukla ikna ettim. Bu akşam saat 10,10'da Aysel kardeşimle birlikte İstanbul'a hareket ettiler. Bense İstasyona uğurlamaya gitmeyerek derse gittim. Derste onların gidişini düşündüm hep. Sanki ciğerlerim de onlarla birlikte sökülüp gidiyordu.

+

24.9.1958: Sokakta acir yediği sabit olduğundan Padişah'a 25 kuruş para cezası verildi.. ...

+

24.9.1958: Derste konuştuğu için ve Padişah'a, Padişah demeyip de Mehmet dediği için A. Cumhur Yaşar'a ceza verildi...

x

26.9.1958: Müzakeredeyiz. Hoca'ya, İzmir'den özel olarak çekirdeksiz üzüm göndermişler. Hoca da Yılmaz'la bize bir tabak göndermiş. Cumhur Yaşar kendi eli ile bizlere üzüm dağıttı.

Üzümü yedikten sonra çeltiğini gayri ihtiyari yere atmışım. Bu hareketimi gören Mehmet Tekerlek (Padişah):

"- Çeltik ve pislikler rast gele atılmaz. Zannedersem ilerde büyük bir çöp tenekesi var..."

O an yaptığımdan utanarak:

"- Ben mi attım? Doğru, haklısın!.." dedim. ve çeltiği yerden alarak götürüp çöp tenekesine attım.

Yerime oturduğumda Kuşakçıbaşı:

"- Kara ağızsın, kara ağızsın!" diye bana alaylı alaylı bakıyordu. Yani bana: "Sen hamsın, adam olamazsın!" diyordu.

Onun bu davranışı bana iyi bir ders olmuştu...

Aynı gün yolda gelirken Menderes'in İzmir ve Balıkesir nutuklarını tahlilî konuşmamızda, Kuşakçıbaşı'n söylediği sözleri reddedip de benzerini benim söylemem ve nefse kapılarak "- doğrusu budur!" diye konuşmam affedilir hatalardan değildi.

+

26.9.1958: Vasıf Güllü'ye hastalığım nedeni ile doktorun pazar günleri çalışmama izin vermediğini, söyledim, kabul etti. İlk aylığımyı aldım. 160 lira. 100 lira da borçluyum.

x

27.9.1958: Vasıf Güllü bir tane sincap almış. Çırak da geçerken dükkâna girerek sincap kafesini masanın üzerine koydu. Ben ise Sincap'a fıstık yedirmekle meşgul iken tezgahın başında unuttuğum müşteri:

“- Bu nasıl işi! Beni, müşteriyi filanı bıraktın, sincapla oynuyorsun, olur mu yahu?” diye asık suratla hana çıkıştı.

Doğru söylüyordu. Sesimin çıkar hali .kalmamıştı.

Müşteri, bana iyi bir ders vermişti. Sağ olsun! Önce iş...

+

Vasıf Güllü'nün evindeki sincap kafesten kaçmış. Yenge hanım telefonla vaziyeti bildirdi. Eve vardım. Sincap'ı tutarak kafese koydum. Sincabı kafesi ile beraber getirerek sahibine teslim ettim.

+

Ali Kimya (Tabakhanelen bir arkadaş...) karısı ve bacanağı ile salona baklava yemeğe geldiler. İsmarlamış oldukları baklavayı yerken, kendilerle diğer müşterilerle meşgul olduğumdan fazla meşgul oldum ve bu arada radyoyu açtımsa da iş çokluğundan ses düşmesini açmayı unutmışum. Bir de baktım ki gülüyorlar. Ali, bana dönerek:

“- Hayri çavuş, şu radyoyu açsanız da dinlesek!..”

“- Haa! Affedersiniz unutmuşum!” dedimse de Ali Kimya'da bir gurur ve diğerlerinde içten içe alaylı bir gülümseme.

Giderlerken nezaket ve centilmenlik gösterisinde bulunan Ali Kimya:

“- Allah'a ismarladık Hayri Çavuş!..” dedikten sonra gittiler.

Çavuşluğum da askerliğimi çavuş olarak yapmamdan geliyordu...

Ali Kimya'nın bu davranışı bana hiç kimseye ayrı muamele yapmamak gerektiğini öğretti...

+

Dersten çıktıkdan sonar Tabakhane'de Talip ve Mehmet'le “sefalet var mı, yok mu?” tartışması yaptık. Onlar “Var!” diyor, ben “Şimdi yok!” diyorum. Onlar “Sefaletle doğru-gidiyor,!” diyor; ben; “O ayrı mesele.. Şimdi var mı yok mu?” diyorum. Ve ben diyorum ki “Sefalet olması için işsizliğin olması lâzımdır!” diyorum. Oysa sefaletin daniskasını ben, ailemle birlikte yaşıyordum. Baktım akılsızca bir tartışma

yapıyorum, sustum..

Sonra kendi kendimi yargılamaya başladım: Mesele orada değil ya? Hani münakaşa etmeyecektin... Hani istemeyene vermeyecektim.. Hani? Ben bilirim, benimki doğru iddiasında bulunmayacaktın? Herkesin fikrine saygı gösterecektin...Hani herkesi sevecek, haset ve kıskanç olmayacaktın, karşılık beklemeyecektin. Ne gezer, “nefsinin esiri olan. bir adamda” bunlar...

+

Cumhur Bey öğle üzeri dükkâna geldi:

- Hayri, ablam, ücretini vermek, şartı ile benden hediyelek baklava istemiş. Nasıl yapsak acaba? diye sordu.

- Ne kadar olacak?

- Üç kilo.

- Bu size pahalıya .mal olur. Üç kilo baklava eder 21 lira. Üç lira kutu parası, posta parasını de ekleyince 25 liradan fazlaya mal olur.

Cumhur Yaşar, Kısaca:

- İstemişler, göndereceğiz!..

Bu “istemişler, göndereceğiz” de çok manalar gizli idi. Bana şok tesiri yaptı ve aklımı başıma getirdi.

x

29.9.2008: Cumhur Yaşar’a, sefer tası ile yemek vermeye başladık.. Eşim, her gün yemek pişirecek ve bir sefer tası yemeği Cumhur Yaşar’a verecektik.Çünkü Cumhur Yaşar bekardı...

x

30.9.1958: Ben kadınının esiri olmuşum. Ben iradesi en zayıf insanım. Bende hiç mi hiç irade yok. İradesi çok zayıf bir adamım... Yataarken aklıma gelmeyen; yattıktan sonra kalbimi, ruhumu, vicdanımı ezim ezim ezen bir ruh halim var...Heva ve hevesimizle mücadele ediyoruz ya...

Hele şu kalbim yok mu, patır patır attıkça (Ekstrasistol...) ödüm kopuyor. Stresten olsa gerek...Aradan zaman geçince aynı işi yine yapıyorum.

+

Hoca, ders günlerinin haftada bir gün olmasına karar vermiş. Kuşakçıbaşı da Söğütlü kahvede bize tebliğ.etti.

+

Vasıf Abi üzerime aldığım işi tam yapamadım için:

“- Bu kadar da olmaz ki be Hayri!” diye çıkışarak vazifeyi başka bir işçiye devretti. Bir türlü kendime gelemiyordum...

X

1.10.1958: Hüseyin Özboya (Teyzem kızının kocası) bana bir dolma kalem hediye etti.

Vasıf Güllü, kasa hesabını yaparken, benim hesabı şaşırمام üzerine:

“- Üzülüyorum!” dedi; durup yüzüme baktı ve dükkânın gerçekten pis olan yerlerini göstererek:

“- Sen de görüyorsun ya!..” dedi

Haklı idi. Ben ise “Halkadan Parıltılar” adlı tasavvufi kitabının sarhoşu olmuştum.

Cumhur Bey yemeğini almaya gelmedi. (Birbirimizi bulamamışız...)

+

İhtiyarî olan derse gidemedim. Hem taksim dersi olup olmadığı da belli değil.

Tevfik Hoylu arkadaşımдан bir mektup geldi. Kendisine olan borcumu eve vermemi rica ediyordu.

Babam: sarhoştı ve saat 12’de evdeki radyodan Arabistan’dan yayın yapan Arapça ajans haberlerini dinliyordu. Bilmem ne anlar ki...

X

3.10.1958: Akşam üzeri, dükkâna Kâmil Ağa geldi ve masalardan birine oturdu.

Vasıf Güllü, Kâmil Ağaya:

“- Baklava kalmadı...”

Kâmil Ağa. beni gösterme gayretini gösterirken, ben:

“- Arkadaşımdır...” dedim.

Vasıf Güllü tekrar Kâmil Ağa’ya hitaben:

“- Hadi dışarı! Hayri’nin işi daha bitmedi...” dedi.

Kâmil Ağa dışarı fırladı ve Vasıf Güllü bana dönerek:

“- Rezilin biri, barlarda olmaz kepezeliği çıkarır.

“- İyi ettin öyleyse, ben bu huyunu bilmiyordum... dedim.

Başka çarem yoktu çünkü...

+

Babam fena sarhoştı. Kendi kendine söylendi durdu sızıncaaya kadar... Annem öldüğünden beri (Annemin

ölüm tarihi:1942 Aralık) hep böyle 16 yıldır içip içip ağıyor, evlenmedi de...

+

Talip'le tartışmaya son verdim. Ben nefsimin esiri olduğunu anlamaya başladım.

x

4.10.1958: Aylığımı aldım; 160 lira. 100 lira borçluyum. Talip'le birlikte Tertip kurmakla görevlendirildik. "Tertip" demek toplu halde piknik yapmaktır ki bu piknik her zaman Hoca'nın Maanoğlu köprüsünün bitişiğinde olurdu ve 15 günde bir yapılırdı.

+

Zamansız ilişkiye girdiğim için akşam üzeri ruhum sıkıldı. Deli olacaktım sanki...Nedense kendimden utanıyorum...

x

5.10.1958: Tertip başarılı oldu sayılır. Yalnız iki tabakla bir maşa kayboldu. Hata olarak, açık ekmek almadığım ve kendi kafama göre soğan ve maydanoz aldığım için cezalandırıldım. En çok canımı sıkan Hoca ile konuşurken ayağa kalkmışım. "Hoca otur, otur!" demişti. Ayağa kalkmağa hiç gerek yoktu.

+

Talip Güzelhan'a karşı olan çekingenliğim bitti sayılır. O nefsin bana zulmü bitti, zannederim.

Kuşakçıbaşı ile yolda gazete okuduğumuz için 25'er kuruş ceza aldık...

x

5.11.1958: Kâmil Ağa'nın çay içerken şekerleri cebine koyduğunu Tertipçi başı olmam dolayısıyla Hoca'ya söyledim. Kâmil Ağa'ya 25 kuruş ceza verildi.

Tertip teslimi iki tabak, bir maşa eksik çıktı.

x

6.11.1958: Sabahleyin erkenden kaybolan tabakları aramak için bostana gittim. Bulamadım.

Dükkana geldiğimde Vasıf Güllü bana:

"- Senin Hocan mason muş, doğru mu?.."

Biraz düşündüm:

"- Mason olup olmadığını bilmem, ama; Allah kelâmı ağzından düşmez!" dedim.

“- Dinsizmiş, namaz, oruç bilmezmiş, kimsenin de yapmasını istemezmiş... Doğru mu?”

“- Hayır, öyle bir şey yok. Yalnız bu hocaların gittiği yol, din yolu değil... der... İsterseniz size de ispat eder..”

“- Yok? Ben onunla münakaşa yapmam...”

Gitti salondaki masalardan birine oturdu. Düşündü, düşündü; aradan 15 dakika geçti:

“- Cemiyetiniz resmi mi, gayr-i resmi mi?”

“- Hayır bir cemiyet kurmuş değiliz...Biz öyle toplanır, düşünür, konuşuruz...”

Vasıf Güllü, bişey demedi... Demek ki ikide bir beni aşağılamasının nedeni bu Emin Kılıç'a gitmemmiş... Ayrıca kendisinin namaza gittiğini ve oruç tuttuğunu da görmemiştim...

Bu konuşmayı akşam derste Hocaya anlattım. Güldü ve:

“- İyi cevap vermişsin. Cevaplarında falso vermeye dikkat ve hazır ol...Belki seni işten atabilir de...”

X

8.10.1958: Eski klüp arkadaşları gelerek dükkanda benimle alay etmeye çalıştılar. Benim bu gibi insanlara daha kısa cevap vermek lazım. Hatta hemen başımdan savmam lazım.

+

Eczacıbaşı baklava yemeye geldi: Vasıf Güllü'ye:

“- Bizi bundan sor...” deyince

“- Bana niçin itimat etmiyorsun?” dedi.

“- Bizce senin fikrin mühim değil; çünkü sen orayı bilmiyorsun...” dedim.

Vasıf Güllü Eczacıbaşı'ya dönerek:

“- Bu Emin Kılıç nasıl bir adam?” dedi...

Mübarek adam, sanki bu bekliyormuş gibi hemen söze başladı:

“- Evvela onunla akidelerimiz arasında çok fark var. Sonra ne olduğu belli değil. Yalnız Türkiye'de musikide üzerine gelecek yok. Yutmuş sanki Türk musikisini...”

Belki yarım saat Hocamız hakkında verdi verişti. Meğer derslere gelip gidermiş ama art niyetli imiş. Ben de sandım ki lehimizde konuşacak...

Vasıf Güllü:

“- Kapatalım, gitsin!” dedi.

“- Biz kapatamayız, çünkü herkes kendi arzusu ile gidiyor. İnşallah biri kapatılması için istida verir kapattırır da biz de rahat ederiz, onlar da...”

Bu olayı müzakerede arkadaşlara anlattım. Biraz sonra Hoca Hazretleri de geldi, ona da anlattım:

“- Sana kim dedi Vasıf Güllü'ye, bizi Eczacıbaşı'dan sor diye...” dedi. Devamla bana:

“- Hani bana verdiğin söz vardı. Sen beni ne hakla unutabilirsin. Sen orospu tabiatlasın. Aynı anda iki sevgili seviyorsun kuş beyninle...”

İki saatlik ders boyunca bana verdi veriştirdi. Beni anamdan doğduğuma pişman etti. Bu kadarını hak etmemiştim. Bu başıma gelen bir kaza idi...

Ben ise bu azarları dinlerken “Ne ettim de Vasıf Güllü'ye bizi, Eczacıbaşı'ndan sor dedim” diye kendimi suçlamaya başladım.

Kendi kendimi yiyordum. Aşağılık duygusundan kurtulamadığıma yanıyordum. Şimdi bana altından kalkamayacağım bir ceza verir diye korkuyordum.

Dersten sonra arkadaşlar bana:

“- Daima dayağı biz mi yemeliyiz, biraz da sana!..” dediler.

Yolda, Kuşakçı başı:

“- Bu yaptığın buraya olan sevginin azlığından...” demişti. Zaten bu arkadaş başkasının başına gelen kötü olaydan daima zevk duyar ve kıs kıs gülerdi.

“- Bana her şey diyebilirsiniz. Fakat 'sevgin yok!' deyerek beni aşağılayamazsın.” dedim. Bu sözleri söylerken sinirlendiğimin farkına vardım. Halbuki sinirlenmeme gerek yoktu. Ne yapayım ki daha hamdım, sinirlerime hakim olamıyordum. Çünkü ben sinirlendiğçe o, sevkten dört köşe oluyordu. Benimle alay ediyordu. Bir daha sefere kızmamalıyım...

x

9.10.1958: Şeytani tarafım Talip, Mehmet Ali ve Kuşakçıbaşı arasında gidip geliyor. Bunlar tarafından aşağılandığımı hissediyorum ve bu yüzden de onlardan rahatsız oluyorum.

x

10.10.1958: Baklava kutularını eksik saydığım için Vasıf Güllü bana:

“- Bu kadarını olsun yapmamalısın Hayri. Bunu, Kazım, Necdet, Mustafa dahi yapmaz değil mi?”

Adı geçenler benimle birlikte çalışanlardı...

“- Evet!” diyebildim ancak. Çünkü yerden göğe kadar haklı idi. Kafam karma karışık. Hala Kuşakçibaşı'nın 'Senin Yeni Çığır'a sevgin az!' demesi, benim fikrimi allak bullak ediyordu.

Hala kurtulmadım bunların etkisinden. Kendimi onlarla mukayese etmeyi. ben de istemiyorum ama ne yapayım elimde değil. Niçin onlarla kendimi mukayese edecekmişim, niçin onları sevmeyecekmişim, neden?

Bu ruh hali beni deli ediyor, sıkıntı, huzursuzluk içimi yakıyor. Çıbanımın ağrıları yeniden başladı.

İşlerimin yoğunluğundan derse gidemedim...

Çok kötü durumda olduğum halde, dünya kadar borcum bulunduğu halde, yine kitap alıyorum. Bu huyumdan vazgeçmem gerektiği halde vazgeçemiyorum.

Şimdiden sonra ta ki Türk Ansiklopedisi bitinceye kadar kitap alma yok. Ansiklopediyi de ayda on adet almak şartı ile...

x

11.10.1958: Yüksel'in çehizinde bulunması için dayıma (Adil Öztemir) gittim... Teyzem de orada idi. Dayım, Hocamız aleyhinde atıp tuttuktan sonra alaya alarak taklit etmeye başladı.

Tabi Hocanın usul vurmasını taklit ederken de bir acayip oluyordu. Sonra Vasıf Güllü'nün benim hakkımda kendisine söylediklerini anlatmaya başladı. Güya ben işi bırakıp Hocaya gidiyormuşum. İş bırakmamam lazımmış. Pazar günleri de çalışırsam ne olurmuş...Hoca'yı terk edersem bana pirim verirmiş, hisse verirmiş, bilmem ne...

Dayım yerde duran çantamı kaptı, açtı. Ben de ileri atılarak çantamdaki hatıra defterimle not defterimi kaptım.

“- Bunlar benim hatıra ve not defterim...”

“- Getir göreyim...”

“- Hayır bunları göstermem...”

Aniden ayağa kalktı, üzerime gelerek:

“- Hocanın yanına gittiğin müddetçe seni yeğenlik defterinden sildim.” diyerek bana kapıyı gösterdi. Ben hiç sesimi çıkarmadım. Kapıdan çıkarken arkamdan bağıırıyordu:

“- ... Hocan, dayından daha kıymetli... Haydi bakalım... Nereye gidersen git!”

Derste Hoca hazretleri patronla aramda bir hadise olup olmadığını sordu. Ben de olanları olduğu gibi anlattım.

Yalnız dayım bana bir Yeni Çığır fotoğrafı gördüğünü söylemişti. Ben de “Bunu sana kim gösterdi diye sormuştum”

İşte Hoca hazretleri beni bu noktadan yakaladı. Bir buçuk saat:

“- Sen ne hakla soruyorsun, kim gösterirse göstereyim...” diye verdi veriştirdi. Cumhuriyet bey beni müdafaa etmek istedi. Ona 125 kuruş ceza ile lakabı elinden alındı. Hoca, bana da 25 kuruş ceza verdi. Ve beni korkaklıkla itham etti. Hoca'nın böyle basit bir olayı mesele yapmasını bir türlü aklım almamıştı.

Bu olaydan sonra Talip'le bana evin zilini çalmadan kapıyı açan anahtar verildi. Böylece terfi etmiş olduk.

x

12.10.1958: Yüksel'in çehizi bu gün gitti. Bu işte Abdullah Çörekçi abimin büyük çabası oldu. Bahşişi falan o veriyordu. Sanki kız babası idi. Akşam evde bir altın davasıdır koştum.

Öğleden sonra Kuşakçıbaşı ile buluştuk. Bostanda gazete okuduk. Sonra da Hoca'nın muayenesine gittik. Derste ayağımın koktuğunu fark ettim. Dersi bırakıp eve geldim. Evde halâ altın davası sürüyordu.

x

13.10.1958: Çıbanımın ağrısı beni rahatsız ediyor.

Bana bu evlilik hiç yaramıyor. Belim, boynum, her yerim ağrıyor. Sıkıntı ve huzursuzluk beni bitiriyor. Kalbimde de rahatsızlık var. Ara sıra ağrıyor ve hızlı hızlı çarpıntı oluyor.

Vasif Güllü bu gün de bana sitem etti. Güya durgunmuşum, ufak hatalar yapıyormuşum, Pazar günleri çalışmalı imişim. Ben de cevap olarak:

“- Medeni milletler ve insanlık aleminde bir hafta çalışan bir adama, bir Pazar istirahat verirler. Oysa siz benim gibi hasta bir adamın bir pazarına dahi göz dikiyorsunuz. ..”

İşten sonra eve gelirken yolda Kuşakçıbaşı ile karşılaştık. Alnında çıkan bir yarayı Hoca Hazretlerine göstermeye gidiyorduk. Birlikte gittik. Hoca Hazretleri yaraya baktı:

“- Bir şey yok! O yaraların devamıdır...” dedi.

Sonra bana döndü ve şu talimatı verdi:

“- Taaki Dayın gel seni affettim deyinceye kadar dayınla selamı sabahı keseceksin. Babana, babaannene, kayınbabana “Gittiğim yolu beğenmiyorsanız siz bilirsiniz, deyeceksin. Benim bu yoldan dönmemin imkansız olduğunu söyleyeceksin...” dedi.

Sonra söz Vasıf Güllü ile olan konuşmaya geldi. Onunla olan Pazar tatili konusunda yaptığım konuşmayı anlattım. Beğendi, bir şey demedi.

Hocadan ayrılırken ayaklarına kapanarak öptüm, ayaklarına yüzümü sürdüm. Kuşakçıbaşı da ellerinden öptü. Bütün bu konuşmalarımızı biz Hoca Hazretlerinin karşısında ayakta durarak yaptık. Sonra da muayenehaneden çıktık.

x

14.10.1958: Hoca hazretlerinin vermiş olduğu vazifeleri yaptığımı Hoca Hazretlerine bildirdim.

Musiki eserlerini defterini yazmaya başladım.

Babam yine sarhoştuk.

x

16.10.1958: Sabaha kadar üç kere uyanarak tahta biti kırdım. Elli tane kadar vardı.

Rıfat Apa'da kalan ücretimi almak için atölyesinde belki üç saat bekledim. Sonunda geldi. Alacağımanın yarısını verebileceğini söyledi. Çaresiz kabul ettim. Abisi Kamil Apa'ya bir not yazarak “Bunu göster, alacağını ondan al!” dedi. Gittim, aldım...

x

17.10.1958: Sabaha karşı eşim, gece yengeliğinden döndü.

Babaannem de katmerden payına düşeni gitmiş düğün evinin kapısından atmış...

Eşim:

“- Ayrı bir ev tutup bu evden ayrılacağım.” diyor. Hangi kazancımızla ev tutacağız.

Aldığı yevmiye ücret; yalnız mutfak giderimiz 5 lira...

İşverenim Vasıf Güllü, yeniden bana çıkışmaya başladı. Dayımla aramızda geçen tartışmaya değinerek:

“- Dayın haklı!” dedi.

“- Olabilir, fakat ben sizler gibi düşünmüyorum. Sizler gibi görüş sahibi oluncaya kadar oraya devam edeceğim!”

“- Ama ekseriyet orayı doğru bulmuyor.”

“- Ekseriyetin görüşü her zaman doğru olmaz!”

“- Dayın senin iyiliğini istiyor. Size çok faydası dokunan bir dayı!”

“- Evet, orası öyle inkar etmiyorum. Fakat, inkar etmemem, onun bana iyilik etmesi, ona, körü körüne itaat etmemi gerektirmez.”

“- Akli selimini kullanmalısın Hayri!”

“- Kullanıyorum ya,, Dayım bana, ‘Oyunu CHP’ye atma, AP’ye at dese ben de oyumu AP’ye atarsam akli selimimi kullanmış mı olurum...”

Birdenbire konuyu değiştirdi:

“- Gel sana lisan öğretiyim!”

“- Daha doğru dürüst Türkçe bilmeyen bir adamın; İngilizce öğrenmeye hakkı var mı?” dedim.

Kendisi ise,

“- Hayat pahalılığı almış başını gidiyor. Sen ise nimeti tepiyorsun. Yoksa Hocan, Allahlığına seni de mi inandırdı?” diyerek dükkandan çıkıp gitti. Bereket, hiç kızmıyordu...

Vasıf Güllü ile aramızda geçen bu konuşmamızı Hoca’ya anlattım.. Bir şey demedi.

18.10.1958: Sabahleyin işe giderken Talip Güzelhan önüme çıktı:

“- Kadir Hoca tarafından verilen vazifeyi unuttuğum. Bu yüzden mahkemeye çekileceksin...”

“- Hangi vazifeyi unuttuğum?”

“- Mahkemede anlarsın!”

Benim zor durumumdan mutlu oluyordu. Sonra da şöyle dedi:

“- Cumhur bey işi olduğu için gelip boş sahanları almamış!” haberin olsun dedi.

Çünkü biz, pişirdiğimiz yemekten bir sefer tası yemek veriyorduk bekar olan Cumhur beye...

+

Tertip'e gittik. Tertip iyi geçti. Hoca beni, çay yapmakla görevli olan Kuşakçıbaşı'ya "Yamak" olarak verdi.

Tertipten sonra, annesi evinde bulunan eşimi alarak eve geldik; ama, içimde büyük bir sıkıntı var...

Biraz sonra babam sarhoş olarak geldi ve kapımıza dayandı. Bağırıp çağırmaya başladı...

"- Hoca'ya gidip gelmen bir suçtur., Sen Allah'ı inkar ediyorsun, Müslümanlıktan çıktın, mürtetsin...Allah seni yerle bir etsin..." dedikten sonra başladı de, re, mi, fa, sol diye solfej okumaya... Böyle deyerek beni alaya alıyordu.

Tam iki saat akla hayale gelmedik beddualar etti.

Eşimi bir sancı tuttu. O geceyi zor sabahladık.

20.1.1959: Akşam yaşadığım olayı Vasıf Güllü'ye anlattım. Ayrı bir ev tutarak baba evinden ayrılacağımı söyledim. Hemen bana 100 lira verdi. Hiç beklemiyordum.

"- Hayatta her şey olur. Dayanıklı olmalısın!" dedi.

Evini kiraya verecek olanla görüştüğten sonra sıra Hoca'nın rızasını almaya gelmişti.

Hoca da;

"- Git ayık bir zamanda Babanın da rızası al!" dedi.

Ayık bir zamanda Kuşakçıbaşı ile babama gittik. Kuşakçıbaşı tanışımız olacaktı:

"- Baba biz evden ayrılıyor. Senin rızanı almaya geldik!"

"- Git Allah selamet versin! Ben Allahsız adama evlat diyemem!" dedi.

Babaannemin ve babamın halası kızının ısrarlarına karşın Arabacı; Abidin'in at arabasına Talip Güzelhan'ın da yardımı ile eşyalarımızı yükledik. Aylığı 50 lira olan tek odalı küçük bir odaya yerleştik. Taşındığımız oda, eşimin teyzesi kızının evi idi. Tuvaleti, mutfağı ortaklaşa kullanacaktık.

23.10.1958: Cumhur Yaşar'dan 20 lira ödünç aldım.

24.10.1958: Tek odalı ev bize saray gibi gelmişti. Çünkü aile dirdirinden kurtulmuştuk. Ne var ki geçim sıkıntısı huzurumuzu bozuyordu.

İşte iken kardeşim Hasan geldi.

"- Eve gelmen gerekiyor!.." dedi.

O sırada kahvede oturan işverenim Vasıf Güllü'ye gittim:

"- İzin verirsen yarım saat için eve gidip gelmem gerekiyor."

İzin vermedi, yanıtı ilginçti:

“- Öyle ama sen gidersen ben ne kağıt oynayabilirim ne kağıt oynayanları seyredebilirim!..” demesin mi...

25.10.1958: Babamın evinden ayrıldıktan sonra sağda solda, sokakta, kahvede benim aleyhimde atıp tutuyormuş. Ne Allahsızlığım, ne dinsizliğim, ne de kâfirliğim kalıyormuş...

Bu sıralarda kardeşim Hasan durumu çok kötü idi. İşsiz, beş parasız. Çok perişan... Ona yardım edememiş olmak beni bitiriyor.

Yeni evde rahatım ama gelirim giderlerimi karşılamıyor...

26.10.2008: Belediye hoparlörü ikindiye kadar çağrı yaptı, başımızı ağrıttı. Neymiş, iki tane bakan ilimizi ziyaret edecekmiş Haluk Şaman, Nedim Ökmen...

Akşam derste ve gündüz muayenehanedeki İngilizce dersinde Yılmaz Kale'nin güreş sporu yapıp yapmadığının tartışması yapıldı.

Bütün kanıtlar aleyhine olduğu halde:

“Ben güreş yapmadım, yapmıyorum!” dedi.

Ama kendisinden “Güreş yapmayacağına ilişkin” ikrar alındı. Öyle ki güreş yapanlarla bile konuşmamaya söz verdi. Akşam, gündüz yapılan derslerde Talip ve diğerleri hakkındaki düşüncelerim beni rahatsız etmedi. Buna sevindim. Çektiğim huzursuzluk yeter artık. Dile kolay bu tam yedi aydır kendi ruhumla boğuşuyorum. Kuşku, zan... Elimde olmayan takıntılar. Kolay mı yeniden doğuş çabaları...

Çok şükür, şimdi rahatım biraz...

1.11.1958: Yarına Tertip (piknik yapmak) olduğu için bu akşam ders yok...

Eve geldiğimde Güner ile Hatice de (baldızlarım) vardı. Eşimin sancısı tutmuş acılar içinde kıvranıyordu. Ara sıra da kusuyor ve bana çıkışıyordu:

“Benim çektiğim bu acılardan birini çekseydin ölürsün!..” diyordu. Sonra yine başlıyordu: “Anam, anam ölüyorum!” diye çektiği acıları dile getiriyordu. Ara sıra böyle olur, sonra kendiliğinden geçerdi.

Talip Güzelhan'dan duyduğum rahatsızlık geçmeye başladı. Talip'in bir huyu vardı. Ne zaman kendisine yaklaşılmaya çalışsam benden uzak dururdu. Ben kendisini

kazanmaya çalıştıkça benden uzaklaşırdı. Başkalarına bülbül gibi şakıdığı halde bana gelince susardı. Bense halâ kendisini kazanmaya çabalıyordum. Bu ise beni rahatsız ediyordu. Bu da bende ruhsal rahatsızlık yaratıyordu.

Hasan'ın (küçük kardeşim) durumuna üzülüyorum, işsiz, beş parasız gezip duruyor. Akli fikri kahvede ve kağıt oyununda.

Ayrı evde oturuyoruz. Ayrı ev dediğim de daha önce odunluk ve kömürlük olarak kullanılan bir oda. Babam kafir oldun diye beni evden kovunca mecbur olduk bütçemiz oranındaki bu kömürlükten bozma küçücük odaya... Buna rağmen kıt kanaat geçinip gidiyoruz; ama borcumuz da çok...

Vasıf Güllü'nün eski sertliği kalmadı. Hoca'ya gidip gelmeme karışmıyor...

13.11.1958: Halit Güllü'nün dükkanı kapalı olduğundan bu gün baklava satışımız çok oldu ve erkenden bitti. Ben de bu boş geçen geceden istifade ederek Cumhur beylerde nota yazdım. Hadi beyle Kuşakçıbaşı da geldi.

Dersten sonra eve giderken kayınvalidemlerde bulunan eşimi almaya gittiğimde yeni diktiği elbiseyi giyip bize gösterdi. Güzel dikmişti. Beğendik.

14.11.1958: Borç içinde kıvranıyorum. Yokluk çekiyorum. Eğer Vasıf Güllü'nün yanında çalışsam geçinmeme imkan yok.

Beş gündür koltuklarımın altında yara çıkıyor. Bir türlü iyileşmiyor. Hoca hem iğne vuruyor hem de merhemle tedavi ediyor. Bacağımda ki yaralar da iyileşmedi. Zaman zaman o da sancı veriyor.

Kız kardeşim Yüksel gelin gitti gideli kendisi ile görüşemedik. Bu da bana başka bir sıkıntı veriyor. Bari davet edelim. Bakalım nasıl olacak.

Kardeşim Hasan ise benden de perişan. Kahveye gidip geliyor ölesiye. Aç, beş parasız, işsiz...

Geçen gün kapıya sarhoş olarak geldi kardeşim Hasan.. Gülyüzlü kardeşimi eve koymamış babamla, baba annem... On günden beri doğru dürüst bir yemek bile yememiş, açmış... Biraz sonra yanımızdan ayrıldı. Kendisini biraz teselli ettim. Fakat tesir etmeyeceği anlaşılıyor.

Babam, Abdülkadir Hoylu (Maliyede Memur) ve Hasan kardeşim kirada oturduğum eve geldi. Hoca'ya gittiğim için bana çıkıştılar. Ben ise hiç yanıt vermedim. Çünkü sarhoşlardı. Çok geçmeden gittiler.

15.11.1958: Babam yolda karşılaştığı Kuşakçıbaşı'nın arkasından: “- Allah bir, resulhak... aman yarabbi!...Emin Kılıç Kolundan...” diye bağırıp çağırmış. Tabii Kuşakçıbaşı seslenmemiş.

Akşam üzeri babam; “Hasan buraya geldi mi?” diye bizim evin kapısını çaldı. Eşim kendisini içeri aldı. “Hoş geldin baba!” dedim. Başladı söylenmeye:

“- Allah birdir. Resullullah Allah'ın elçisidir. Bunun gibi saadetli bir iman ve inancı terk ettin. Sana her gün beddua ediyorum. Dayınla görüşüp seni işten attıracağım. Belki de seni öldürürüm. Saray gibi evi bırakıp bu kömürlükte oturmaya utanmıyor musun?”

Ben de:

“- Babam değil misin? Her şeyi yaparsın!” de mi...

Bana öfke ile:

“- Tam Emin Kılıç kolundan olmuş!” dedi ve öfke ile kapıyı çarparak çıktı gitti.

16.11.1958 Cumhur Yaşar Beyin evinde etli çiğ köfte yanında bir de kadayıf yapıldı. Böylece hem yemek yedik hem de söyleşi yaptık ki çok yararlı oldu.

Zaman geçtikçe her işimde iyiye doğru bir gelişme hissediyorum. Ah bir de şu huzursuzluk ve tedirginlikten kurtulabilsem.

Çıbanlarıma gelince koltuğumun altındaki iyileşiyor; bacağımdaki yara ise huzursuzluk veriyor.

Borçlarımı ödeyemediğim için rahatsızım. Hâlâ borç içinde kıvranıyorum. Zaten ne zaman borçtan kurtuldum ki...

Zar zor geçinip gidiyoruz. Eğer Vasıf Güllü'nün yanında çalışmamış olsam işimiz çok daha zor olacaktı...

17.11.1958 Akşama doğru dükkana Ertan Deniz geldi. Bu tarihte Vasıf Güllü'nün yanında baklavacı tezgahtarlığı ve aynı zamanda garsonluk yapıyordum. Ne konuştuk bilmiyorum ama birden bire bana dışardan. Ortaokul sınavlarına girmemi önerdi Ertan'nın bu önerisini Cumhur

Yaşar'a açtım. "Çok iyi olur!" dedi. Bakalım Hoca nasıl karşılayacak...

Ben hasta bir adamım. Ortaokul arkadaşlarımla avukat, mimar, mühendis olup Gaziantep'te iş yapmasına katlanamıyorum. Onlar işyeri sahibi ben ise tezgahçılık ve garsonluk yapıyorum. Bu durum çok ağırıma gidiyor. Ben böyle olacak adam mıydım? Bu kıskançlık mı? Bu ne kadar kötü bir huy! Ama ben bunu da atlatacağım.

18.11.1958 Kendimi çok kötü hissediyorum. Başım ağrıyor ve kalbim çarpıntı yapıyor. Kendimi öylesine dermansız hissediyorum ki bir gazete okuyacak gücüm yok. Bir de boynum ağrıyor herhangi bir gazete veya kitap okurken...

Daima kendime şu soruyu soruyorum: Niçin huzursuzum. Evet, bir adam ki başkalarını kıskanır, kimsenin kendisinden ileri geçmesine katlanamaz. Sonra her şeyi olumsuz tarafından ele alırsa; yani nefsinin tutsağı olursa olacağı budur...

Sabahları geç kalkıyorum. Geç kalkınca da huzursuzluk duyuyorum... Bu huzursuzluktan kurtulmam için erken kalkmalıyım.

İnsan yorulmaz mı ya...Hiç durmadan okursa, Gazete, dergi, eski ve yeni yazı... Ne bulursa okumaya ve öğrenmeye çalışırsa olacağı bu...

19.11.1958 içinde bulunduğum huzursuzluğu söylemeye gerek yok. Borç boğazımı aşmış. Doktorun eşimin hastalığı için yazmış olduğu ilaçları bile alamadık. Ayrıca babamın her gece içip sarhoş olması beni derinden etkiliyor. Kardeşim Hasan'ın çalışmaması, parasız pulsuz gezmesi ve kahvede vakit geçirmesi bana üzüntü veriyor. Benim bu sıkıntılı durumum ne zaman bitecek ki...

20.11.1958 Cumhur Yaşar beyin yemeğini bu gün getiremedim. Nedeni ise yokluk...

Bu gün şeker ve tekel maddelerine yüzde elli oranında zam geldi. Bütün bunlara rağmen halkın fikr-i sabitesi değişmez. Çünkü pahalılığı hükümetten değil Allah'tan biliyor. Pahalılığı Allah'ın üzerine atanlara "Yahu Allah niçin pahalılık yaratsın? Bu halktan ne alıp vereceği var!" diyen de yok...

Menderes'e hiç söz söyletmiyor. O iktidar olmanın gereğini yapıyor. Demokrasinin şöyle bir tanımı yaparsak; Demokrasi halkın, seçtiklerince yönetilen bir yönetim değil mi? Menderes de bunu uyguluyor işte.

x

21.11.1958 Baklava satışı bitmediği için Cumhur beydeki derse gidemedim. O kadar da çok gitmek istiyordum ki...

Koşullar beni cezalandırıyor. Çünkü ben, oraya benden başkasının gitmesini istemeyen bir insanım. Diğer arkadaşlar gidiyor, ben gidemiyorum. Bu da bana ağır geliyor.

Yapmamam gereken bir iş yaptım. Dükkana gelen Demokrat partililerle tartışmaya giriştim. Sözde "Hükümet parayı kıymetlendirmek için zam yaparak halktan parayı çekiyormuş." Ne iyimser insanlarız biz...

Sarhoşun biri baklava almaya geldi. Baklavasının paketlerken bana "Soytarı!" demesin mi? Ölür müsün, öldürür müsün?.. Bereket hiç ses çıkarmadım, yalnızca yüzüne bakıp durdum... Acaba bu da mı Emin Kılıç'a gittiğim için bana kafa tuttu..

22.11.1958 Baklava satışı bitmedi. Daha iki tepsi baklava var. Derse gitmek için dükkanı kapadım. Anahtar Büyük Klüp'te oyun oynayan Vasıf Güllü'ye (patron) verdim.

Ders çok güzel geçti. Talip'in verdiği rahatsızlıktan kurtuluyorum. Bu arkadaştan rahatsız olmamın nedeni; bu arkadaşın bana hep tepeden bakmasıdır. Gösterdiğim dostluğa dostça yanıt vermiyor. Hep araya mesafe koyuyor. Yaklaşmak istedikçe benden kaçıyor..

Yediğim yemek mideme dokundu. Sabaha kadar kıvranıp durdum...

Karşılaştığım insanlarla çok serbest ve düşünmeden konuşuyorum. Demokrat Partililerle tasavvuf dahil her konuda tartışıyorum. Oysa bu bizim yolda bu davranışlar cezayı gerektirecek davranışlardır.

Haram yemekten de çekinmiyorum. Birkaç gündür tartıp bedelini kasaya atmadan baklava yiyorum. Daha önemlisi daha önceleri yapmadığım bir işi yapıyorum. Ne oldu bana da böyle oldum... Bir de kusursuz bir insanmışım gibi derse gidiyorum... Hoca duysa muhakkak beni en ağır şekilde cezalandırır...

Her sabah uykudan geç kalkıyorum. Geç kalkınca da dükkanı geç açıyorum. Dükkada da istedim gibi verimli çalışamıyorum.

23.11.1958 Bu gün Pazar, tatil günü; ama ben yine uykudan geç kalktım. Saat 10'du. Nota defterine nota eserleri yazdım. Saat 13'te evden çıktım. Spor sahasına gittim. Maçların ilk devresini izledikten sonra eve döndüm. Demek ki hala futboldan kopamamışım. Hoca duysa ne der bana acaba?

24.11.1958 Sabaha kadar yine belim sancıldı. Dükkada çalışırken de sancı vardı. Dükkanı kapatıp da sokakta soğuğa değince sancım daha da arttı. Bu sancı evin rutubetli oluşundan olsa gerek...

Kardeşim Hasan'ın işsiz gezmesi ve kahvelerde oturması beni çok rahatsız ediyor ama elimden gelen bir şey yok. O denli çaresizim ki...

25.11.1958 Bir de duydum ki kardeşim Adana'ya gitmiş... Muhakkak Adana'da iş bulup çalışacağını sanıyor... Bu olasılık beni delirtiyor. Çünkü onun başka bir ilde çalışmasına dayanmam...

26.11.1958 Kardeşim Adana'dan geldi. Davranışlarında doğal olmayan bir hal var. Onun bu lümpen yaşamı beni deli ediyor... Ona yardımcı olamadığım için kahroluyorum...

Halamın kocası Arap enişte sarhoş olarak dükkana geldi. Dükkana girmeden beni çağırdı.

"Buyur enişte bey!" dedim..

Kafasını hafifçe kaldırdıktan sonra:

"Niçin kercivani kercivani (alaycı alaycı) Enişte Bey dedin?"

Benim kendimi savunmama meydan vermeden:

"Hadi savuş git!" diyerek beni kovdu.

Oysa ben sevecenlikle ve saygı ile enişte Bey demiştim... İşte insan yoksul olunca önüne gelen kafa tutuyor adama... Muhakkak halamın kocasını da doldurmuşlardır Emin Kılıç'a gidip geliyor diye..

Baklava satışından sonra eşimi arkadaşı İclal'in evinden aldım. Saat 12 idi eve döndüğümüzde. Evimizdeki termometre sıcaklık derecesini 8 olarak gösteriyordu... Bu soğukta birbirimize sarılarak yatmaktan başka yol yoktu...

+

68. YA HOCA YA İŞİ!..

28.11.1958 Bu gece kayınvalidemlerde yattık. Çünkü eve dönecek takatim yoktu. Kusacak gibi oluyordum oturduğum yerde. Sabaha kadar dönüp durdum yatağımda. Başım da ağrıyordu. Kalp ağrısından ve çarpıntısından bir türlü uyku tutmadı gözümü. Zar zor, uyur uyanık sabaha kadar yatağımda dönüp durdum. Nedeni bilinmeyen bir sıkıntı var içimde..

Sabahleyin kayınvalidemle kapı kapı dolaşarak kiralık ev aradık. Kiracı olarak oturduğumuz ev tek odalı. Ne banyosu var, ne mutfakı...

Baktığımız evlerden bir tanesi hoşumuza gitti. Onun da kirası benim aylığım kadar... Çaresiz bakıp durduk...

Vasıf Güllü dükkana açmış beni bekliyordu:

"Her gün, her gün 9.30'da dükkana gelinmez ki... Senin için Emin kalfa ile kavga ediyoruz. Ya Emin Kılıç Kale'yi ya da işi terk etmelisin!.." demesin mi ilk söz olarak...

Böylesine sıkıntılı bir geceden sonra patronun 'yaş iş ya da Hoca' demesi işin tuzu biberi oldu. Öneri bana ağır geldi. Onur kırıcı idi. Hocamı terk etmem isteniyordu.

"Bu kafa ve görüş bende olduktan sonra Dr. Emin Kılıç'ı terk etmeme olanak yok!" dedim...

Bu konuşmamızı dükkanda oturan Karamaça (Saip Aksoy) da dinliyordu. Karamaça biz gençlerin futboldan tanıdığı bir büyüğümüz idi. Hem antrenörlüğümüzü, hem de hakemliğimizi yapardı. Benim konuşmam üzerine gülerek:

"Dili ile de söylüyor; 'bende bu kafa oldukça!..' diyor..."

Bunun üzerine Vasıf Güllü yeniden söze karıştı:

"Doğru, doğru... Bu babasını, velinimetini dayısını, oturduğu evi bıraktı. Benim de sözümü dinlemiyor. Bu sevdasından vaz geçer diye bekliyorum. Yoksa, bunu burada bir gün çalıştırmam..."

Ne çile bu. Gece öyle, gündüz böyle...

Akşamki kalp rahatsızlığımı bildirmek üzere Hocaya gittim. Yüzünü ve hırsızlık olayını duyunca muayene olmayı unuttum. Hocanın da muayenesine hırsızlar girmiş. Bir doktorun muayenesinde ne bulacak bu hırsızlar ki... Neyse hepsini de yakalamışlar, karakolda ifade veriyorlarmış...

Ancak patronumla olan konuşmayı ve onun bana dayatmasını anlatmadan duramadım...

Hoca:

“Gerekirse ayrılırsın; gerekirse it işi de olsa yapacaksın! Çünkü itlerin arasından it olarak geldin. Dayan, korkma, bozulma...” dedi.

Oysa ben kendimde en küçük bir değişiklik göremiyorum.

Yeniden dükkana geldim. Karamaçı ile Doğan Büyükbeşe de dükkanda idi. Vasıf Güllü ile birlikte yeniden bana akıl vermeye, yol göstermeye başladılar...

“Oradan ayrılamam. Gerekirse gazete, portakal satar, kundura boyacılığı yaparım... Ben orada yeni bir dünya görüşü buldum. Bu dünya görüşümü değiştiremem...”

Bunun üzerine üçü de:

“Sen bilirsin!” diyerek seslerini kestiler.

Ben ise işten atıldığım kanısında idim. Bu düşünce ile Vasıf Güllü'ye dönerek:

“Öyleyse bana izin... İzin verirsiniz artık gideyim!”

Vasıf Güllü gülerek:

“Soyun da işine bak!...” dedi.

Vasıf Güllü ertesi gün SSK kaydımı yaptırdı. Ben de kendisine dün olanları anlatınca, gülerek:

“O, dündü!” demesin mi?

Vasıf Güllü yine de olgun ve hoşgörüsü sahibi... Bu kadar çekişmeden sonra beni işe kabul ediyor... Öfkesini yenmesini bilen bir patron...

+

69. FARELER ve KİTAPLAR

30.11.1958 Amerikan Hastanesi Müdürü Mr Ayzli'nin evine davetli idik. Akşam üzeri gittik. Hoca ile şuradan buradan konuştular. Birer çay içtikten sonra Hocanın evinde döndük. Hocanın evinde musiki çalışması yaptık.

Kadir hoca, “İyi usul vurduğumu!” söyledi, bu da beni sevindirdi.

Dersten sonra eşimi annesi evinden alıp evimize geldiğimizde kitaplara bir göz attım ki fareler kenarından kıyısından kemirmeye başlamış. Eğer kayıinvalidelerde iki üç gün daha kalmış olsa imişiz kitapların altından girip

üstünden çıkacaklarmış...

Yoksulluğun sonuçları bunlar, katlanacaksın işte...

+

70. İNÖNÜ GELİYOR

7.12.1958 Pazar. İnönü geliyor. Gaziantep işgal altında sanki. Her sokak başında çiftler çiftler polis... Polisler, sokaktan ana caddeye bir tek kişi dahi bırakmıyor. Peki bu CHP'liler İnönü'yü nasıl karşılayacaklar.

Ben, Şentepe'ye kadar, sanki evime gidirmiş gibi, sakin ve yavaş adımlarla gittiğim için bana karışmadılar. Ancak kenar mahalle sokaklarından fırlayanlar bostan aralarından ve bağlar içinden koşarak Şentepe'de toplanıyorlardı.

İnönü'yü Karşılayanlar çok fazla idi...

Bir ara İnönü'yü Mecit beyin evinin balkonunda gördüm Bir yurttaş bağıırıyordu: "Kurbanım sana!" diye.

İnönü ise: "Varolun, bin yaşayın... Dağılın, gidin evinizde yatın!" dedikten sonra balkondan içeri girdi. Anlaşılan geceyi Mecit beyin evinde geçirecek...

+

Akşam Şefika teyzemlere gittik. Eşim Şefika teyzeme elbise dikiyordu, bitiremeyince geç kaldık ve zorunlu olarak orada yattık. Yüksel kardeşim de bizimle idi.

Eşimin gece yarısı sancısı tuttu. Beni uyutmadı.... İkide bir kısık sesle "Sabah ne zaman olacak yarabbi!" diye sızlanıyordu...

Bir de baktım Yüksel de yatağında sessizce ağlıyor. Nedeni sordum:

"Babamı düşümde ağlarken gördüm... Ben de onun için ağlıyorum!"... dedi.

Yakın çevrem hep böyle; ya sarhoş olur ağlar, ya da düş görür ağlar... Ya da durup dururken ağlar...

X

8.12.1958 Baklava satışı çok erken bitince dükkanı kapatıp Tabakhaneye gittim. Kardeşim Hasan'ı kahvede kağıt oynarken gördüm. Onun kahvelerde oyalanması beni çok üzüyor. Ne yapalım ki dericilikten başka yapacağı bir iş yok. Dönüp dolaşıp dericilik yapıyor. İş bitince de kahveye koşuyor... Gece yaralarına kadar kağıt oynuyor.

Vasıf Güllü, hala Emin Kılıç Kale'ye gidip gelmemden rahatsız... Eğer beni işten atarsa; benim de dönüp dolaşıp geleceğim yer burası; yani Tabakhane... ya dericilik ya da kilimcilik. Bu olasılık bile beni tedirgin etmeye yetiyor.

+

15.12.208 Geçen gün Yüksel'lerde idik. Babam da vardı ve yine sarhoştü.

Yüksel'in kayınbabası babamla aramızı bulmak istedi. Babam da: "Gavurluğu terk etmeden onunla konuşmam!" diyerek ayrıldı. Emin Kılıç Kale'nin derslerine devam etmekle gavur oluyordum ona göre...

Vasıf Güllü, babası Sait Güllü felç geçirdiği için dükkana uğramaz oldu.

Yine bu gün Amerikan Hastanesinde fitik ameliyatı olan Ayzli'yi ziyarete gittik. Hiç belli etmiyordu; demek ki, fıtığı varmış.

Akşam üzeri de Talip, Mehmet Ali ve ben Kuşakçıbaşının evinde Saba makamındaki saz semaisine çalıştık. Kuşakçıbaşı ile ben Ney üfledik ve diğerleri de usul vurarak eseri okudular.

Bu musiki çalışmaları benim ruhsal rahatsızlığımı az da olsa gideriyor.

26 yaşına gelmişim hala cehalet içinde bocalıyorum. Cehalet içinde olduğumun ayırımına varmam beni huzursuz ediyor. Soydan gelme bir ruhsal rahatsızlık var ve ben bundan kurtulmaya çalışıyorum. Bu da cehaletten kaynaklanıyor. Bu cehalet yalnız ben de değil aile boyu bir cehalet içindeyiz.

Bu cehalet ruhsal bozukluğa neden oluyor. Herhangi bir kimsenin benden daha bilgili olmasına katlanamıyorum. Dinsel anlamda buna nefis denir işte. Ne varki çevremdekilerin bakışlarından bile rahatsız oluyorum. Cehaletimin bilincinde olduğum için kendime güvenim de yok.

Kunduramın içine su geçiyor, ayaklarım buz kesiyor. Konu komşudan ateş dileniyoruz. Para yok ki kömür alıp yakasın... İşte ben böyle bir ruh yapısı içinde yeniden doğuş mücadelesi veriyorum.

+

16.12.1958 Kuşakçıbaşı ve Mehmet Ali'nin etkisinden kurtuldum sanıyorum. Bunların aşığılayan bir bakışları var,

bakarken de gülümseyerek bakıyorlar. Sanki baktıkları kişileri aşağılıyorlar. Yoksa Bana mı öyle geliyor; bilmiyorum...

Onların bu bakışları artık beni eskisi kadar rahatsız etmiyor. Bu sonuca ulaşmak için dokuz aydır ruhsal bocalama içindeyim. Şimdi kaldı diğerlerinin etkisinden kurtulma çabam... Çevremdeki öğrencilerin beni geçmesinden korkuyorum. Bir şeyi benden daha önce öğrenirlerse benimle dalga geçecekler sanıyorum. Musiki çalışmalarında sesleri bile beni rahatsız ediyor. Oysa onların beni rahatsız etme gibi bir niyetleri yok. Ne var ki bütün bunlara karşı korkuyorum.

Belki bu ruhsal rahatsızlığımı bir başkasına açıklasam biraz rahatlarım ama çevrem de güvenilecek bir kimse yok ki ona açılasın...

+

18.12.1958 Borç harç kötü mötü bir soba kurduk.

Vasıf Güllü, benim çok para aldığımı ve buna karşı benim borç harç içinde yaşamış olmama aklının ermediğini söyledi...

Kardeşim Hasan'ın yaşantısı çok kötü. Bu da beni mahvediyor. İmkanım olsa yardım ederim, yok ki...

Ben de çok kötüyüm. Bir sayfa kitap ya da gazete okusam kalbimin bir damarı kopmuş gibi ağrıyor...

Bir de dalağım şişmiş gibi geliyor bana. Ağrı da veriyor aynı zamanda. Bütün bunları Hocamıza (doktor) anlattım.

"Asabiyet, dedi, diğerlerinde de var..."

Talip'in bana karşı kötü bir niyeti olmadığını da biliyorum. Biliyorum ama hislerime hakim olamıyorum ki... Tek dileğim bu rahatsızlıktan kurtulmaktı oldu.

Kuşakçıbaşı da benim bulunduğum durumda. Fikri de, zikri de o...

19.12.1958 Bu gün kendimi çok rahat hissediyorum. Kimse ile gereksiz konuşma yapmadım ve yolda ve derste kendime hakim olarak konuya karışmadım.

Günlük uğraşım çok yoğun.

Bu arada daha önce hissetmediğim bir rahatsızlık hissetmeye başladım: Nefes darlığı...

Artık Talip'ten rahatsız olmuyorum. Hiç bu kadar iyi olmamıştım. Sinirlerime hakim olabiliyorum. Nefisle

mücadele etmek çok zor...

21. Çok şükür Talip'in yüzüne bakabiliyorum. Daha daha, çok şükür çok şükür, aman neler çektim ben...

Kuşakçıbaşılarda Hicaz Hümayun makamındaki saz semaisini okuduk.

Kayınvalidemle yine kapı kapı dolaşarak kiralık ev aradık. İngilizce öğrenmeye de çalışıyoruz bu ara...

Hocam yüzünden bana olmaz hakareti yapan babamı Hoca'nın yanında görmeyeyim mi? Buna çok sevindim...

23.12.1958 Akşam üzeri parkta kardeşim Hasan'ı gördüm. Perişandı. Kardeşimin bu durumuna dayanamıyorum. İçimde tarif edilemeyecek bir acı duyuyorum. Onun işsizliği ve yoksulluğu beni çok rahatsız ediyor.

Eve döndüğümde babam sarhoş olarak geldi ve her zaman yaptığı gibi hepimize attı tuttu. Bunun hepsi yoksulluktan...

Talip rahatsızlığından kurtuluyorum. Öyle anlaşılıyor ki benden Kuşakçıbaşı'ya atladı.

25.12.1958 Kuşakçıbaşı ile Tinkönü'ndeki kahvede Talip hakkında epey atıp tuttuk.

Giyim tarzı konusunda eleştirdik ama boşa emek...

Saat beşte eşimin sancısı tuttuğu bildirildi. Nispeten kolay geçen bir doğumla saat 21.20'de bir kız çocuğumuz dünyaya geldi. Hasan kardeşim de adını Hayriye koydu.

Sabahleyin babama giderek:

"Evet, babamsın inkar etmiyorum. Ama bundan böyle evime sarhoş olarak geldiğin takdirde seni evimize kabul etmeyeceğim..."

Öfkelendi:

"Ne sarhoş ne de ayık evine gelmem!" dedi.

28.12.1958 Geçim sıkıntısının zorlukları her geçen gün kendisini hissettiriyor. Ev kirasını zorlukla çıkıştırıyorum. Bir bütçe yaparak yorganı ayağımıza göre uzatmamız gerekiyor.

Evimizin darlığı yüzünden lohusa olan eşimle birlikte yatmak zorunda kalıyorum. Bebek minnacık, belki bir kilo bile gelmez. Güzel ve canlı duruyor. Kiracı olarak oturduğumuz tek odalı evimizin deliği deşiği çok. Bu deliklerden giren soğuk yüzünden ne kadar odun yaksak dileklerden giren

soğuk yüzünden evi bir türlü ısıtamıyoruz.

Talip, MehmetAli ve Kuşakçıbaşı'dan olan ürküntüm geçti. Bu arada tamamen kurtulamadığımı da hissediyorum...

Akşam ders çok güzel oldu. Konuk olarak Prof Akgün Aydeniz de vardı.

Bir yanlış hareketimizde dolayı Cumhur Yaşar ve ben ellişer kuruş cezaya çarptırıldık.

29.12.1958 Bebeğin kafasında bir delik ve yumurta büyüklüğünde bir de şiş var. Şişliği elimle yokladığım zaman bulk bulk ediyor. Eşim bebeğin bu durumuna çok üzülerek ağlıyor. Ben de üzülüyorum ve diyorum ki: "Bu sara gibi bir hastalığın başlangıcı ise yaşamasın daha iyi diyorum."

Ama bebek canlı canlı memesini emiyor.

Hâla nefsin elinde bocalıyorum; ne zaman kurtulacağım bu nefsin elinden...

Odun kalmamış. Ev soğuk... Ev kirasını çıkıştıramıyorum. Doğum ve diğer ihtiyaçlar belimi büküyor ve beni derin derin düşündürüyor...

30.12.1958 Bebeği (Elçi'ni) Dr. Emin Elmacı'ya götürdük. Dr. Bebeği muayene ettikten sonra tarttı 2 kilo 100 gram geldi. Boyunu ölçtü 45 cm geldi. Normalde; boy, 47 cm, kilo ise 2,5 kilogram gelirmiş.

"- Eksik doğmuş, iyi bakılırsa yaşar!" dedi.

Taksi, doktor, ilaç ve eve aldıklarımla 39 TL tuttu.

Bir bütçe yaptım. Zorunlu giderlerimi en aza indirdiğim halde ayda 58 lira borçlanıyorum. Yani bütçem açık veriyor...

1.1.1959 Vasıf Güllü yılbaşında harcamam için 50 lira verdi. Bu da bana bulunmuş gibi geldi. Bu ara ben de:

"- Ücretimi de artırırsanız!" dedim.

Güldü, sırası gelince:

"- Kolay!" dedi.

Hâla sinirlerim bozuk. Yersiz bir korku içindeyim. Düşündükçe hasta ve çok perişan bir durumda olduğumu hissediyorum. Oysa ben böyle değildim. Ne zaman ki Musikide Hayat Derslerine intisap ettim, böyle oldum...

İyi bir insan olmak için ne mümkünse yapacağım ve bu rahatsızlıklara katlanacağım. Şu an geçmiş günlerime göre biraz daha iyiyim; ama, tamamen iyileşmiş sayılmam. Ney üflemeye devam...

2.1.1959 Hâla nefsin esiriyim. Hâla olayları abartıyorum ve sıkışınca yalan da söyleyebiliyorum. Sonra da bu yaptıklarımın utanıyorum.

Bütün bu çabalamalar, yorulmalar; sonradan söylediğim sözlerden duyduğum pişmanlıklar ve acılar hep göze çarpmak ve kendimi kanıtlamak çabasından başka bir şey değil. İşte ben bu hallerimden kurtulmak istiyorum.

Eve geldiğimde loğusa olan eşimin yokluktan mandalina ile ekmek yediğini görünce çılgına döndüm. Yaşım 27 olmuş. Hâla bir baltaya sap olamamışım. Ne mesleğim var, ne tahsilim, ne itibarım var...

4.1.1959 Sinirlerim çok kötü. Durduğum yerde tik tik irkiliyorum.

Kuşakçıbaşının evinde musiki çalışması yaptık.

Bu gün Talip'e kendisinden ürktüğümü anlattım.

Kimsenin benden daha ileri geçmesine tahammül edemiyorum. Mesala Talip, musikide beni geçerse diye korkuyorum. Talip'ten daha geride olmaya tahammül edemiyorum. Bu da kıskançlığın bir türüsü. Ne kadar ayıp değil mi? İşte böylesine bir ruhsal rahatsızlıktan bir türlü kurtulamıyorum.

Duydum ki babam yine içmiş ve kendinden geçmiş. Bu arada yatağına kusmuş, sarhoş değil mi kusar da, sıçar da. Ne hal bu hal, kendi derdine mi yanarsın, ailenin derdine mi yanarsın.

Yoksulluk ve cehalet içinde bocalayıp duruyorum. Eşim aile bütçemize katkıda bulunmak için dikiş dikiyor loğusa halinde.

Eşim bebeği belerken; bebeğin kafasındaki yumruk gibi şişliği görüyor. Bebeğin boynundaki şişlik de ulmuş ve delinmiş. Eşim bebeği belerken kendi kendine söylenip ağlıyordu:

“- Sağ ayağı da sol ayağından kısa mı ne? Yarabbi niçin böyle verdin? Dayanamıyorum işte!”

Babam öyle, kardeşim başka türlü sıkıntı içinde, eşim sızlanır, ben ise bu çıkmazdan nasıl kurtulacağım diye gece gündüz düşünüp duruyorum...

5.1.1959 Bebek bu gün iyice hastalandı; ağlayamıyor bile, inliyor.

Benim ise sinirlerim bozuk. Hâla zavallı ve çaresizim.

6.1.1959 Bebeği ikinci olarak aynı doktora, Emin Elmacı'ya, götürdük. Ulmuş derisini makasla keserek tuz serpti yaranın üstüne.

Baklava satışı geç bitti. Geç vakit yemek yediğim için de hazımsızlık çektim.

8.1.1959 Ayrı ev tuttuğumuzdan bu yana 1 kg zeytin yağı alacak parayı çıkırtıramıyorum. Bir de baktım kardeşim Hasan bir şişe zeytinyağı almış gelmiş. O kadar sevindik ki.. Artık okuyamıyorum da sinirlerimin bozukluğundan...

10.1.1959 Bende bir hal var. Niçin her zaman huzursuzluk içinde olmalıyım. Sorunun özü anlaşılıyor. Sorun Kuşakçibaşı, Talip ve Mehmet Ali değil. Benim kendimi çok büyük görmem. İstiyorum ki bu arkadaşlarla diyalog kurayım; ama onlar benimle konuşmaya bile yanaşmıyorlar. Kültür konusunda onlardan geri kalma korkusu beni bitiriyor.

Bu ara onların bana karşı kötü duygular içinde olduğunu da sanmıyorum. Bu benim hüsn-ü kuruntum.

Günlerim kuşku ve tereddüt içinde geçiyor. Güzelim günlerimi kendime zehir ediyorum. Yoksulluk, yoksunluk bir yandan, cahillik bir yandan, geçim darlığı bir yandan...

Yeni Çığır'daki davranışlarımı kontrol altına almalıyım. Yersiz davranışlarda ve konuşmalarda bulunduktan sonra da rahatsız oluyorum.

Aşağılık duygusu beni yiyip bitiriyor. Kendi kusurlarımla uğraşacağıma başkaların hakkımda ne deyeceği konusu ile kendimi yitiriyorum.

Bebeğin hastalığı devam ediyor. Bütün bedeni yer yer kabarıklıklar içinde. Yaralarında iltihap görünüyor. Eşim de buna üzülüp ağlıyor.

Geceleri böbreklerim yüzünden iki tarafım da sancıyor.

13.1.1959 Bebek bu gün doğduğundan bu yana en rahat gününü yaşıyor. Demek ki iyileşiyor...

Eşimle biraz atıştıksa da akşamüzeri ikimizde dargınlığımızı unutmmuşuz.

Baldırımındaki çıban yeniden çıkmaya başladı ve bu çıban da beni çok rahatsız ediyor.

Üzerimdeki yükün ağırlığından kurtulmak istiyorum. Gazetelere ve kitaplara verdiğim paralar bütçemi zorluyor.

Düşünmek; bol bol düşünmek ihtiyacı hissediyorum. Düşünmek öyle tatlı ki...

Eşimi, dişini fırçalarken gördüm ve buna da çok sevindim.

14.1.1959 En sonunda Yükselleri bize çağırdık. Yemekten sonra kendilerine tatlı yanında meyve de ikram ettik. Ancak bu arada Yüksel'in kaynanası rahatsızlık geçirdi.

Baldırımındaki yara beni rahatsız edecek duruma geldi. Bu nedenle SSK'ya gittim. Bilmem kaçınıcı kere yaramı yardılar. Doğan, çok yakınlık gösterdi...

19.1.1959 Eşim idaresi en kolay bir kadındır. Ne var ki eşimin istediği gibi hareket edemiyorum. Oysa benim eşim eşi bulunmaz bir kişidir. Dünyada bir tanedir. Bu gerçeği hiçbir zaman unutmamak gerek. Bu nedenle onu incitmemeye çalışmalıyım. Ruhsal bunalımım, huzursuzluğum onu da rahatsız ediyor.

Ben çaresiz, zavallı bir mahlukum.

23.1.1959 Derste idik. Sinirlerim çok bozuktu. Halâ içimde bir huzursuzluk var. Ben ilgi görmek istiyorum, onu da göremeyince üzülüyorum. Bu durum gösteriyorum ki ben çok rahatsızım. Kuşklar ve vehimler içinde bocalayıp duruyorum. Bir kelime ile tedavisi çok zor rahatsızlık geçiriyorum.

28.1.1959 Teknik Ziraat Müdürlüğü'nde açık bulunan bir iş için yaptığım başvuru kabul olundu. Sınava girdimse de kazanamadım. Sorulan soru çok basitti. Şöyle ki: Boyu 500, eni 225 metre olan kare biçimindeki bir tarlanın metrekaresine 30 gr tohum hesabıyla ne kadar tohum gerekir. Ne kadar basit değil mi? 112,5 kilo çıkartmayayım mı? Çok utanıyorum ve kendimde öğreniyorum. Bu kadar da cahillik olur mu?

1.2.1959 Günlerdir birazcık huzur ihtiyacı hissediyorum. İşte bütün meselenin esası bence bu. Benim derdimin ilacı, devası işte budur: Huzur...

Ben en büyük hakimden huzur ve sabır istiyorum. Çünkü derdim huzursuzluktur. Bunun için de sabırlı olmak gerekir...

Ailevi durumun ekonomik bakımdan da bozuk. Bir türlü düzeltemedik şu ekonomik durumumuzu.

Kardeşim Hasan, Halil Ertay'la ortak dericilik yapacak. Ama bunların ortak olarak bu işi sürdürmeleri çok zor...

3.2.1959 Maarif Müdürlüğüne iş için başvurduğum.

5.2.1959 Kuşakçıbaşı yine gözünü bize dikti. Bizim de Emin Kılıç'ın öğrencisi olduğumuzu bir türlü kabul etmiyor. Kuşakçının bu davranışına sinirleniyorum. Sinirlenmeyi de kendime yakıştıramıyorum. Nefsime uyup sinirlendiğim için de kendime kızıyorum... Bizim ayağımızı Hoca'dan kaydırmak istiyor.

6.2.1959 Kuşakçıbaşı'ya; "Yaptığının iyi olmadığını, kendisinden bu davranışları beklemediğimizi sert bir biçimde kendisine söyledim. Talip de vardı yanımızda. Talip'le aramız düzeliyor. Şu nefisten bir kurtulabilirsek, işte bütün mesele bu..."

Derste, arkadaşların hepsinin elini öptüm. Böylece nefsimin gururunu kırmış oluyoruz. Bu günden itibaren Kuşakçıbaşı'nın etkisinden kurtulmaya çalışacağım. Kendisi ile takışmayacağım, dediklerini de yapacağım.

Ailecek çok perişanınız...

+

71. BALTASINA SAP OLAMAMIŞ BİR BALTA, YERİN DİBİNE BATA...

9.2.1959 Yüksel kardeşimin aile sorununu çözümlemek için Yüksellere gittik. Yüksel orada çok kötü bir durumda. Mutlu olmadığı belli... Ne var ki ben ekonomik bakımdan da aciz durumdayım. Ruhsal durumuma gelince ekonomik durumumdan daha berbat...

Küçük azı dişimi çektirdim. Bu yaşta dişlerim çürümeye başladı. Arka arkaya çektirip duruyorum.

11.2.1959 Aysel kardeşim anneannemle birlikte İstanbul'dan döndüler. Sözde Diş doktoru Dayım Kerim Öztemir; anneanneme bakacaktı; Aysel'i de fakültede okutacaktı. İkisine de huzur vermemiş; her işlerine karışmış... Aslında o, kendisinden başkasından rahatsız olan bir tip. Yalnız yaşamaya alışmış... Evlenmedi bile...

Aysel kardeşimle ailemizin durumu hakkında görüştük. Aysel liseyi bitirmişti. Kısa bir dönem öğretmenlik eğitimi görüp öğretmenliğe başlayacaktı. Ailemizde en yük öğrenimli olan Aysel olmuştu. Lise'yi bitirmişti. Ben ise 27 yaşındayım; ortaokul 1'den terk.

Ortaokul 1'deki arkadaşlarım; mimar olmuş, mühendis, avukat olmuş dönmüş. Ben ise kentin merkezinde bulunan Suburcu caddesindeki baklavacı dükkanında tezgahçılık yapıyorum. Mimar, mühendis, avukat olmuş okul arkadaşlarımı görüne yerin dibine batıyorum. Ne babama, ne Hasan kardeşime, babaanneme, ne de anneanneme yardımcı olabiliyorum. Oysa arkadaşlarım gibi mimar, mühendis, avukat olsaydım onların hepsine yardımım olurdu. Bu kış günlerinde babaannemle anneannemin ayaklarına bir yün çorap alıp veremiyorum. Ceplerine bir harçlık koyamıyorum. Yerin dibine batsın benim gibi hayırsız evlat...

16.2.1959 Aysel'le Teyzemlerin evine gittik. Orada bulunan Adil Dayımla barıştık. Bilindiği gibi Emin kılıç Kale'ye gittiğim için beni yeğenlikten silmişti.

Bu arada Aysel'le anneannem tartıştılar. Kerim dayımın kendisine karışmasını bir türlü hazmedemiyor Aysel. Nenem da Kerim Dayıma hak vermeye kalkışınca aralarında tartışma oldu... Aysel bağımsızlığına düşkün bir kız. Kimsenin müdahalesine tahammül edemiyor. Yahu! İstanbul gibi bir yerde liseye giden bir genç kız elbette istediği arkadaşla konuşacak. Bu onun en doğal hakkı!...

+

72 GERÇEK YOLCUSU

17.2.1959 Akşam üzeri babam evimize geldi. Zil zurna sarhoştı. Hep böyle yapardı. Bana çıkışıp darılacağı zaman içki içerdi. İçkiden güç kuvvet alırdı bana darılmak için.

Başladı konuşmaya, atıp tutmaya:

- Sen dinsizin tekisin!..

Ne deyeceğimi şaşırđım. Beni dinsiz olarak suçlayan babam...

- Dinsiz oldum da ne yaptım?

Daha sözümü bitirmeden:

- Bir de bana karşı geliyor, dinsizliğimi ispat et! diyor. İspata gerek var mı? Emin Kılıç Kale'ye gidip gelmiyor musun? Sen dinden imandan çıkmışsın...

Babamdı, bir yandan da acıyordum. İnsan babasının bu duruma düşmesine üzölmez mi?

- Getir Kuran-ı Kerim'i... Müslüman olduğuma dair yemin edeyim...

- Yok olmaz! Yeminle olmaz... Muhakkak bu Emin Kılıç'a gidip gelmeyi terk edeceksin.. Emin Kılıç Kale'nin derslerine gittiğin takdirde; seni evlatlıktan sileceğim.. Senin dinsizliğini el aleme yayacağım....

Gerçekten benim dinsizliğimi ilan eden ilk kişi babamdı. İçip içip her önüne gelene: "Benim Emin Kılıç Kale'ye gidip geldiğimi, onun öğrencisi olduğumu, dinden imandan çıktığımı..." söylediği kulağıma geliyordu.

Oysa ben dinden çıkmışım da ne yapmışım. Zaten bu yaşa (27) gelinceye kadar ne namaz kılmışım, ne oruç tutmuşum... Fark eden bir şey yok ki... Fark eden şeyler de var. Emin Kılıç'a gitmeden önce içki, sigara içerdim; şimdi içkiyi de sigarayı da bırakmış durumdayım.

"- Olsun, diyor babam, yine içki iç, yine sigara iç ama bu Emin Kılıç'a gitme!.."

Beni dinsiz diye suçlarken hüngür hüngür ağlıyordu. İki de bir; Emin Kılıç'ın derslerine gitmememi, bazen ağlayarak, bazen yalvararak, bazen da zorlayarak söyleyip duruyordu.

Saatlerce, ağladı, dövünüp durdu. Sanki deli olmuştu. Babamın bu duruma düşmesine neden olduğum için kendime acıyordum. Ne yapacağımı şaşırılmışım. Bir yanda söz (ikrar) verdiğim hocam bir yanda da gerçekten çok sevdiğim babam.

Babam benim tekamülümü önlemeye, beni eski bilinçsiz ve sorumsuz yaşamıma döndürmeye çalışıyordu ve bu da bana çok ağır geliyordu. Benim tekamülümü önlemeye çalışan Dr. Emin Kılıç Kale de olsa; ona bile karşı gelirdim... Esas olan insanın tekâmülüdür...

Bana olan öfkesinden ötürü babam öylesine kendinden geçiyordu ki beni dövmek üzere birkaç kere ayağa kalkıp oturdu. Bu durumumuza eşim bakıp duruyordu. Ne yapacağını şaşırılmış bir durumda bizi izliyordu. Bir keresinde beni itti. Az daha bebeğin (Elçin'in) üzerine düşecektim.

Babamın bu baskılarına dayanamıyordum. Zaten ruh sağlığım bozuktu. Parasal durumum bozuktu. Mutfağı, banyosu, salonu, yatak odası aynı olan bir odalı evde oturuyorduk.

Bilgisizliğim ve bilenleri kıskançlığım ise had safhadaydı. İçinde bulunduğum bu durum normal ruh hali sayılmazdı. Bütün bunların üstüne baban; sarhoş olarak gelsin, seni dövmeye kalksın, dövmeye kıyamadığı için de karşında ağlayıp, dövünüp dursun, kendisini yerden yere atsın...

Bu görüntü tam bir dram... Bir evlat babasının bu duruma düşmesine neden olur mu?.. Nedir bu baba ile oğul arasındaki çatışma?..

Ben yeni bir dünya görüşü arıyordum; babam ise ortaçağın kurallarını, din-iman adına, bana dayatmaya kalkıyordu. Babam hatırına yeni yeni ayırımına vardığım gerçeklerden kopmalı mıydım?..

Babamın beni dövmeye kalkmasını, ağlayıp dövünmesini izlerken aklıma İncil'den şu ayetler geliyordu.

İncil. Matta: 34 "Yeryüzüne barış getirmeye geldiğimi sanmayın! Barış değil, kılıç getirmeye geldim. (Burada kılıçtan amaç: Görüş ayrılığıdır... HB)

35 Çünkü ben babayla oğulun, anneye kızın, gelinle kaynananın arasına ayrılık sokmaya geldim.

36 'İnsanın düşmanı kendi ev halkı olacaktır.'

37 Annesini ya da babasını beni sevdiğinden çok seven bana layık değildir. Oğlunu ya da kızını beni sevdiğinden çok seven bana layık değildir."

Gerçekten de bana düşman olan kendi ev halkımdı... Babamdı... Bu durum dayanılmazdı... Ama gerçek yolcusu bu durumu göze almalıydı...

Bu ayetlerde sözü geçen "bana layık değildir" sözlerinin karşılığı "Gerçek sevgisidir" Din ilminde gerçek saygısına, gerçek sevgisine Tanrı denir.

Davâ, Emin Kılıç Kale'ye gidip gelme değildi... Davâ, gerçeğe (Tanrı'ya) erişme çabasıydı... Bu da baba hatırına terk edilemezdi... Çünkü din ilminde yazılmıştır. Tanrı (normal insanın sağduyusu) şöyle der: "Başkasını benden ziyade seven bana layık değildir!" Bu Kuran'ın birçok ayetinde geçer...

Şimdi benim; babam ağlıyor, üzüyor diye Tanrı'yı (Gerçeği, olması gerekeni...) tepelemem mi gerekir? Yoksa bu gerçek saygım, sevgim, nedeniyle yoluma devam etmem mi gerekir?

Yaa işte böyle Tanrı (Gerçek) aşkına neler çektik biz. Bu Tanrı (Gerçek) aşkı yüzünden adımız halâ ve halâ dinsiz...
17.2.1959

+

Sevgili Ustam: Eren Bilge (Avukat Hayri Balta)

“GERÇEK YOLCUSU” başlıklı iletini soluk almadan okudum. Babaları, oğulları düşündüm sonra.

Sizin babanızı yakından tanıma şansını elde edenlerden olduğumu sanıyordum. Senin yazdıklarını okudukça yanıldığımı anlıyorum. Bizim yanımızda evlatlarına sevgiyle hatta saygıyla dolu bir insan görünümünde olmuştu hep.

Yazdığın gibi davranmasının nedeni çok açık. O, kendi aklınca senin öbür dünyanın cehenneminde yanmanı istemiyor, seni kurtarmaya çalışıyor.

Bu, şartlandırılmış cahil baba modelidir. Eğer seni gerçekten seviyor olsaydı, bu dünyanın cehenneminde çoluk çocuğunla birlikte yanmana göz yummazdı.

Belki yoksul bir insandı o. Sizi bu dünyanın cehenneminden; yoksulluktan, sefaletten kurtaracak maddi gücü yoktu. Ama her gece içebilecek kadar para bulabiliyordu. Bir gün, daha içmeye başlamadan önce kendi kendisiyle şöyle bir hesaplama yapabiliirdi:

“Emin Kılıç kâfirine giden benim oğlumdur. Onun bu günahı işlemede torunlarımın ne günahı var? Haydi, bu gün içki içmeyeyim. İçkiye vereceğim parayla torunlarıma bir kilo elma, şeftali, portakal alıp götürüyüm...”

Bunları hiç bir zaman düşünemeyen insanın ne bu dünya sevgisine inanırım, ne de ahiret kaygısına...

Hepimizin babalarının da evlatlarına karşı kusurları vardır. Bu kusurların tümü cehaletten kaynaklanmaktadır. Hepimiz de ne çektiysek babalarımızın cehlinden çektik. Benim babamın dinle alış-verişi yoktu. Ama politik davranır, kimi zaman cuma namazlarına bile giderdi. Hatta bir defasında yüklüce bir miktarda paraya kıyıp Mehmet Paşa Camisinin şerefelerinden birini satın almıştı. Onun kusuru kuşağıyla ilgiliydi.

Ne güzel söylemiş söyleten. Her koyun kendi bacağından asılır. Var olduğuna kişisel olarak inanmadığım cehennem azabından bizleri kurtarmak için babalarımızın bizi, bizim de

çocuklarımızı kurtarma çabalarımız hak değildir.

Sevgiyle, saygıyla büyük ustam.

FEV, 12.9.2008

+

73. YOKSULLUK ve CEHALET İÇİNDE BİR YAŞAM

Bir aile düşünün ki sıfırın altında 6 derecede soğukta; evinde odun, kömür adına bir şey bulunmaya. Ev kirasını, elektrik ve su parasını ödeyememiş buluna. Tanıdıklarına, dost ve akrabalarına 600 lirayı aşkın borçlu buluna. Aldığı aylık ücret de 200 lira ola. Yani aylık ücretinin üç katı borç altında kıvrana. Çalıştığı işyeri de Vasıf Güllü'nün baklavacı dükkanında tezgahtarlık ola...

Üstelik evinde ağza atacak bir şey bulunmaya. Bulgur, simit gibi zorunlu malzemelerin tanesi bile yok... İki aylık bebeği için süt tozu bile alamıyor...

Hiç böyle bir aile reisi Menderes'in geçirdiği uçak kazasında ölmesini ister mi? Niçin istemez? Kendisinden hesap sormak için. Hiç olmazsa yakasına yapışıp: "Nedir bu halimiz?" demek için...

İyi ki ölmedi şu uçak kazasında. Ölseydi uçak kazasında bir şehit, bir kahraman olacaktı...

+

Ben ailecek bu durumda yaşarken kız kardeşim Aysel'in okuldaki rahat davranışı başta okul müdürü olmak üzere; dayıma ve diğer akrabalarım batmakta. Neymiş de okuldaki erkek arkadaşları ile konuşuyormuş.

Yahu sen hem kızı erkeği bir arada okutacaksın. Hem de bunlara birbirinizle konuşma diyeceksin. Bu doğa yasasına aykırı. Elbette konuşacak.

Okul müdürü beni çağırdı. "Kız kardeşinin erkek arkadaşları var; bu, diğer kızlara kötü örnek oluyor..."

Ne diyeceksin bu kafadaki bir bayana. Bir de müdür olmuş başıma. Anlaşılan o ki bu müdirenin gençliğinde erkek arkadaşı olmamış. Çok da istediği halde erkeklere bakıp durmuş. Şimdi de genç erkeklerle konuşan kızları kıskanıyor. Kendi yaşamadığını şimdiki kızlara da yaşatmamak istiyor. Ne olurmuş kız kardeşim erkek arkadaşları ile konuşursa, şakalaşırsa. Elbette konuşacak, elbette şakalaşacak... Eğer

normal bir yapıda ise...

Adil dayımı da doldurmuşlar...

“Ne olacak bu Aysel’in hali?” diyor.

Ne olacak, hiç bir şey olmayacak...

Gerek okul müdiresine ve gerekse Adil Dayıma, Aysel için kefil oldum.

“Aysel, akli başında, ne yaptığını bilen bir kızdır. Erkeklerle konuşmasına gelince bu da normaldir, olağandır. Ben Aysel’e her bakımdan kefilim.” dedim.

Ya işte böyle... Bu kadar yoksulluk içinde yaşayasın; bir de çevremdekilerin cehaleti ile uğraşasın...

20.2.1959

+

Bütün bu kara günler yaşandı ha Ustam?..

Daha bir de kalkıp, “Neden solcusun, neden halktan yanasın?” diye sorarlar utanmadan.

Bugün de var aynı acıları yaşayanlar. Aynı acılardan geçmeyenler anlayabilir mi onları?

1959’dan 2008’e uzanan bir yolda 49 yıl, nerdeyse ortalama bir insan ömrü boyunca hem ekonomik sorunlarla hem de kara düzeni savunan duyarsız çıkarıcılarla savaş...

Böyle bir insanın önünde nasıl eğilmem saygıyla?

FEV, 5.10.2008

+

21.2.1959:Akşam derste birAmerikalı vardı. Beş kere türlü pozda fotoğraflarımızı çekti. Anlaşılan Amerika’ya gittiğinde bizleri göstererek: “Bakınız, Türkiye’nin Gaziantep’inde bizi sevenler bunlar!” diyecek. Kendi kendine övünme payı çıkararak. Oysa bizim Hristiyanlıkla bir ilgimiz yok. İlgimizi dini konuları incelemek, araştırmak.

Üzerimde belki beş aydır göremediğim yorgunluk var. Bu vaziyette şehvetin tutsağı olmakta devam ediyorum.

24.2 1959: Hocanın evinin tam yanından kiralık bir ev tutmaya uğraşıyoruz.

Cumhur Bey’e yemek vermeye, evimizde hiçbir şey bulunmaması yüzünden, bir süre ara vermek zorunda kaldık.

Yeni Çığır mensuplarına karşı beraat kağıtlı hareket etmenin gereğine inanıyorum. Çünkü kusurumu bulur bulmaz beni küçük düşürüyorlar.

Eşimle yataklarımızı ayırdık. Eskiye oranla uykudan daha rahat kalkıyorum.

28.2.1959: Halâ huzursuzum. Huzursuzluğum geçti sanıyordum; geçmemiş, halâ kimi arkadaşlardan rahatsız oluyorum.

Akşam derse girdiğimde Ekrem Güzelhan ve Ekrem Tosunoğlu'nun içerde görünce bende ruhsal bir sarsıntı oldu.

Sonra Talip Güzelhan'ın defterini getirmiş olması; hele sehpayaya koyup da okuması, benim deftere dikkatle bakmam ve defteri temiz görmem üzerine eski kıskançlık duygularım uyandı.

Sanki ben; Talip, usul vuramaz, nota yazamaz, saz çalamaz demişim de bunlardan birini görünce yalan söylemiş gibi oluyorum. Demek ki, kıskançlık illetinden kurtulamamışım halâ.

Bunların benden ileri olmasına tahammül edemiyorum. Bu kıskançlık huyumdan da rahatsız oluyorum.

Ey nefis, ey şeytan ben böyle olacak bir adam mıyım? Saz da çalabilirler, nota da yazabilirler, usul da vurabilirler, Hoca'nın gözüne de girebilirler... Benim mertebem onlardan aşağı da olabilir. Ne var bunda. Matlup olan benim kendi kusurlarımı görmek, kendi kusurlarımdan arınmaktır.

Hocanın gözüne girmek, hepsinden üstün olmak, onlardan daha iyi bilmek düşüncesi sağlıklı bir düşünce değildir. Ey Balta, bunu böylece bilesin, kendini bilesin, haddini bilesin...

Bu kıskançlık durumundan kurtulamadığım için kendimden utanıyorum.

Naciye bacının evine taşındık. Aylık 60 lira. Buraya taşınmadan önce Hoca'nın kapı komşusu bir eve taşınacaktım. Burası kısmet oldu.

Bir adet masa, bir tane de gece lambası aldım. Artık oturup yazı yazacak bir masam var.

1.3.1959: Akşamüzeri kardeşim Hasan geldi. Yediği yemekten zehirlenmiş. Çok acı çekiyor. Kustu, kustu, kustu... O kustu, ben ağladım... O kustu ben ağladım. O kustu ben ağladım...

Kustukça rahatladı, doktora götürmeye gerek görmedim.

İçinde bulunduğumuz durum çok acı... Kim bilir nerede ne yedi. Evde ana olmazsa...

Dayanılır gibi değil. İşsizlik, yoksulluk, parasızlık...

Durumu Hoca'ya anlattım. "Eş ayrı, cin ayrı!" demesin mi?

Bu nasıl acımasızlık. İnsan kardeşinin durumuna acımasın mı?

6.3.1959: Cumhur bey, Körler Okulu'nda açık bir yer olduğunu; derhal başvurmam gerektiğini söyledi. Ne oldu bilmiyorum, Körler Okulu'na iş için başvuruda bulunmadım.

Cumhur Bey, bu durumu öğrenince: "Kendi düşen ağlamaz!" dedi. Sinirlendi ve arkasını dönüp gitti...

8.3.1959: Hâlâ benlik davasından, herkesi geçmek sevdasındayım. Geri kalmış olmaya dayanamıyorum.

Kuşakçıbaşı'nın etkisinden muhakkak ve muhakkak kurtulmalıyım. Yalnız Kuşakçıbaşı'nın mı, diğerlerinin de etkisinden kurtulmalıyım. İstedikleri kadar beni aşağılamak için arkamdan konuşup dursunlar...

Ancak ben de onları bana söz sahibi etmemeliyim. Onlara söz söyleme hakkı vermemeliyim. Örneğin; Sorulmadan yanıt vermemeliyim.. Buna Hoca ile konuşurken de dikkat etmeliyim.

Hoca ile konuşurken gayet rahat konuşmam gerek. İnsan Hoca gibi bir adamın karısında duygu ve düşüncelerini rahatça ifade edemezse neye yarar. Bu da; yerinde ve gerektiğinde konuşmakla olur. Bir de dikkatli konuşmam gerekiyor. En küçük bir yanlışta insanın üstüne atıyorlar. Ceza kesiyorlar. Bu da bana ağır geliyor.

En önemlisi de Yeni Çığır'ın koşullarına uymam gerekiyor. Aksi takdirde ağır şekilde eleştiriliyorum.

Yeni Çığır'ın ilkelerine ve kurallarına uymalıyım. Haramdan, yalandan, israftan ve dilencilikten (misyonerlikten) kaçınarak beraat kağıtlı yaşamaya çalışmalıyım...

9.3.1959: Babamın davetlisi olarak evine gittik. Masrafı benden olmak üzere kadayıf pişirdi babam bize. Güzel, neşeli bir gün geçirdik.

Ben, Hocanın öğrencisi olarak gerekçeli söz ve davranışlarıma çok dikkat etmeliyim. En önemlisi çok cahil bir adam olduğumu unutmamalıyım ve bu cahillikten

kurtulmak için kendimi yetiştirmeliyim.

Çok şükür, gün geçtikçe iyileşiyorum. Her geçen gün, daha iyi olmama yardım ediyor.

Ancak dikkat etmem gereken bir husus daha var. Eşimin derslerime, davranışlarıma daha doğrusu hedefime müdahale etmesine izin vermemeliyim. Ona karşı çok dikkatli davranmalıyım. Şikayetine meydan vermemeliyim. Ben yapılması gerekeni yapıyorum, kendimi yetiştirmek ve ailemi bu yoksulluktan kurtarmak istiyorum. Bunun için de yapılan eleştiriler kim tarafından yapılırsa yapılsın amacımdan sapmamalıyım.

12.3.1959: Kendimi çok cahil hissediyorum. Kafam durmuş sanki.

9.3.1959: Hocaya devamım bir seneye yaklaştı hemen hemen... Bir yıl geçmesine karşın ihmalkarlık bende, sıkışırsam yalan söylemek bende, ihmalkarlık ve tembellik bende. Hele irademi hiç mi hiç kullanamıyorum. Dersleri de ihmal etmişim.

Saba makamında "Do" perdesini bile unutmuşum. İçinde bulunduğum ve yaşadığım koşullar beni aptallaştırıyor... Yeniden doğuş çabaları bunlar, dayanmam gerek...

15.3.1959: Vasıf Güllü (İşverenim...) bana şart koştu:

"Ya Pazar günleri de çalışırsın; ya da işi bırakıp gidersin!"

Ben de pazar günleri çalışamayacağımı söyleyerek hemen işten ayrıldım.

İşten çıktın sonra doğru Tabakhane gittim. Başka nereye gidebilirdim, ne yapabilirdim. Durumu kardeşime ve ortağı Halil'e anlattım. Halil bana:

"Şu andan itibaren ortağımızsın!" dedi...

Sonra Hoca'ya giderek durumu anlattım. Hoca da İngilizce dersinde durumu öğrencilere açıkladı. "Bütün bunlar bir hikmetten ibarettir! Ders almak lazım!" dedi.

16.3.1959: Bu gün şu anlayışa vardım ki "Ben hâlâ hamlıktan kurtulamamışım!" Kendi kendime karar alıyorum: "Bu alem-i şuhutça hareketlerimden vazgeçmeliyim!"

17.3.1959: Kendimde hâlâ çok aşağılık hisler ve istekler bulunduğunu hissediyorum. Nefsi ayak altına alabilmek için muhakkak ve muhakkak Hoca'ya itaat etmek zorunluluğu var. Hoca'nın yolundan şaşmamak ve sadakatte devam

etmek gerekiyor...

23.3.1959: Cumhuriyet'ten 100 lira ödünç aldım. Çarşamba'ya da 400 lira daha verecek. Bu 500 lirayı elimizde sermaye olarak kullanacağız. Bu para ile ilk olarak mezattan meşin aldık.

27.3.1959: Eve geldim ki Yüksel küsmüş gelmiş. Sanki sorunlarım azmış gibi bir de bu çıktı...

Akşam müzakerede para yüzünden tartışma çıktı. Nasıl oldu bilmiyorum beni kızdırdılar. Cumhuriyet bana:

"Siz sinirlisiniz!" dedi.

28.3.1959: Artık dericilik yapıyorum. Yeniden Tabakhane'ye döndük. Ben, kardeşim ve Hail üç ortak deri boyacılığı yapıyoruz. Çalışırsak geçimimizi sağlayacak kadar elimize para geçecek...

Bu arada Babaannemin dükkanını seneliği 200 liradan kiraladık.

Akam eve geldiğimde eşimi hasta olarak buldum. Bereket doktorluk bir durumu yok...

30.3.1959: Kuşakçıbaşı beni gözüne almış. Beni Hoca'nın topluluğundan kaçırmak istiyor. Bunda da büyük oranda başarı gösteriyor. Çünkü onun beni kışkırtıcı davranışlarından çok rahatsız oluyorum,

Bu nedenle Cumhuriyet'in dediği gibi hemen sinirleniyorum. O da, ben sinirlendikçe keyif oluyor...Bu sinirlenmenin de nefisten olduğunu biliyorum. Çünkü ben hâlâ nefsin esiriyim.

4.4.1959: Müthiş şekilde sinirlerim bozuk. Ben bunu yine nefse bağlıyorum. İçinde bulunduğum koşullar beni yıpratıyor. Yeniden doğuş çabası böylesine mi zor olurmuş...

13.4.1959: Hâlâ yalan söyleyebiliyorum. Başkası tarafından beğenilip beğenilmediğimi merak ediyorum. En kötüsü Kuşakçıbaşı'nın etkisinden hala kurtulamamış olmalıyım ki gördüğün an bende bir irkilme oluyor. Ama bu da geçecek. Şuna seviniyorum ki Talip ve Mehmet Ali'nin etkisinden kurtuldum.

24.4.1959: Müzakerede Katip de gelmiş. Daha önce dersleri bırakmıştı. Şimdi yeniden devam edecekmiş. Çay bölümünde derslerden edindiği izlenimleri anlatmaya başladı. "Talip'i beğendiğini, iyi okuduğunu, perdeleri güzel

bastığını” söyleyince bendeki kıskançlık kendini gösterdi. İşte ben bu kadar hamım. İnsanların en doğal hakkı olan gelişmeyi onlara çok görüyorum. Öyle ki kendimden başkasını ilerlemeye lâayık görmüyorum. Hiç kimsenin beni bir parça geçmesine tahammül edemiyorum. Ne kadar kötü bir huy... Bütün bunları kötü bir ahlak olduğunu bildiğim içinde suçlu olarak kendimi görüyorum ve bu huyumdan kurtulmak için çaba gösteriyorum...

Bir de elimde olmayarak yalan söyleme huyu var. Yalan benim için savunma mekanizması oluyor. Söyledikten sonra da çok pişman oluyorum ve hemen arkasından da doğrusunu söylüyorum ama iş işten geçmiş oluyor...

Hangi kötü alışkanlıklarımı sayayım... O kadar çok ki...

1.5.1959: Evhamlarımdan kurtulmaya çalışıyorum. Eskiye göre kaygılarımın bir bölümü atmış sayılıyorum.

3.5.1959: Hoca'ya gidip geleli bir yılı geçti. Bu bir yıl içinde bir arpa boyu ilerleyemediğimi hissediyorum. Çünkü hâlâ başkalarının beni geçmesine dayanamıyorum. Kısaca anlatmak gerekirse: Hâlâ nefsin esiriyim...

7.5.1959: Derslerden herhangi birini kaçırdığım zaman çok şey kaybettiğimi anlıyorum. Bundan böyle bütün dersleri ilgi ile izleyerek yararlanmaya çalışacağım...

13.5.1959: Bu günlerde Demokrat Parti, “Ege Taarruzu” diye bir hareket başlatmıştı. Demokrat Parti, Ege’de bir takım tertipler peşinde idi. Bu arada ben Hoca'ya kanaatimi söyledim. “Demokrat Partililer, belki memleketin haline acırlarda bu davranışlarından vazgeçerler!” dedim.

Vay sen misin bunu deyen... Hoca, bana söylemediğini koymadı. Ne eşekliğim kaldı, ne de alçaklığım.

Üstünden bir de ayet okudu..

Bu olaydan sonra anladım ki; bu toplulukta, bir söz söylerken çok dikkat etmeliyim ve iyice düşünmeden konuya girmemeliyim.

+

74. ORTAKLIK SÖZLEŞMESİ

24.5.1959: Ben, kardeşim Hasan ve Halil adlı arkadaş bir ortaklık koruyorum. İşte ortaklık sözleşmemiz: 3.000 TL nakit sermaye,

1. Kar üçe bölünecek. Sermaye arttığı takdirde kâr payı yeniden ayarlanacak.

2. Kazanç her ay tespit edilecek... Taraflar istediği takdirde payına düşeni alacak. İstemediği takdirde sermayeye ilave edilecek...

3. Alım satım konusunda her zaman istişare yapılacaktır.

4. Ortaklık taraflar arasında 2 yıl mecburudur.

Çok geçmeden taraflar arasında huzursuzluk başladı.

En çok da ben suçlanıyorum...

Ortaklığa ilgisiz kalıyormuşum.

Ortaklık durumunun iyi gitmediğini

Kazancımızın işçi yevmiesini bile karşılayamayacağını

Kazancın az, masrafın çok olduğunu söyleyememişim...

Yine ortak bir karar varıyoruz:

1. Bu dükkanın kazancı ancak bir kişiye yeter,

2. Bu dükkan ancak günde 10 lira kazanır...

Ortaklar yakınıyordu:

“Beş bin liralık imal edilmiş mal var; yüzüne bakan yok!”

Bu tespitlerden sonra ortaklık dağıldı. Herkes kendi başının derdine düştü.

31.5.1959: Kuşakçıbaşı, Yaşar Çavuş'la (Yaşar Gürbüz) ortak olmamı çekememiş olacak ki sağda solda aleyhimizde bulunmaya başlamış. Bu çekiştirmesini de Talip duymuş. Konu Hoca'ya intikal edince Kuşakçıbaşı mahkemeye çekildi. Mahkemeye çekildiğinde söylediklerini inkar etti. “Benim hiçbir şeyden haberim yok!” dedi.

Ancak tanıkların ifadeleri üzerine ve hocanın sorgulaması üzerine eli ayağı dolaştı. Sinirlendi. Öylesine sinirlendi ki Hoca'ya: “Sen, şey yahu!” dedi ve arkasını getiremedi ve sonunda itirafta bulundu...

Hoca bunun üzerine “Kalk bakalım ayağa!” dedi. Kuşakçıbaşı ayağa kalktı. Hoca kendisini dört kıblenin dördüne de döndürerek “Tövbe!” ettirdi.

Ertesi gün İngilizce dersinde “Ben nefsimin esiriyim!” dedi. Bu sözleri söylediği sırada kendisini izliyordum. Ben bu yaşa gelinceye kadar o renkte bir insan görmemişim. Mavi ile yeşil karışımı bir renk almıştı yüzü...

Aynı gün benim kira bedeli ödememek için baba evine taşıma karar verildi. Ancak Hanım benimle gelmeyince ben de tek başına baba evine geldim.

75. KERİM DAYIMA,

2.6.1959

Bu mektubu daha önce yazmayı istemiştim. Ancak serde tekamüle mani olan ihmalkarlık var.

Hasan'ın ve Nenemin anlattıklarına bakılırsa:

“Ben size değer vermiyordum?”

Evet, ben size “Dayı demeye utanıyorum!”

Gözünüze görünmek dahi istemiyorum. Çünkü ben sizin nazarınızda adi bir hırsızım... Çünkü 1950 yılında yanınızda çalışırken iskambil destesi kaybolmuştu. Siz de bana “Bunu siz çaldınız!” demiştiniz. Benim, “Hayır ben almadım, sözüme itibar etmemişsiniz! Ve beni yanınızdan kovmuşunuz!”

Asıl önemlisi amcanız oğlu Adil Öztemir yanında attar çıraklığı yaparken siz geldiniz: Amcanız oğluna: “Bu hırsızdır. Bunu hemen kovacaksınız!” diyerek beni kovdurtmuşunuz...

İşte böyle... Benim gibi adi bir hırsız sizin gibi asil, şerefli ve münevver birine dayı diyebilir mi?

Yok, eğer siz; Geçmiş unutam, bir dayı yeğenini elbette azarlar, diyerek “özür dilerseniz” emredin yeğeniniz olarak ne yapmam gerekse yapayım...

Hem şunu da belirtiyim ki; size karşı ne kinim var, ne de sitemim vardır. Benim hayret ettiğim: Bana en ağır biçimde hareket edeceksiniz, hem de benden ilgi bekleyeceksiniz.

Yağma yok... 2.6.1959

Hayri Balta

+

12.6.1959: Beynimde bir korku ve huzursuzluk duygusu kendini hissettirmeye başladı. Bu korku ve huzursuzluk duygusu beni rahatsız ediyor.

15.6.1959: Şu an çok huzursuzum. Hâlâ şu Kuşakçibaşı'nın mahkeme olayının etkisindeyim. Kuşakçibaşı'nın yarattığı olaya kızıyorum. Oysa ortada kızacak hiçbir şey yok. Adam ne mal olduğunu hepimizin ortasında meydana koydu. Artık bize söz söyleme hakkı kalmadı.

Ama ben ne kadar zavallı ve perişan bir adamım ki bu adama kızmamam gerektiğini bildiğim halde yine de

kızıyorum. Bununla birlikte umutsuzluğa düşmüyorum. Bu adam artık bana ne yaparsa yapsın hükmü yok. Çünkü ne mal olduğunu hepimizin huzurunda ortaya koydu.

Ben bunlara kızmakla onları var görüyorum. Oysa bunlar kızılmayacak kadar zavallı insanlar.

Bundan böyle beni aşağılarlarsa kendilerine diyeceğim ki: “Dikkat et ayağımı kırıyorsun.” Ayağımı kırdıktan sonra da “ Bak, işte kırdın!” diyeceğim.

Bunlara karşı gelmeyecek kabahati kendimde arayacağım. Ve daima gerekçeli bir yaşam sürdüreceğim. Zaten bütün bu sinirlenmelerim nefsin esiri olduğumdandır.

16.6.1959: Bu gün kiralık oturduğumuz evden baba evine taşınıyoruz. Çünkü yeniden Tabaklığa döndüğüm için ev kirası veremeyecek duruma düştük. Hanım da dönmeye karar verdi.

Kuşakçı konusu bitmiştir. Kötü niyetli olduğu ortaya çıktı. Artık benimle uğraşamaz.

17.6.1959: Nihat Doğrar'ın ikrarı alındı. Adı da İmam Baba oldu.

Enstrümanlara başlamamız için izin çıktı. Kuşakçıbaşı başımıza “Nağme” hocası oldu. Hoca, bilerek birbirlerinden hoşlanmayan biz Talip, Kuşakçıbaşı ve beni bilerek bir araya getiriyor. Bunlar bir araya gelirlerse nefislerini öldürürler, kıskançlığın, çekişmenin işe yaramayacağını öğrenirler diyorlar.

Yine de ben bunlara karşı duygusal davranmamalıyım. Ben kendi davranışlarıma dikkat edeyim de onlar bana ne yaparlarsa yapsınlar...

Enstrümana başlama izni çıktı demiştim. Ben keman çalmayı seçtim. İlkokulda öğretmenimiz (Kara Halil) hep keman çalardı. Demek ki o zamandan içimde ukde kalmış... Polat Bey'i, bana keman öğretmeni olarak verdi Hoca...

Katip Ağa ile Cumhur Bey'e çivi sorunu yüzünden kapıştıkları için ve Kuşakçıbaşı'ya da Nihat'a karşı haksızlık yaptığından ötürü ceza verildi.

Ben hâlâ vehim ve evham içinde kıvranıp duruyorum. Hayatımın en acı günlerini yaşıyorum. Ben ne imişim de haberim yokmuş...

18.6.1959: Sana defalarca söyledik, hem de gösterdik.

Ve sen de kabullendin. Utandın da... Sen Şeytan'a uymasan makbulümüz olursun... Onun Şeytan'a uyması senin de Şeytan'a uymanı gerektirmez.

Hayri! Gerçeklerden korkma. Olanı olduğu gibi kabul et. Korkma gerekçeli hareket etmekten bir an için olsun vazgeçme...

Hayri, Mevla neylerse güzel eyler. Yeter ki sen davranışların gerekçeli bir nedene dayansın... Yeter ki zamanın ve sabrın hakkını ver.

19.6.2009 Beraat kağıtlı yaşama kimse tahammül edemiyor. Acele etme, yavaş yavaş... Daima, her nerede ve nasıl olursa olsun, beraat kağıtlı yaşamalısın... Korkma...

20.6.1959: Kuşakçıbaşı duygusal davrandığı herkes tarafından anlaşıldı. Ondan kaçma yok. O nasıl olsa bizden kaçacaktır.

22.6.1959: Polat Bey geldi. Birlikte keman derslerine başlama izni çıktı. Mehmet Dalbudak'ın kemanı varmış. Kendisi nota öğreninceye kadar kemanını bana vermeyi kabul etti.

1.7.2009: Polat Bey'den keman dersi almaya başladım.

3.7.1959: Hasan, İstanbul'a gitti. Dayımın yanında kalacak. İstanbul'da çalışacak. Bu bana çok ağır geldi. Ne yaparsın Tabakhane'de iş kalmadı. Herkes kapağı bir yere atarak kurtulmaya çalışıyor...

4.7.1959: Nenam başa gitti. Babam da yanında kalacak.

8.7.1959: Hâlâ bunlardan korkuyorum. Ne yapacağımı bilmiyorum. Elimde değil...Bu arada eşim de bana kafa tutmaya başladı. Ne desem olmuyor,bana kafa tutuyor. Sanki sıkıntım azmış gibi...

Padişah'ı çağırılmayı unuttuğu için kırılacağı'na ceza...

"Beni söyletmeli mi idin?" Katip, bahçede düzenlediğimiz piknikte Hoca'dan payına düşen yemek parasını istemediği için ceza..)

12.7.1959: Hâla bende istemeyerek olsa yalan söyleme gücü var. Hem az da değil.. Fakat bu, kendimi tanımak açısından iyi oluyor. Yalanın kaynağı korkudur. Neden korkuyorum acaba? Korkumun kaynağını bilsem bu yalandan kurtulurum... Tövbe, tövbe!..

Bu arada şunu da anladım ki artık bende kötü iş (Günah)

yapmaya güç kalmamıştır.

Kitap almak bana çok büyük azap veriyor. Çünkü çoluğun çocuğun rızkını kitaba vermiş sayıyorum kendimi. Bundan da acı çekiyorum.

Bir yanlışımdı: Mister Ayzl'nin söyleyeceği bir sözü atılarak ben söyledim.Söyledim ama,söyler söylemez de pişman oldum.Bu kendimi ispatlama, ben de bilirim demekten başka bir şey değil.. Aşağılık duygusundan kaynaklanan bir davranış...

Elçin'in adı: Öztürkçe kız isimlerindedir. Türk Dil kurum Tarama Dergisinde bu kelimeye "Demet" anlamı verilmektedir. (Hayat Mecmuası. 21 Ağustos 1959 tarihli sayısından...)

31.8.1959: Leblebici Bayram'a, durup durduğu yerde: "Vatan Cephesi'ne telgraf mı çekeceksin? Kedisi ile köpeği ile kazı ile ördeği ile geçtik mi diyeceksin?" dedim. Dedim ama gel sen bana sor. Çok pişman oldum. Sonra kendisinden özür diledim ama ne fayda iş işten geçmiş oldu. Ne gereği vardı adamcağızı durup dururken rahatsız etmenin...

İnsanlarla ilişkilerimizde hâlâ bir düzen tutturamamışız. Bütün bunlar tatmin olamamaktan kaynaklanıyor. Daha çok da irade noksanlığındandır bütün bu olanlar. Bunda, sevgi azlığının da rolü vardır...

Çaresi: Sevgi ve sabır.. Kısa ve öz olarak "İrade" sahibi olmak.

Evet, iş olacağına varır...

Debbağlık yapamıyorum. Bu bana huzursuzluk veriyor. Boğulurcasına sıkılıyorum. Kalp çarpıntısı gittikçe artıyor. Halsizlik, bitkinlik, ruhsal sıkıntı çekiyorum. Sinirlilik bütün benliğimi sarmış. En küçük bir günaha tahammül edemiyor ve acısını en acı şekilde çekiyorum.

Nefisle olan mücadelede kaybeden çok acı çekiyor.

Huzur içinde olmak için muhakkak ve muhakkak "Beraat kağıtlı" hareket etmek gerekiyor...

Allah'ıma çok şükür. Bana beni gösteriyor. Bana gerçekleri gösteriyor...

Asabım çok bozuk. Babama, kardeşlerime bile bağırıp çağırıyorum. Oysa benim böyle huyum yoktu. Eşime bile tekme atmaktan kendimi alamadım. Bütün bunların nedeni

yoksulluk. Hepsi benden para kazanmamı istiyor... Beni baskı altına alıyorlar ve hepsi birlikte beni yönlendirmeye çalışıyorlar...

13.9.1959: Abdurrahman ve Hayri'nin kız kardeşi için Hoca bana soruyor:

“Oğlan nasıl, bir kusuru var mı?”

Ben ise “Bu kızı bu adama vermemeliyiz!”

Hoca buna kızdı.

“Ben sana onu sormuyorum. Ben sana bu oğlanın bir kusuru var mı, yok mu?” diye soruyorum.

“Yok!” demem yeterdi.

İşte soruya dikkat etmemem yüzünden Hoca bana 25 kuruş ceza kesti... Böylece bir şey daha anlamış oldum. “Soruyu iyi anlamak!”

Bu insanların hiç birine itimat etmeyeceğim. Hayatta yalnız olduğumu bilerek dikkatli olacağım...

Babam çalışıyor ve ben bakıp duruyorum ve kanım içine akıyor ve tarifsiz acı çekiyorum.

Geçim sıkıntısı ve borç içinde olduğum halde debbağlık yapmak içimden gelmiyor...

14.9.1959: Önemsiz bir konuşmayı büyüterek sorun yapıyoruz ve işi büyütüyoruz, insanlığımızdan çıkıyoruz...

Oysa benim gönlümde hiçbir şey yok. Arkadaşlarımız ise gerek iyi niyetle gerekse kötü niyetli olayı unutmuyorlar. Hemen insanın başına kalkıyorlar.

Bilmiyorum, ama belki de bana öyle geliyor. Ama ben biliyorum ki duygularımda kötü bir düşünce yok. Zaten böyle olduğu indir ki kendi her zamankinden daha güçlü ve haklı hissediyorum. Hem de yalnızlık ve huzur içinde mest oluyorum.

Nasıl muamele yapılırsa yapılın kabule hazırım...

15.9.1959: Hacı Kimya'dan deri almıştık. Borcumuzun vadesi geldiği halde borcumuzu ödeyemedik. Kardeşim Hasan, İstanbul'dan döndü geldi. Ancak çalışmıyor. Kazanç az, masraf çok.

Kendime güvenememe hastalığı; korku, kuşku, sinir bozukluğu devam ediyor. Ancak eskiye göre şu fark var. “Bana ne diyebiliyor, ayrıca en aşağı derecede davranışların beni rahatsız etmeyeceğine inanıyorum.

16.9.2009: Kardeşim Yüksel'in doğumunda biraz zor doğumla bir kız çocuğu olmuş.

Evden 8-9 bin liralık sipariş var.

Kardeşim Hasan çalışmaya başladı.

Eşim, sinirli mi sinirli...

Gün geçtikçe sinirlerim düzeliyor. Ciddiyet ve "Beraat kağıtlı hareket için" kendimi zorluyorum.

20.9.1959: Üç büyük yanlış...

"Ey Rabbim bu mücadelede bana güç ver. Beni yalnız bırakma!.. Amin..."

Hoca'ya muayene parası olarak borcum vardı. Talip, Hoca'ya gidiyordu. Hoca'ya olan borcum için "Şu parayı Hoca'ya ver; borcumdan düşsün!" dedim ama Talip'le gönderdiğime pişman oldum. Olması gereken borcumu kendi elimle götürüp vermemdi...

Dersteydik. Hoca: "Kapıyı açın biraz hava gelsin!" deyince hemen fırlayıp çantaların üzerinden atlayarak kapıyı ben açtım. Oysa benimle birlikte ayağa kalkıp da benim kendisinden önce kapıyı açmam üzerine eli boşlukta kalan Kuşakçıbaşı daha elverişli durumda idi. Bu davranışımı da doğru bulmadım.

Beğenmediğim bir huyum da kılıbıklığım, yani eşim karşısında aciz kalışım ve ondan korkmam...

21.10.1959: Biri için, adını söylemeden, "Kör!" dediğim için yanlış yaptığımı anladım.

Borç içindeyiz... Satış yok... Sattıklarımızın parasını alamıyoruz... Nasıl çıkacağız bu işin içinden bilemiyorum...

22.10.1959: Elçin çok neşeli bir çocuk. Enerjik ve iştahlı. Bay, bay yapıyor. Başını omuzları içine çekerek kamburlaşarak maskaralık yapıyor. Çirtik çalarak oynamak istiyor. Bütün bunlara karşın ağlamaya başladığı zaman da hiçbir çocukta duymadığım şekilde içten gelen bir çirpinişle kazını kazını ağlıyor. Buna ağlıyor denmez, sanki avazı çıktığı kadar bağıyor... Geceleri de böyle ağlıyor. Ben ise bu şekilde ağlamasına dayanamıyorum. Kalbim sıkışıyor, dayanamıyorum, evden kaçıyorum; buna da eşim canı sıkılıyor. Üzülüyor ve bana çatıyor... Haydi bir anlaşmazlık... Ben hemen dışarı çıkıyorum, tartışmayı büyütmemek için.... Biraz dolaşıp eve dönüyorum. Ama eşim bana dargın... Hep

bu çocuğun ağlaması yüzünden...

Elçin bu sıralarda sürünmeye başladı... Cin gibi...Biraz da çağırıkçı olmasa...

Bütün bu olaylar kalbimin ağrımına neden oluyor. Sol dizim şişiyor. Doğru dürüst yatıp uyuyamıyorum. Kimse benim bu halimden anlamıyor. Bu nedenle çalışmıyorum. Babam ve kardeşim çalışırken onlara seyirci kalmak beni yıkıyor. Kalbim daha fazla acıyor. Tahammülün üstünde bir mecburiyetle dayanmaya çalışıyorum.

Borç içindeyiz! Sekiz kişilik aile yalnız Hasan kardeşimin kazancı ile geçiniyor. Babaannem yaşlı ve hasta. Babam ise karnı tok olduğu zaman iyi; aç kalıp da yemek geciktiği zaman sinirleniyor. Eşim, iyi ama sinir küpü. Her zaman kötümser. Bütün tutum ve davranışları ile beni dövüyor sanki... Ancak şunu da belirtmeliyim bu koşullar altında eşim sinirli olmasın ne yapsın...

Bütün maddi sıkıntılar Hasan'ın üzerinde... O kazanıp biz yiyoruz. Bu da benim çok ağırımaya gidiyor. Bunun manevi üzüntüsü de beni yıkıyor. Aysel, kendi aleminde. Bildiği gibi hareket ediyor. Kimseyi takmıyor...

Amcam ise evi otel olarak kullanıyor.Sabahleyin çıkıp akşam dönüyor. Gündüzleri kahvede oturup kağıt oynuyor... Parası tükendi tükenecek, bu nedenle de babasından kalan ev hakkını satmak istiyor. Evi annesi alacak, kendisi de gelip bu kez annesinin evinde oturacak. Çıldırılmamak işten değil...

10.11.1959: Bu koşullar altında yaşama çabası gösterirken bir de beni yedek askerlik için çağırmasınlar mı? Kentin yakınında çadırlardan kurulu bir kışla kurdular. Bizi orada topladılar. Tam 20 gün yat kalk talimi yaptırıldılar. Bu askerlerin işine akıl sır ermiyor. Hepimizi bit ve tahtakurusu istila etti. Her gün gömleğimi çıkarıp bit kırıyorum. Tahta kuruları ile baş edemiyorum.

Asker arkadaşlarımla yersiz tartışmalar yapmak zorunda kaldım. Memo ile bayrak ve sancak konusunda tartıştık. Köylü Veli Çelik'le gereksiz yere bağırıp çağırdım. Kişinin içinde bulunduğu koşullar onun ruhsal durumunu da belirliyor.

Askerlik dönüşü hastalanıp yatağa düştüm. Kuşakçıbaşı,

Talip ve Cumhur Bey beni ziyarete geldiler.

Cumhur Bey; babama hitaben, "Tasavvur etmem ki Tabakhane'de bir kişi Hayri ile konuşabilsin... Hayri yürüyenlerin değil koşanların arasına birdenbire girmiştir.

Biraz iyileşince derse gittim. Hoca: "Sizler çok akıllısınız, çok zekisiniz... Çok şey biliyorsunuz...Ama bilmedikleriniz daha çok..." dedi.

Elçin, çok ağlaması ile en çok benim sınırlarımı bozuyor. Eşimin sinirli ve anlayışsız oluşu da beni çileden çıkarıyor.

Hasan kardeşim bizim için kendini yoruyor.

Aysel ise kendi âleminde...

Babamın bütün avuntusu ise Elçin. Elçin'le oynayıp duruyor...

Bütün bunlara karşın kendimi biraz daha iyi hissetmeye başladım.

9.12.1959: Zeki Samlı'nın yanında tezgahçılık yapmalı imişim. Aman yarabbi!.. Aklıma düştükçe Zeki Samlı'nın yanında tezgahçılık yapma olasılığını düşündükçe deliye dönüyorum.

Ya düşünmeden kabul etmek aptallığında bulunmama ne dersin...

Bu tür olaylarda düşünmeden karar verilmemeli. Daima kendi aklına güven ve bunu unutma!...

10.12.1959: Hoca benim için Ali Nadi Bey'e, bir işe yerleştirilmem konusunda yazı yazdı. Ali Nadi Bey, Veliç İplik ve Dokuma Fabrika Müdürü. O da Cemil Alevli ile görüşmüş.

11.12.1959: Cemil Alevli ile görüştük. Önerdiği işi sağlığımın elvermediği gerekçesi ile kabul etmedim. Günde sekiz saat çalışan makinenin karşısında ayakta durup iplik eğirmeli imişim. Buna benim gücüm mü yeter?...

Bütün maddi sıkıntılar Hasan'da...

Bu arada Hasan kardeşim yakınmaya başladı. "Tek başına hepinizi beslemeye mecbur muyum?" diyor.

Babamın durumu beni başka türlü etkiliyor.

Eşimle Aysel bir olmuş bana kafa tutuyorlar.

Beni en çok üzen ise eşimin bana karşı davranışı. Bu sıkışık durumda bana destek olacağı yerde...

+

76. AKŞAM ORTAOKULU

5.1.1960: Akşam Ortaokulunu, dışardan, bitirmeye karar vermişim. Şöyle bir program hazırlamışım.

Pazartesi	: Türkçe
Salı	: Aritmetik-Geometri
Çarşamba	: Sosyoloji-Kur'an.
Perşembe	: Tarih-Coğrafya
Cuma	: Tabiat .Bilgisi, Mesnevi
Cumartesi	: Fizik-İncil
Pazar	: Gazete, kitap, dergiler okunacak...

10.1.1960 Tarihli Günlük Notları:

Akılla his'si ayırmayı unutma.

Hayatın gayesi:

1. Sevap kazanmak,
2. Sıhhatim kazanmak.
3. Berat kâğıtlı hareket.

+

"Allah'ın hududunu tecavüz etmeyiniz." (Kuran)

+

Bundan böyle programda daha çok dinlenme ve düşünme yer ayrılacaktır.

16.1.1960 Kardeşim çok ağır hakaretler yaparak beni dükkândan kovdu.

Bundan böyle kendisinden para istememeye karar verdim.

Eşim bana kafa tutuyor... "Kayınbabamın ve kaynımın ekmeğini yemekten bıktım!" diyor. Haklı da...

Ben ne yapayım, debbağlık, kilimcilik yapacağım, iş bulamıyorum. Başka bir mesleğim de yok... Ne berbat bir yaşam...

İçimde bulunduğum koşullar nedeni ile kafam bile doğru dürüst çalışmıyor.

24.1.1960 Kendime acıyorum. Cehaletimin farkındayım. Aczimi idrak ediyorum. Duygularımın esiriyim. Ama yılmamalıyım. Mücadeleye devam.

Bundan böyle zamanı değerlendirmeye çalışacağım. Az okuyup çok düşüneneğim. Dinlenmeye ve düşünmeye daha çok zaman ayıracağım. Durmadan okumak beni yoruyor. Elime hiçbir şey almayacağım. Bir hafta istirahat...

25.1.1960 Gaziantep Emniyet Müdürlüğünde Bekçi Muhasipliği için sınava girdik. Sınava girenler üç kişi idi. Aşağıdaki soruya cevap veremedim:

“Bir bekçi ayda 200 lira alırsa Şubat ayının 15 sinde ne kadar alır?”

Yanıt: “100 lira...”

Meğer bordro düzenlemek gerekirmiş.

Böyle bir bordro hazırlayamadığım için sınavı kazanamadım.

Ne acıklı bir durumum var...

Hâla sınavın etkisi altındayım. Bu aciz ve cahil durumum çok zoruma gidiyor.

27.1.1960 Eşim içinde bulunduğum durumu anlamıyor. Bana karşı çok sinirli ve sert davranıyor. Kilimcilik yapamıyorum, debbağlık yapamıyorum. Çok zayıf ve halsizim.

Babamın, kardeşimin beni aşağılaması yetmiyormuş gibi eşim de beni aşağılıyor... Bana en ağır gelen de eşimin beni aşağılaması...

İnsan evinde rahat eder, yatağında huzur bulur... Ne evde rahat, ne yatakta huzur... Gün boyu aşağılanıp duruyorum.

Daha az okuyup daha çok düşünmek lâzım.

Eşim küstü gitti.

28.1.1960 Öğle üzeri Cumhur Yaşar geldi. Gaziantep Milli Eğitim Müdürlüğüne gidip iş için dilekçe vermeme söyledi.

Hemen başvuruda bulundum. Müdürlükte çalışanlar bana elden gelen kolaylığı gösterdiler. Bir aksilik çıkmazsa işe alacaklar beni...

İyi hal belgemi Emniyetten alarak Milli Eğitim Müdürlüğüne verdim. Polisin istediği rüşveti vermek için bir yakınımından ödünç aldım. Polise bir tomar kâğıt ve bir de evrak çantası aldım. Yoksa adam iyi hal belgeme vermeyerek beni oyalıyor... Gezici Başöğretmen Ömer Özbaş ile Millî Eğitim Müdürlüğündeki Başkâtip Sami Bey beni işe almak için ellerinden gelen çabayı gösteriyorlar. İşe

alınmam için uğraşıyorlar.

Bu işe muhakkak girmem gerek. Bu iş benim yaşamımın dönüm noktası olacak...

Yalan yok, utanıp kaçma yok, ne kadar cahil ve yoksul olsam da mücadeleye devam...

30.1.1960 Cumhur beyden 12,5 lira borç aldım. Bir gün sonra 10 lira daha istedim. Ne sefil bir yaşam bu!...

1.2.1960 Bu arada günlük çalışma programı yapıyorum:

Pazartesi : Düzgün yazı yazmaya ve ders kitaplarına çalışmak...

Salı : Aritmetik –Geometri

Çarşamba : Kuran

Perşembe : Tarih-Coğrafya

Cuma : Mesnevi Okunmasına devam...

Cumartesi : Dinlenme ve İlkokul ders kitapları

Pazar : Dinlenme, Dünya gazetesi, Pazar Postası...

Bu programa sadık kalıyorum. Nasıl olsa, işim gücüm yok...

1 Şubat 1960 Gaziantep Millî Eğitim Müdürlüğü'nde işe başladım...

+

77. ASKERİ DARBEDEN SONRA YAPILAN SÖYLENTİLER:

1. 27 Mayıs sabahı Radyoda yapılan bildirimler üzerine: "Menderes'in bir oyunu. Göreceksiniz hepsini içeri basacak. Böyle yapmakla Halkçıları ininden çıkaracak."

2. 3. Orda Komutanı askeri darbeyi kabul etmemiş. Ankara'ya karşı yürüyüşe geçmiş."

3. "Askerler, İçişleri eski Bakanı Namık Gedik'i pencereden aşağı atmışlar..."

4. "Menderes, her gece Eyüp Sultan camisine giderek namaz kılıyormuş..."

5. Amerikalılar, askerlere: "Menderes'in imzası olmadan para vermeyiz!" demişler.

6. Alparslan Türkeş, tabanca ile Cemal Gürsel'i omzundan vurmuş. Onun için Cemal Gürsel'in sol tarafı tutmuyormuş..."

7. Diyarbakır'da halk gösteri yapmış. Polis dağıtmak

istemmiş başaramamış. Halk ile polis karşı karşıya olduğu için Diyarbakır'da sıkıyönetim ilan edilmiş. Şimdi Diyarbakır'da sıkıyönetim varmış.

8. Ankara'da Yassıada filmleri gösterilirken Halk, Menderes'i her görüşte "Yaşa Varol!" diye alkışlaması üzerine filmlerin gösterilmesini yasaklamışlar...

9. Emekli Subaylar 27 Mayıs'a karşı ayaklanmaya başlayacaklarmış. Orduda geçimsizlik başlamış...

10. Celal Bayar ölmüşmü...

11. Menderes kurtulsa imiş 27 Mayısçıları affedermiş.

12. 27 Mayıs'tan sonra; ekmek pahalalmış, işsizlik artmış

13. Bırakın, Menderes'i ben asayım diyen adam eşekten düşmüş ve eşeğin yuları adamın boynuna dolanarak öldürmüş.

14. Menderes diyesiymiş ki "Her işçinin boynunda bir kravat olacakmış..." Ne demekse...

+

Bu söylentiler Demokrat partililer tarafından çıkarılan söylentiler olup umut tazeliyorlar...

+

78. PERİŞANLIK

1.7.1960 Ailecek çok perişan durumdayız. Kala kala benim Millî Eğitimden aldığım maaşa kaldık. Her yıl üç beş kurban kesen babaannem bu yıl kurban kesemedi. Komşulardan kurban bekler duruma geldi. Komşular da çok zenginler diye adı çıkmış olan bizlere et göndermedi.

Her kurban üç beş kurban kesen babaannem kurban kesemediği için ağlamaklı idi.

Amcam parasızlık içinde bocalayıp duruyor. Mesleği yok, işi yok. Acınacak durumda. Babasından kalan malları da sattı harcaayıp bitirdi.

Eline para geçince kahvede kâğıt oynuyor, parası olmazsa kahveye bile gidemiyor. Bütün bunları gören ben ise kahroluyorum.

Babam ise dericilikte deney yapıyor. Keşfedilmiş Amerika'yı yeniden keşfetmeye çalışıyor. Bazen deri üzerinde kimyasal deneyler yapıyor. Onlarca deri kimyasal

ilaçlardan kavrulup gidiyor. Babaannem de kavrulmuş derileri ocakta yakıyor. Kısaca ailecek acınacak durumdayız.

Kardeşim Hasan da dericilikten bıkmış durumda. Çünkü kâr getirmiyor... Ne yemede, ne içmede... Her gün için için erimede. Ne yapacağını bilememekte...

Yeni ekonomik düzen dericiliği de, kilimciliği de öldürdü. Ne denli çalışırsan çalış para getirmiyor. Köylerdeki bağlarımızı, bahçelerimizi, tarlalarımızı da köylüler yok pahasına elimizden alıyor...

Eşim idare edilmesi becerilebilirse iyi bir kadın. Ama ne mümkün... Ben bunu ikinci çocuğunu dünyaya getirmesi psikolojisine bağlıyorum.

Kız kardeşim Aysel'in rahatsızlığından kendisini sorumlu tutuyor.

Eşimin ise, benimle arası yatak meselesinden zaten bozuk... Bir türlü anlaşamıyoruz. Yaşamından memnun değil, büyük bir acı içinde kıvranıp duruyor.

Bu durumda iken bir haber: Aysel kardeşim çalıştığı eczanede sinirlerinin yatışması için çok miktarda Nevranoz içmiş... Bunun farkına varan ustası Abit Bey de hemen kendisini Dr. Ömer Aydoğan'a götürerek midesini yıkatmış. İki de iğne vurarak kendisini ölümden kurtarmışlar.

Akşam eczaneden araba ile getirdikse de hala baygın bir durumda. Gözkapaklarını dahi açamıyor.

İkide bir çırpınıyor, "Ay! Karnım diye bağırıp duruyor. Durumu yürekler acısı...Çektiği acı haddinden fazla.

İlkin intihara teşebbüs sandıksa da sonradan anladık ki bilgisizliğinden ilacı fazla almış...

Sonra biraz iyileşti ise de bu kez de başını dik tutamıyor.

Bana gelince geçen günlere göre biraz daha iyiyim. Çünkü bir işim var ve de elime para geçiyor...

Elçim kızımızın ise Ekşi Alililerden aldığımız sütle beslenmesini sağlıyoruz...

1 Temmuz 1960

+

79. KARDEŞİME CEZA

Kardeşim Hasan Hoca'ya gelerek:
"Öğrenci olmak istediğini..." söylemiş.

Hoca da:

“Hele gel git! Beğenirsen işi kolay...” demiş.

Hasan Hoca'nın bu sözlerine üzölmüş.

Hoca bir gün bana sordu.

“Kardeşinden ne haber?” dedi.

“Size öğrenci olacağını söylemiş ama bana bir şey demedi...”

“Peki ona dersin ki: Az da olsa Hoca'nın beş dakikalık zamanını almışsın. Hocanın zamanı kıymetli imiş... Türk gibi başlayıp İngiliz gibi bitirmeli imişsin... Şimdi Hoca'nın zamanını aldığın için bir lira vermekle cezalandırıldın. Yine gelip Hoca'nın zamanını alabilirmişsin. Fakat yine cıvırsan başına geleceği kimse bilmezmiş...” dersin dedi.

Hoca'nın söylediklerime kardeşime söylediğimde:

“Ben cezamı gidip kendim öderim dedi...” 7.8.1960

+

80. DİKTE ETTİRİLEN SATIRLAR

29.11.1960: bana Aşağıdaki satırlar Hoca tarafından dikte ettirilmiştir:

“... Şimdiki anlatacağım ise ikinci derecede ve o nispette önemlidir. Şimdilik bir sır gibi bildiriyorum size.”

Şimdi benim ağzımdan konuşuyor:

“...Bana bir hal oldu. Bilindiği üzere aylığım yetersizdir. Birkaç kuruş daha elime geçer mi acaba diye gazetelere yazı vermeye başladım.

Şimdilik deneme devresindeyim. İlerde yazılarım beğenilirse elime para geçer umudundayım.

Elbette ilhamı, Hoca'dan aldığımı söylemeye gerek yok sanıyorum.

Şimdi gazetede yayınlanan yazılarımdan ilk iki tanesini size gönderiyorum. Sizlerin görevi, tanıdıklarınızın dikkatlerini bu imzalar üzerine çekmeli ve tanıdıklarınıza şöyle demelisiniz:

Gaziantep'te; falan falan gazetelerdeki şu imza sahibinin yazıları güzel çıkıyor.

Gaziantep'te yayınlanan bu gazeteler şunlardır:

İşık gazetesinde, Düşündükçe köşe başlığı altında Sözer Düşündürücü adı ile...

Yenigün gazetesinde, Forumda köşe başlığı altında Aydın Düşünen adı ile...

Gazi yurt gazetesinde, Çağımızda köşe başlığı altında Türker Devrimci adı ile 29.11.1960

Hayri Balta

Açıklama:

Çok az bir süre bu yazılarım çıktı. Sonra Hocamız: "Bu yazılar parasız yazılmaz, sana ücret vermeliler!" dedi.

Gazetelerden bir bölümü "Paramız yok! Ödeme yapamayız!" dedi. Birinin de verdiği ücreti Hocamız az buldu. Böylece yazı göndermeye son verdik.

Bir yıl kadar yazı göndermedim. Ne var ki bana yazma virüsü bulaşmıştı. Yazmadan duramıyordum.

O zamanlar devrimci mücadele kızıymıştı. Ben de, "BEN DE VARIM" diye devrimci mücadeleyi yazılarımla katkıda bulunmaya başladım.

Hocam, önceleri seslenmedi ise de 12 Mart ve 12 Eylül dönemlerinden sonra yazılarım yüzünden başlarına bir iş geleceği korkusuyla beni kovdular. Adımı, toplumculuk suçmuş gibi, "TOPLUMCU" koydular. Benimle konuşanları da "afroz" edeceklerini , bir genelge ile Gaziantep'in ileri gelenlerine duyurdular.

NOT:

Dikte ettirilen bu satırlar yazıya dökülerek bütün öğrencilere verildiği gibi Ankara oturmakta olan Prof. Akgün Aydeniz ile Polat Kale'ye gönderilmiştir. 29.11.1960

+

81. PROGRAM

26.2.1961: Ortaokulu dışardan bitirmeye hazırlanıyorum. Kendi kendime program yapıyorum. Canım sıkıldıkça bu programları yineleyerek yapıyorum.

Daha önce de 5.1.1960'ta yapmıştım. Bundan anlaşılıyor ki ortaokulu dışardan bitirme kararım ciddi. Zaman zaman aklıma geldiği için yeniden program yaparak rahatlıyorum...

Pazartesi : Türkçe Dilbilgisi kitaplarına çalışılacak

Salı : Aritmetik Geometri Kitaplarına çalışılacak.

Çarşamba : Sosyoloji, İncil ve Kuran

.Perşembe : Tarih Coğrafya kitaplarına çalışılacak

Cuma : Tabiat Bilgisi Derslerine çalışılacak ve Mesnevi Okunacak

Cumartesi : Fizik Kimya

Pazar : Yazılar yazılacak, gazete, kitap, dergi okunacak...

Bütün bunlar yanında; felsefe, sosyoloji, İncil ve Kuran okuma hevesim de sürüp gidiyor. Bakalım başarabilecek miyim?.. 26.2.1961

+

82. MİLLİYETÇİLİĞİN İLK KOŞULU...

Maarif Kahvesi yanında bulunan gazetecide vitrine asılı duran gazetelere bakıyordum.

Bir de baktım Zekeriya Beyaz başucumda. Yılışık yılışık gülüyor bana... Zaten kötü niyetli insanlar gülerek yaklaşır insana...

Göz göze gelince:

“Selamünaleyküm!..” diye selam verdi.

Biliyordu benim Türkçeci olduğumu. Bilinçli olarak beni kışkırtmak istiyordu...

Altta kalır mıyım, istediğini verdim:

“Günaydın!..” dedim...

Elektrik çarpmışçasına sarsıldı. Mosmor oldu ...

“Niçin selamünaleyküm demiyorsun?..”

İşi uzatmak istemedim. Çünkü ağızmdan çıkan sözleri kötüye kullanacaktı.

“Ben, dedim, Türküm!.. Türk olan Türkçe konuşur... Sizler gibi Arap hayranı olanlar da Arapça konuşur!” diye kestirip attım.

+

1500 yıldır çırpınır dururuz bu Arap din ve kültürünün tutsaklığından kurtulmak için.

15. yüzyılda yaşamış divan şairimiz Mesihi:

“Mesihi gökten insen sana yer yok

Yürü var gel Arap’tan ya Acem’den...”

Bu durumdan şöyle yakınır ünlü şairimiz Fazıl Hüsnü Dağlarca:

“Bin dört yüz yıldır uykuda hala,

Uyarmazsan uyanacak gibi değil!..”

Gaziantep'in Üç Hoparlörlü İmamı Zekeriya Beyaz da milliyetçilik taşıyor bana. Bu nasıl ümmetçi. Ümmetçi bir adam kavmiyetçi olur mu?..

+

Bunlar hem milliyetçiyiz diyorlar hem de Arap din ve kültürünün propagandasını yapıyorlar...

Milliyetçiliğin ilk koşulu Türkçeye saygı göstermektir...

Hayri Balta, 6.6.1961

+

83. ADAM OLMADIKTAN SONRA...

27 Mayıs 1961 sonrası idi. “Anayasa evet!” propagandası için köy köy dolaşıyorduk. Bu kez Dülük köyünde idik. Köy odasının önünde Muhtar ve birkaç arkadaşı ile birlikte oturmuş konuşuyorduk.

Biz otururken köye yeni gelen yedek subay öğretmen, çantası elinde, köy okuluna doğru gidiyordu. Dalgın dalgın okula doğru giden yedek subay öğretmeni görünce sevinmiş ve köy muhtarına:

- Gördün mü Muhtar, okumaya nasıl önem veriliyor artık? On sene böyle giderse köyde okuryazar olmayan kalmayacak?

Muhtar başını bir sağa, bir sola döndürdü, sonra bana acircasına bakarak acı acı güldü:

- Olmaz oğlum okuma yazma ile olmaz...

Ben şaşırılmıştım, ne demek istediğini anlayamamıştım:

- Niçin olmazmış Muhtar amca, anlat da bilelim dedim.

Bu sorum üzerine Muhtar sigarasına asıldı. Derin derin nefesledi. Alt dudağını ileri uzatarak içine çektiği dumanları burnunun altından yukarı doğru süzerekten üfledi. Bir surede karşı tepelere baktı baktı da içini çekerek:

- Oğul yaranın kökü derinde, derinde, çok derinde! Söylenmez ki söyleyesin... Şimdi ben sana senin anlayacağın kadarını söyleyeyim. Şimdi Yassıda'da beş yüz okuryazar var. Bunların çoğu yüksek tahsil görmüş. Bunların içinde Avrupa'da tahsil görmüş olanları bile var.

İşte yaptıkları. Şu okuyazarlardan çektiğini kimseden çekmemiştir bu millet.

Sen öyle, hepimiz okuyazar olacağız diye sevinme. Milletin hepsini okuyazar ederiz ama bu ahlak ve karakter enkazının altından nasıl kalacağız.

Memleket ikiye ayrıldı. Dünya dünyaya girse bu iki tarafın birbirine ısınmasına imkân yok. Beni asıl düşündüren bu iki tarafın nasıl bir arada yaşayabileceğidir.

Bu ayrılık o kadar ileri ki hukukçular arasında hukuk hocaları arasında bile var. Ne çıkar hepimiz okuyazar olmakla. Adam olmadıktan sonra...

Muhtar açıldıkça açılıyordu. Anlaşılan söyleyecek daha çok sözleri vardı. 27 Mayıs devriminde önce jandarma karakolunda yediği dayaklardan oluşan ayağındaki yara izleri daha silinmemiştir.

Muhtar'a sözlerine hak vermekten başka yapacak bir şeyim yoktu.

- Evet, haklısın dedim, adam olmadıktan sonra okuyazar olmuşsun ne çıkar...1961

+

84. ALLAH RIZKA KEFİL Mİ?

Evvelce çok zengindik. Babamın beceriksizliğinden mi, iş bilmemesinden mi; yoksa, ekonomik düzenin bozulmasından mı nedense şimdi yoksul düştük. Eğer Millî Eğitim Müdürlüğü'ndeki işimden aldığım maaş olmasa açlıktan öleceğiz.

Babamın mesleği olan dericilik, debbağlık kazançlı değil. Kaldı ki babam 50 yaşında olmasına karşın yaşlanmış durumda. Çalışacak durumda değil. İnsan elli yaşında yaşlanır mı?

Babam, eşim, ben ve iki çoğumuzla birlikte beş kişilik bir aile oluşturuyoruz. Aldığım maaş yalnız yiyeceğimizi karşılamaya bile yetmiyor. Soframızda genellikle zeytin ekmek, pilav ekmek bulunuyor...

Bir keresinde yemek yerken babama:

"Babacığım, paramız olsa da bir etli yemek yaptırıp yesek!" dedim.

Babam ne dese beğenirsiniz:

“Merak etme oğlum, Allah rızka kefil!”

Dondum kaldım oracıkta. Ürke ürke şöyle dedim babama:

“Allah’tan kork baba! Aylardır kuru ekmek, zeytin ekmek, pilav ekmek yiyoruz, et yüzü görmüyoruz.

Yeni evlendiğimizde elime geçen para 250 lira idi. Bir çocuğumuz oldu; elime geçen para yine 250 lira. Bir çocuğumuz daha oldu aylık yine 250 lira. Çocuk yapmaktan korkuyoruz aç kalacağız diye... Bunun neresine Allah kefil!...”

Babam birdenbire öfkeleni, ayağa kalktı:

“Ulan sen kim oluyorsan da çocuk yapacakmışsın. Vay dinsiz vay!.. Vay Allah’tan korkmaz herif vay!..” demesin mi?

Şaşırdım kaldım. Herkesin bildiği bir gerçeği babam bilmiyor. Ne kötü bir durum...

Böylesine bir cehalete karşı verilecek en güzel yanıt susmak!.. 1961

+

85. SİFTAH YAPMAMIŞ

“Berberden kartım vardır. Her tıraş oluştta bir fiş keser berber. Karttaki fişler tükenince yeni bir kart alırım.

Geçen gün sabahleyin berbere gittim. Bir sakal tıraşı oldum. Çıkarken berbere, kartımdan bir fiş kesmesini söyledim. Berberin yüzünde birdenbire bir değişiklik oldu. Bir şeyler söylemek istiyordu. “Her zaman peki efendim, canın sağ olsun!” diyen berber bu sefer “canın sağ olsun” diyemiyordu.

- Anlamadın mı? Kartımdan bir fiş kes! Yoksa kartımda kesilecek fiş kalmadı mı?

Berber utanarak sıkılarak,

- Yok, efendim kartın da var, kartında fişin de var; fakat daha siftah

yapmadım. İlk müşterim sizsiniz. Siz ilk müşterimden para almazsam bu gün işimin iyi gitmeyeceğinden, para kazanamayacağımdan korkuyorum...

Ben anlayacağımı anlamıştım.

- Peki al öyleyse tıraş parasını dedim ve dükkanından ayrıldım.

Berbere tıraş parasını bir ay önce kart verirken aldığını,

böyle şeylerin aslı olmadığını, inanmaması gerektiğini söyleyemedim? Söylesem de boştu, boşuna idi... Öyle inanmıştı bir kere...

Berberimi tanırım; ilkokul diploması vardır. Ara sıra kitap da okuduğunu görürdüm. Gazeteleri de izlerdi...

Fakat okuryazar olması, kitap okuması, gazeteleri izlemesi berberimi kurtaramamıştı batıl inanışlardan!

Okumak, okuryazar olmak, boş inanlardan olsun bizi kurtaramamışsa ne çıkar okuryazar olmaktan?

“Siftah yapmadım!” diye parasını bir ay önce kartla aldığı müşterisinden para istedikten sonra?..

Dava okuma yazma öğretmek değil; kişiyi, temelsiz, boş ve batıl inanışlardan kurtarabilmektir.

Havri Balta, 1961

+

86. 27 MAYIS HEYECANI

28.2.1961: 27 Mayıs heyecanı hepimizi sarmıştı. Atatürk ilke ve ülkülerinin yeniden hayata geçirileceği düşüncesiydik.

Hocamız 27 Mayısçılara yardım etmek düşüncesindeydi. En ateşli CHP taraftarı olmuştuk.

Bu yüzden de hepimiz politize olmuştuk. Bütün gazete ve dergileri zamanında okumak ve memleket sorunları hakkında bilgi sahibi olmak istiyorduk. 27 Mayıs'ın gönüllü birer militanı olmaya hazırдық.

Bütün yayınlardan haberdar olmak amacıyla bir iş bölümü yapmıştık. Aşağıda bu iş bölümünün listesini okuyacaksınız:

Hoca	: Ulus gazetesi
Hayri Balta	: Tanin gazetesi ve Akis dergisi
Mehmet tekerlek	: Sözcü, Hürvatan
Hüseyin Patpat	: Öncü
Nihat Doğrar	: Dünya
Cumhur Yaşar	: Kim Dergisi
Öğretmen Ağa	: Forum Yenigün
Ekrem Uytun	: Vatan

Bu bir süre uygulandı; ama çoğa kalmadan unutuldu...

+

87. ALLAHLARINA HAVALE EDİYORUM

5.4.1961: Gaziantep Sorgu Yargıçlığında celpname gelmişti. "5.5.1969 günü duruşmada hazır bulun!" diyordu.

Elbette kolay değildi, her celpname insanda bir huzursuzluk ve tedirginlik yaratır. Ben de bu huzursuzluk ve tedirginlik içindeyim.

Komünistliğin sosyalistliğin ne olduğunu bilmedim için tutuklanıp tutuklanmayacağımı da bilmiyordum. Her olasılığı aklımdan geçiriyordum. Ya tutuklanırsam...

İlk aklıma gelen cezaevinde istediğim kitapları, dergileri, gazeteleri okuyup okuyamayacağımı... Acaba hangileri için izin verirlerdi.

Bir de duruşmada ifade verirken yazılı notlarımdan yararlanabilir miydim? İfademi yazılı olarak verebilir miydim?

Benim gibi cahil bir adamın her yeri komünist olsa ne yazardı? Hele komünistlik hakkında, sosyalistlik hakkında bir bilgim olsaydı, gam yemezdim. Böyle, komünistlik hakkında bir bilgim olmadan komünistlikten yargılanmak bana ağır geliyordu.

Komünistlik denince akla; Rus casusu, vatan haini, namus din tanımaz, mülkiyet düşmanı bir adam akla geliyordu. Oysa bende bunların hiç biri yoktu. Tek başat niteliğim Atatürkçü oluşumdu. Bana dense dense Atatürk milliyetçisi denebilirdi. Biraz da Arap'ın kültür ve dini ile küçüklüğümden beri başım hoş değildi. Arapça sözcükler kullanmaktansa Türkçe sözlükleri kullanmak bana daha hoş geliyordu...

Avukata giderken bu düşünceler içinde idim. Avukata gidiyordum ama tanıdığım bir avukat da yoktu. Ortaokul arkadaşlarım okullarını bitirmiş avukat olarak çalışmaya başlamışlardı. Ben ise ilkokul mezunu olarak Gaziantep Millî Eğitim Müdürlüğünde hademe kadrosunda bir kâtip olarak çalışıyordum. Eski okul arkadaşlarımla karşıma bu durumda çıkmaya da utanıyordum. Avukata gitme düşüncesinden vazgeçtim. Yolumu değiştirdim, eve doğru gitmeye başladım. Başladım ama aklım fikrim bana bu iftiraya atan, beni böyle mahkemelere düşüren, teyzem oğlu Necdet Sevinç ile onun akıl hocası Zekeriya Beyaz'da...

Ben bunlara ne yapmıştım ki bunlar beni bu duruma düşürmüşlerdi.

Oysa ben teyzem oğlunu çok severdim. Bir suç işleyip gelseydi ben onu ceza almak pahasına evimde saklardım... Ne diyeyim, Allahları nasıl bilirse öyle yapsın kendilerini...

+

88. İNCİL ve KURAN UZMANI

8.5.1961: Kuran okuyordum. 1950'den beri okurum... Demek ki 18 yaşında başlamışım Kuran okumaya. Amcamın kitaplığında görmüştüm Kuran'ı. İsmail Hakkı İzmirli çevirmiş... Baskı tarihini İstanbul 1932 gözükyor. Anlaşılan benim doğduğum yıllarda almış amcam bu kitabı...

Şu ayetler dikkatimi çekmiş. Günlük defterime işlemişim.

“İşte siz öyle kimselersiniz ki, onları seversiniz; onlar ise, bütün kitaplara iman ettiğiniz hâlde, sizi sevmezler. Onlar sizinle karşılaştıkları zaman “inandık” derler. Ama kendi başlarına kaldıklarında, size karşı kinlerinden dolayı parmaklarını ısırlar. De ki: “Öfkenizden ölün!” Şüphesiz Allah, göğüslerin özünü (kalplerde olanı) bilir.” (K. Âl-i İmran. 3/119)

“Ebû Leheb'in elleri kurusun. Zaten kurudu.” (K. Tebbet, 111/5)

Biz, Kuran'ı “Allah Kelamı” olarak biliriz.

Bu ayetlerdeki

“Öfkenizden ölün!”

“Ebû Leheb'in elleri kurusun.” Sözleri bir öfkenin belirtisi olarak görüldü. Nasıl olurdu, her şeyi yapmaya gücü yeten bir Allah nasıl olur da “beddua” ederdii?.. Böyle bir durum insana özgü bir nitelikti...

İşte böyle İncil ve de Kuran'dan ilgimi çeken ayetleri götürür Sayın Öğreticime okurdum. O da ilgiyle dinlerdi.

Benim İncil ve Kuran'a olan ilgim yüzünden Sayın Öğreticim bana “İncil ve Kuran Uzmanı” unvanını taktı. Ben kim İncil ve Kuran uzmanı olmak kim? Etim ne ki budum ne ola... Tahsilim; ilkokul, ortaokul birinci sınıftan terk...

Anlaşılan Sayın Öğreticim bu unvanı bana yakıştırmakla beni İncil'e ve Kuran'a yönlendiriyordu. Oysa benim eğilimim Tasavvuf'a daha yakındı. Çünkü okuduğum İncil ve

Kuran'daki ayetlerin Batını görüşle yorumluyordum. Ne var ki Sayın Öğretim "Tasavvuf" unvanını Kuşakçıbaşı'ya uygun görmüştü. O beni kıskanırdı bana "İncil ve Kuran Uzmanı" dediği için; ben de onu kıskanırdım, ona "Tasavvuf Uzmanı" dediği için...

İnsan beşeri duygulardan kolay kolay kurtulamıyor...
Özünde ne varsa o ömür boyu kendisini izliyor...8.5.1961

X

8.5.1961:

Ekrem Alican hakkında bir yazı... 1.4.1961

Dindar hakkında bir yazı. 10.4.1961 tarihli Dünya gazetesinde..

Ahmet Emin Yalman Hak. 7-8.5.1961 tarihli Tanin gazetesi

Yine Aziz Nesin, Yassıada'da yargılananları savunması ve onlar hakkında şefaahat dilemesi.

Cumhurbaşkanının Seçilmesi Hakkında bir yazı: Halk mı seçmeli yoksa Meclis mi? Vatan 12.5.1961

CHP Düşmanlığı hakkında. Gaziantep Gaziyurt gazetesi Bedii Faik'ten bir yazı aktarmış. 12.5.1961

DP Milletvekilleri hakkında bir yazı... DP'nin ve şarkın analizi yapılıyor. 1.6.1961

Yaşlıların kurban edilmemesi ve etinin yenilmemesi
4.6.1961 tarihli Tanin gazetesi

Bizim halk kandırılmaya çok elverişlidir. Radyoda bir mevlit dinleme karşılığında daha bin yıl inek ahırında yatmaya razıdır. Çetin Altın. Dünya gazetesi, s. 3. 21.2.1962

+

Kuran'da dilencilik. (K. 3/104)

Fuhuş yapan kadına verilecek ceza. (K. 4/14-20)

Allah indinde en üstününüz Allah'tan en çok korkanınızdır.

Kuran'da; Tevrat ve İncil'in Allah tarafından indirildiğini gösteren ayetler... (K. 3/3. 5/46, 47, 66, 68, 110. 7/157.19/30. 57/27)

İlmini muhtaç olandan gizleyenlere denizlerdeki balıklar ile göklerdeki kuşlar bile lanet eder (Hadis...)

+

1. Doktor Emin Kılıç kale isimli nevi şahsına bir Filozofun Hayri Balta isimli öğrencisinden 1 name istedim.

- İsteddiğin için veriyorum. Öyle ki bir değil birkaç tane de veririm, dedi. Çünkü Filozofun felsefesine göre istemeyene bir şey verilmez. Bu usul felsefesinin ana direklerinden biridir.

2. Birinci maddedeki satırlara uygun olarak şu sayılı ve isimli nameyi çok mütevazı bedeli olan şu kadar parayı vererek aldım.

3. Buna mukabil bu name veya nameleri tam manasıyla tasarruf hakkım olmuş oluyor.,

(Bizden Hoca'nın bir yazısını isten birine verdiğimiz yazı üzerine tutulan not... Bunlar, bizden aldıkları yazıları kötüye kullanıyorlar. Daha önce yaşadığımız bu tür olaylar gözümüzü korkuttu...)

+

89. ŞART MI KIRMIZI OLMASI!..

1961 Anayasasının halkoyuna sunulduğu gün kız kardeşim Aysel; babaannemle İbrahimli köyüne gitmişlerdi.

Aysel orada karşılaştığı bir oylama olayını şöyle anlatıyordu:

“Sandık başkanı hangi partiden olursa oyların çoğu sandık başkanının istediği gibi çıkıyor. Gözlerimle gördüm. Bir seçmen köylü kadını oyunu kullanmak için seçmen listesinde ismini bulduktan sonra kapalı hücreye girdi. Az sonra dışarı çıkarak “Kele içerde heç kırmızı kağıt kalmamış!” deyince Halk Partili olduğu anlaşılan sandık başkanı “Olmazsa olmasın! Şart mı kırmızı olması... Kırmızı olmazsa beyaz olsun!” diyerek köylü kadının elinden zarfı alarak hücreye girdi ve beyaz kâğıdı kendi eliyle zarfa koyduktan sonra getirip sandığa attı.

Bu işi yalnız Halk Partili olan sandık başkanı yapmıyor. Demokrat Partili olan sandık başkanı da aynı işi yapıyor. O da diğer sandıkta bir seçmenin elindeki zarfı alarak aynı işi yaptı...”

İşte böyle oluyor bizde halkoylaması dediğin...

Hayri Balta, 11.7.1961

+

90. OYLAR GİZLİ Mİ?

11.7.1961: Kız kardeşimin gelin gittiği aile Demokrat Partili idi.

Anayasanın halkoyunu sunulduğu seçim günü kız kardeşimin oyunu kullanmaya gidiyor.

Sandık kurulundakiler kız kardeşimi görünce “İşte bir kuyruk daha geldi.” diyorlar.

Sandık kurulunda bulunan Halk partili bir üye: “Var mısınız, iddiaya... O, beyaz oy kullanacak!”

Kız kardeşim oyunu kullanıp gittikten sonra hücreye girerek oyları sayıyorlar ki beyaz oy bir tane eksilmiş.

Sandık kurulu kırmızı ve beyaz oy kâğıtlarını hücreye koymadan önce sayarak koyuyorlarmış; seçmen oyunu kullanıp gittikten sonra da hücreye girip oyları sayıyorlarmış. Böylece kimin kırmızı, kimin beyaz oy kullandığını öğreniyorlarmış.

İddiayı kazanan sandık kurulundaki üye: “Gördünüz mü aslanı! Onun kardeşleri kim ki?” diyerek kendisine övünç payı çıkararak kardeşim Hasan’la benim adımlı vermiş.

Sözde gizli oy, açık sayım.

Ama görüyorsunuz işte kimin nasıl oy kullandığını ne yapıp yapıp öğreniyorlar.

+

91. KIRMIZI MI, BEYAZ MI?

11.7.1961: Bir arkadaş, yılın on bir ayında gece gündüz içki içerdi. İçki içmeyi yalnız Ramazan ayında bırakırdı. Ramazan ayı gelince, beş vakit namazlı, abdestli olurdu.

Bu arkadaş babasından kalan bütün malı mülkü satarak; barda, sazda, İskenderun’un, Adana’nın pavyonlarında arkadaşlarının yolunda harcayarak tüketti. Sonra da beş parasız kaldı. Sonunda anasından para isteyecek duruma geldi. Para için sık sık anasını dövdüğünü duyardık.

+

Bu arkadaş, anayasa oylamasında başından geçen bir olayı şöyle anlattı:

“Sandık başında seçmen listesinde adımlı ararken gözleri görmeyen bir vatandaş geldi. Hanı canım sen de bilirsin. Şu

Kör İmam dedikleri var ya işte o... Sandık başkanı bunun kör olduğunu görünce bana. 'Acı şunun elinden tut da oyunu kullanmasına yardım et!' dedi.

Kör İmam'ın elinden tutarak hücreye girdik. Kendisine sordum: 'Hangisini kullanacaksın, kırmızı mı beyaz mı?' dedim. 'Kırmızı!' dedi. 'Al işte kırmızı!' diyerek bir tane kırmızı aldım ve kendi elimle kırmızıyı zarfa koydum.

Elinden tutarak birlikte sandığa geldik. Oyunu kullandı..."

+

Bu arkadaş, koyu bir CHP'li idi. Halk Partisi için canını bile verirdi.

Ben onun Halk Partisi için Kör İmam'ı kandıracağını, "Al sana kırmızı!" diyerek beyaz kâğıt vereceğini de sanıyordum.

Babasından kalan malı mülkü satan, bana para ver diye annesini döven töresi bozuk birinin Kör İmam'ın istediği kırmızı oyu zarfa koyması beni düşündürdü. Kırmızı yerine beyaz da koyabilirdi zarfa...

Bu arkadaş, bu olayı anlattıktan sonra şöyle söyleniyordu: "Bunun iki gözü de kör. Oy verdiği anayasayı ne okumuştur, ne de görmüştür. Ne de böyle şeylere aklı yeter. Kim söylemiş acaba buna kırmızı oy ver!" diye...

+

92. DEĞİŞİM

4.8.1961: Günlük tutmak için defter aldığımdan beri bir türlü zaman bulup da günlük yazamıyorum. Kâh tefmiş, kâh teflerin zilleri imiş, kâh küçük zilleri imiş, eski defterden yeni deftere notları aktarmakmış, tavuklara kümes yapmakmış gibi küçük işlerim nedeniyle bir türlü elim değmiyor işte.

Havalar da iyiden iyiye sıcak gidiyor. Ben ki sıcağı severim; bu günkü sıcaklar beni bile etkiliyor.

İkindiye doğru Suburcu caddesindeydim. Çok susamıştım. Yirmi beş kuruş vererek bir gazoz içtim. Buzdolabından çıkmıştı, çok da soğuktu, kesmedi beni. Bir tane daha içeyim dedim kıyamadım bir yirmi beş kuruş daha vermeye.

Bazen böyle cimriliğim tutar. Canım çok çektiği halde ikinci kere bir gazoz içmeye kıyamam, içim sıkılır, boğulurum sanki. Çok geçti içimden bir tane daha gazoz içeyim diye

ama bir türlü kıyamadım ikinci yirmi beşlik vermeye.

“Yahu dedim, kendi kendime, susuzluğu gidermek için elli kuruş verilir mi bir içeceğe...” Oradan bir kahveye girdim. İsteğim üzerine bir soğuk su getirdiler. İçtim kana kana ayaküstü.

Suburcu’dan ayrıldım. Eve gidiyorum yavaş yavaş. Yine susadım yolda. “artık Tabakhanedeki kahvelerden birinde içerim...” dedim.

Zeki Dayı’nın kahvesinde buzdolabı da var. Oradan birkaç bardak su içtim mi sabaha kadar su içer halim kalmaz.” diyerek babamın suluğu imiş gibi doğru vardım buzdolabının başına.

Buzdolabı üzerinde duran bardaklardan birini alıp doldurarak kafama diktim.

Ben su içerken kahveci şöyle yakınıyordu: “Şaştık kaldık yahu!.. Herifler satılla geliyorlar su doldurmaya. Ömründe kahveye ayak atmayanlar su içmeye geliyor kahveye; buzdolabı var, soğuk su var diye... Buzdolabı dayanır mı buna!..”

Kahvecinin bu sözleri beni etkiledi. Su boğazımda düğümlezip kaldı.

Ne deyeceğimi şaşırılmıştım. Adamcağız haklı idi...

Eskiden çeşmeler gürül gürül akardı köşe başlarında. Herkes kana kana su içerdi çeşmeyi yaptırın ruhuna fatiha okuyarak. Demek ki artık kimse hayrına su içirmeye yanaşmıyor. Bu büyük bir değişim olduğunu gösteriyor toplumda...

+

93. YÜREK ÇARPINTISI

5.8.1961: Zeytin ekmekle çay içtim bu sabah. Bir küçük tabak yoğurt yedim.

Erken çıktım evden. Mesainin başlamasına daha bir saat var. Maarif Kahvesi bitişiğinde oturayım da bir gazete okuyayım dedim.

Gelip geçenler, işe gidenler, okula giden öğrenciler...

İnsanlar, bir aşağı, bir yukarı akıp gidiyorlar. Ben ise gelip gidenleri izliyor ve gazete okuyorum. Şimdi hem seyredip hem de okuma olur mu deyeceksiniz belki... Olur, olur, çok

güzel olur... Hele deneyin de bir kere bakın... Öyle rahat, öyle güzel oluyor ki...

Ama şu kalbim bir türlü rahat vermiyor bana. Bir parça okumaya dalmayayım; gürp gürp atıyor mübarek... Hem acıyor da... Bırakıyorum okumayı, dinleniyorum... Yeniden okumaya başlayınca yeniden gürp gürp atmaya başlıyor. Hem de acı acı...

Çaresiz bırakıverdim okumayı... Ne yapayım şimdi olmazsa gümbürdemediği zaman olsun. Öyle ama ne zaman gümbürdemiyor ki mübarek...

Bıraktım okumayı, gelip geçenleri seyrediyorum. Bir güzel kız geçiyor şimdi önümden. Ah! O güzel gözlerine gözlük takmasa... Hele şu yüksek topuklu ayakkabıyla Hacivat'a çevirmiş kendisini. Yazık etmiş güzelliğine...

Şimdi de bir çarşafı kadın geçiyor. Karafatma gibi mübarek, hiçbir yeri görünmüyor. Çarşafın içinde kim var belli değil...

Yine gümbürdüyor kalbim Acaba sabahleyin yediğim çok mu geldi?..

Böyle oluyor zaten yemeğin üstüne kalbim gümbürdüyor çoğu zaman; yatsam da, otursam da, okusam da... Acaba stresten mi, yoksa kalbimde bir rahatsızlık mı var?..

+

Günaydın Baba,

Yıl 1961, o zamanlardan kalp rahatsızlığın varmış baksana. Niye bu kadar tükendiği de ortada... O yıllarda başlamış olması ve bunca yaşadığın olumsuzluklar...

Ama senin onu sana hissettirmesini öyle güzel karşılıyor ve onun istediği gibi davranıyorsun ki, o sanırım bundan çok hoşlanıyor.

Haklısın, hele şu mevsimde kahve yerine simitçilerde o keyfin tadını ben de iyi bilirim. Hatta bu sabah saat ve minik simitçi masası arasında kararsız kalarak, simidimi paket yapıp çalışma masamda yemeyi tercih ettim, saatin bana iş zamanı geldi demesi ile.

Sevgiler baba, yazın için teşekkür ederim.

Yener Balta,3.6.200

+

94. KAPICI...

5.8.1961: Dairemiz müstahdemi Ahmet Karapekmez sinirli yine bugün. Sabah sabah, isyankar isyankar, koridordan sesi geliyor yine... Küçük değıil ki şöyle böyle diyesin. Koskocaman adam.

“Ya havlevela, ya havlevela...” çekiyorum. Ne sıkıntısı var bilemiyorum. Bu arada içeri biri girdi. Onu da çemkirdi. Adam: “Ukalalık yapma diyerek göğsünden iteleyerek içeri girdi.” Bizim ki, deyeceğini şaşırıldı kaldı. Meğer tapu müdürü imiş gelen...

“Ne o Ahmet Ağa, yine ne oluyor?” dedim. Yüzüme bile bakmadı. “Görmüyor musun genelge dağıtıyorum...” Bir çalım, bir çalım...Çalımından geçilmiyor, gören de kendisini dairenin müdürü sanır.

Halkı azarlayan bu tür görevlileri iş vermemeli devlet dairelerinde...

+

95. İŞ ARAYAN KIZ

6.8.1961: Akşamüzeri Hoca'nın muayenehanesindeyim. Bir kız oturuyor bekleme salonunda. Amanın yoksulluk böylesine mi perişan edermiş adamı... Görülmeye değer kızcağızın hali. Yirmi yaşlarında var yok...

Sarışın, sarı saçlar darmadağınık. Üzerindeki manto toz toprak içinde. Toplu iğne ile tutturmuş mantosunu düşüne. Gözler deli gözüne dönmüş. Tımarhaneden kaçmış sanır gören...

Halini tasvir edemeyeceğim. Yoksulmuş, iş arıyormuş. Hoca'dan iş istiyormuş. Ne olursa olsun yaparmış. Yeter ki iş olsunmuş.

Ağlamaklı oluyorum...

+

96. ŞAŞTIM KALDIM

7.8.1961: Aşağı tükürsen sakal, yukarı tükürsen bıyık. Ne yapacağımı şaşırıldı kaldım.

Eşim sinirli, kız kardeşim Aysel sinirli. İkisi de birbirinden sinirli. Sevmiyorlar birbirlerini. İkisi de haber anlamıyor.

Evimizde huzur kalmadı. O denli huzursuzluk içindeyim ki daha fazla üstünde durmak istemiyorum. Oysa hiç de sevmem dırdırı...

İkisine de yakıştıramıyorum kavga etmeyi. "Ne olur yapmayın!" diyorum; dönüp yüzüme bile bakmıyorlar. Kapaşıp duruyorlar. Ellerinden gelse çiy çiy yiyecekler birbirlerini...

Şu iki çocuk içindir bunca çektiğim. Hangisine darılısam "Kendi kendilerini öldüreceklerini..." söyleyerek korku salıyorlar yüreğime. Ha şimdi öldürecekler kendilerini, ha şimdi öldürecekler... Bu duruma dayanamıyorum...

Ölüsünü olan bir gün ağlar demişler... Ya delisi olan...7.8.1961

+

97. HUZURSUZLUK

14.8.1961: Evdeki huzursuzluk beni hasta etti. İki gündür yatıyorum.

Ben bu halde iken bile bizimkiler birbirlerine giriyor. Meydanda fol yok, yumurta yok.

İnsanlar dışarıda bana huzur vermiyor zaten. Kaçıp evime sığınıyorum, bu kez de evde dırdır... Yatağıma sığınıyorum, yatağımda dırdır... Ne yapacağımı şaşırılmış durumdayım.

Her kim ki sinirli... ondan kaç... Sus onun karşısında, yanıt verme... Konuşma bir daha onunla.

Bu kez de "Yanıt vermeyerek beni çatlatmak istiyorsun. Bunu da bile bile yapıyorsun!" diyerek benimle kavga etmek istiyor.

Ne yapacağımı şaşırdım...

+

98. KAHVECİ DOSTUM

15.8.1961: Kahveci dostum anlatıyor::

"Küçüklüğümde, Güneyanadolu illerinden birinde garsonluk yapardım. Çalıştığım kahve bir oda büyüklüğünde idi ancak. Kahvenin önünde bulunan kaldırım yazlık görevini görürdü kahvemize.

Müşterimiz çok sayılmazdı. Patronum, ocakta

çalışırdı. Ben ise garsonluğunu yapardım; yiyip içtiğimle cep harçlığına... İki üç lira biriktirince deliye dönerdim sevencimden.

Patronla birlikte gece demez gündüz demez birlikte çalışırdık. Ne hafta tatilimiz, ne de yıllık iznimiz vardı. Bilmezdik bunların hiç birini... Çalışırdık boğaz tokluğuna durmadan...

Gece yarısı müşteriler çekilince patronum evine gider; ben kahvenin bir köşesinde yatağımı açar, başımı yastığa kor, yorganı başıma çekerdim.

Bendoğmabüyümeoralı olmadığımından müşterilerimizden hiçbirini tanımazdım. Ama patronum bilirdi kimin neyin nesi olduğunu; anasını, babasını, dedesini... Yedi kat geçmişini müşterilerinin..."

- Bunları bana niçin anlatıyorsun?..

- Demek istiyorum ki küçüklüğümden beri emeğimle çalışırım. Şimdi de kahve sahibiyim. Ama öte yanda bir kuruşum yok. Bir gün çalışmazsam ertesi gün aç sayılırım... Parası olan; parasıyla para kazanıyor; emeğiyle çalışan ise ancak geçimini sağlıyor.

- Ne mutlu sana geçimini sağlayabiliyorsun. Fazlası yükür, hamallıktır. Şükür et işin var, geçimin yerinde....

- Evet, dedi, buna da şükür...

Sonra,

- Dur sana bir çay getireyim, demini almıştır şimdi... diyerek çay ocağına doğru gitti.

Sağduyu sahibi adamın hali başkadır. Onun bu alçakgönüllülüğü hoşuma gitti. Ona olan sevgim biraz daha arttı.

+

99. HUZURUN KOŞULU

28.8.1961: Huzur tek koşulu; olumsuz davranışlarda bulunmamak ve yersiz sözler söylememektir. Doğru, güzel, iyi olan davranışlara ve doğru söze saygı duymaktır.

Huzur içinde yaşamak istiyorsan; aklın verilerine, sağduyunun emirlerine uymak ve de vicdanın sesine kulak vermek gerektir.

Dediğim dedik, çaldığım düdük dersen toplumda itibar

bulamazsın ve de huzurun kaçır.

Yaşam bir sırat köprüsü gibidir. Dikkat etmek gerek, aksi takdirde yuvarlanır gidersin arkandan ağlayan bile bulamazsın...

+

100. RUHSAL DURUMUM

5.9.1961: Dün iyice hasta idim. Kalbim ağrıyor, duyulamayacak derecede yavaş atıyordu. Dün tüm umutlarımı yitirmiştim. Karıma koca, çocuklarıma baba arama fikri ile uğraştım durdum.

Halsizliğim o kadar fazla idi ki bir şeyler yapsın diye doktor olan Hoca'ma gittim. Beni muayene etti, bir ilaç yazdı. Ayrıca: "Güneşten kaç, cinsel ilişkiden çekin, asla sık yapma..." dedi. "Peki, efendim zaten seyrek yapıyorum..." dedim. Dedim ama yalan söylemiş olduğumu duyumsadım. İnsan, elinde olmadan da, gayr-i ihtiyarı yalan da söyleyebiliyor işte böyle...

Ben bu ruh halinden nasıl kurtulacağım. İrademe ne zaman hâkim olacağım.

İrademe hâkim olamıyorum. Beni de en çok bu durumum rahatsız ediyor.

Bütün umutlarımı yitirmiş durumdayım. Nasıl kurtulacağım ben bu ruh halinden?..

+

101. MAHMUT BEY

5.9.1961: Dairede (Gaziantep Millî Eğitim müdürlüğü) ona Mahmut Bey deriz. Zaten bizler dairede birbirimize hep Bey diye sesleniriz. Bazen odacılara bile Bey dediğimiz olur. Aslında herkesin değer adı söylense ne Bey kalır ne de Efendi...

Mahmut Bey'e gelince; Mahmut Bey'in en göze batar niteliği ayaklarını elleyecekmiş gibi iki elinin öne eğik olarak başının cansızcasına aşağı sarkmasıdır.

Otuz yaşlarında, esmer, siyah saçlı, daima korku içinde gelip giden bir memur...

Mahmut Bey, dini kuralları yerine getirmese de din konusunda yapılan eleştirilere dayanamaz. Böyle bir ortamda

koyu bir Allahçı ve dinci olur. Bir de sosyalist sözünün dile getirilmesinden çok korkar... Hemen kulaklarını diker, sağ sola bakar acaba bizi dinleyen biri var mı diye...

Ord. Prof. Ali Fuat Başgil kendine göre en yüce, en ileri bir özgürlükçü, hak hukuk savunucusudur.

Ancak 27 Mayıs'tan sonra Ali Fuat Başgil'in adını ağzına almadı. Araziye uymuş durumda. O savunmalar Demokrat Parti iktidardan düşürülmeden önce idi...

Demokrat parti zamanında ikide bir "Hakka dönüş var şimdi!" derdi. 27 Mayıs'tan sonra onu da diyemez oldu. Şaşkın bir durumda ortalıkta dolaşıp duruyor, ağzını da bıçak açmıyor...

Bu günlerde aramız iyi Mahmut Bey'le... Sık sık odama girip çıkıyor güler güzle. Benimle konuşmaya can atıyor. 27 Mayıs'tan önce pek yakınlaşmazdı bana...

Dün yine geldi odama. Masa üzerinde duran plastik kaplı defterimi aldı eline. "Kaça bu defterin fiyatı?" diye sordu. Bu arada defteri açmayı da ihmal etmedi. Defterin içinde TDK yayınlarından Sade Türkçe Kılavuzunu gördü. Ama açıp içine bakmaya korktu. "Beğendiğini, hayran kaldığını, İlk fırsatta bir tane de kendisinin alacağını..." söyledi.

Ama asıl merak ettiği deftere neler yazmış olduğumdu. Ancak buna cesaret edemedi. Açıp baksa idi Osmanlıca sözcüklerin Türkçe karşılığını bulacaktı. Ne var ki ona göre "Türkçecilik komünistlerin heves ettiği bir şeydi..."

Ama 27 Mayıs'tan sonra Mahmut Bey de koyu bir Türkçeci oldu. Geçen gün "İslâhiye Maarif Müdürünün adı neydi?" diye sorunca bana: "Maarif Müdürü değil İlköğretim Müdürü diyeceksin!" diye çıkışmasını mı? Şimdi benden çok yeni Türkçeyi savunuyor.

Zaman, insanları böyle değiştiriyor işte.

+

102. YAZMAK İSTİYORUM AMA...

7.9.1961: Fevzi Güneş dün yanıma geldi dairede iken. Doğrudan konuya girdi. Güner Samlı gazete çıkaracakmış aralarına katılıp katılmayacağımı sordu. Benim başım Hocaya bağlı idi. Hocanın bana emri vardı. Gazetelere parasız yazı vermek yok.

- Kusura bakma ama Fevzi ben parasız yazı yazamam

Bu huyumu bilen Fevzi,Anlaşılan Güner Samlı'ya anlatmış durumu ki; Gazete para kazanmaya başlayınca para verebileceğini söylemiş Güner Samlı..

- Olsun düşünüyüm hele bir, yarın son sözümü söylerim dedim.

Bu konuşmamızı akşam Sayın Öğreticime anlattım. "Olmaz, dedi Sayın Öğreticim, biz prensip sahibi kimseleriz. Sözümüzden dönmeyiz. Her yazımıza beş lira verirlerse yazarız!" dedi.

Biz Sayın Öğreticimle bu konuşmayı yaparken yanımızda Kırlangıç (Hayri Germiyan) da vardı. Güner Samlı hakkında olumsuz rapor verdi...

Akşam eve dönüşümde yolda rastladığım Fevzi Günenç'le Güner Samlıya uğradık. Çok saygılı ve konuksever davrandı. Tam bir basın adamı olmuş Güner. Birçok konularda fikir birliğine vardık. Benden bilgili ve de tecrübeli olmasına karşın bazı ham yönleri olduğunu gördüm. Ama sonuçta aklı başında buldum. Kırlangıç'ın söylediği gibi olmadığını gördüm. Beğendim, hayran kaldım.

Sonuç olarak "Parasız yazamayacağımı..." söyledim. Aslında ben parasız da yazardım. Öyle ki yazmak için üstte para bile verirdim. Ne var ki Hoca'ya söz vermişim bir kere. Sözümünden dönemezdim.

İkisi birden:

- Hele bir düşünelim de sonucu sana bildirelim!.. dediler.

Anladığıma göre şu an bana para ödeyecek durumda değiller.

Çok da iyi olurdu parasız da olsa yazı yazmak. Güner'den de, Fevzi den de çok şeyler öğreneceğim muhakkak.

Yazılarım beş lira edeceğini de sanmıyorum. Ama Hoca'nın sözünden de dışarı çıkamam. Bir kere ikrar vermişiz... Öl söz verme, öl sözünden dönme...

+

103. BEBEKLER...

8.9.1961: Dün, akşamüzeri, biraz da yorgun olarak eve vardım. Herkes sofraya oturmuş yemek yiyordu. Yemek de öğleden kalma malhitalı aş. Bizim Hanım yemekleri güzel

yapardı ama bu tatsız tuzsuz olmuş.

Hanımın neşesi yerinde olmazsa saman gibi bir tat verir yemeğe. Acaba neye canı sıkıldı yine... Bir de bizim çocukların aşırı yaramazlıkları hanımın elini ayağını soğutuyor işten.

Yoksuluz ya tatsız tuzsuz da olsa yiyeceksin doya doya... Yoksulluk var ya, katlanmalısın buna... Hani derler ya: "Zenginler yaşarmış, yoksullar şaşarmış..." Bizlerse yaşamayı bırak doğru dürüst yemek bulamıyoruz yemeğe...

Hele bizim ki neyse ney. Hiç olmazsa elimiz ayda üç dört yüz lira görüyor. Ya bunu da bulamayanlar ne yapsın?

Bu düşünceler içinde yemek yerken Elçin'le, Gülçin'in ağlaması tutmaz mı? Biri susuyor diğeri başlıyor... Ağla babam ağla..."Susun!" dersin susmazlar... "Susun yavrularım!" dersin anlamazlar.

İşte her övün bizim halimiz böyle bunlarla... Musiki yerine ağıt dinleriz yemekte. Yalnız yemekte olsa "Neyse ney!" dersin... Yemekten sonra yatıncaya değin, yattıktan sora da uyuyuncaya değin kazını kazını ağılıyorlar. Sanırsın ki boğazlarındaki pislikleri temizliyorlar... Ga, ga, ga, gaa... Acaba sıcaklardan mı rahatsız oluyor bu çocuklar...

Bunların bu ağlamaları yüzünden acıyorum bizim hanıma... Salt bu yüzden sonsuz saygım var bütün analara...

Şöyle diyorum bazen: Alasın bir teyp. Açasın bunlar ağlamaya başlayınca... Bütün ağıtlarını teybe alasın. İlerde, büyüdüklerinde, babanın ananın sözünü dinlemeyerek kendi kafalarına gittiklerinde, ya da ayanın karşısına geçip süslenmeye başladıklarında; açasın teybi sonuna kadar, dinletesin ağıtlarını kendilerine...

Ne hoş ceza şekli olurdu... Öfkelerinden makineyi kırarlardı belki de... 8.9.1961

+

Merhaba Baba,

Başı acı, sonu şirin bir yazı, teşekkürler...

Yener Balta, 13.6.2009

+

Aşkolsun Baba,

Daha 14 aylık olan ben... Ne kötü yazmışsın yani.

Gerçekten durmaksızın ağlar mıydık?

Şaka bir yana, güzel bir yazı olmuş.

Öptüm.

Gülçin, 13.6.2009

+

Dedeciğim ben Öykü,

Hani gazetelerde bazı köşe yazıları vardır ya; insan okuyunca neşelenir, işte senin yazın da aynı o köşe yazıları gibi olmuş. Eğlenceli ve akıllıca... Ve tadında bitmiş bir yazı. Çok hoşuma gitti.

Sınavım bir bitse de Ankara'ya gelsek yine.

Seni, teyzelerimi özledim.

Kim bilir belki üniversiteyi Ankara'da okurum.

Herkese selamımı söyle, kendine iyi bak.

Öykü Tezcan, 13.6.2009

+

Evet. Eğlenceli ve akıllıca...

Öykü hanımı kutluyorum. Kendisi de hiç az değil dedesinden.

Ankara'ya gitmek istemesi, orada okumayı hayal etmesi ne içten bir sevgi. Dede'ye ve toruna imrendim.

Saygılarımla.

Yalçın Efe, 15.6.2009

+

104. SUSALIM MI?

9.9.1961: Kişinin gücü olsa, zamanı olsa, geçim derdi olmasa da bir günde karşılaştığı olayları, kırdığı potları, aldığı renkleri oturup da yazabilse her gün bir roman yazar gibime geliyor.

Şu satırları yazarken usumda sıraladığım beş altı konu var. Ama bende oturup yazmaya güç yok... Yazmak istiyorum dün başımdan geçen olayları.

İş satı yaklaştı. Sakalı kestirmek gerek. Çoluk çocuğa eklemek gerek. Bütün bunlara karşın kendimi güçsüz hissediyorum.

Gücüm olsa dünya olaylarda kırdığım potlar güzel bir yazı konusu olurdu.

Örneğin dün Mahmut Bey'le karşılaştık. "Günaydın!"

dedim kendisine. “Merhaba!” dedi bana öfkeyle. “Yahu, dedim, sen hem Türklük davası güdüyorsun hem de Arapların dili ile konuyorsun!” dedim.

Bana: “siz devrim yobazısınız!” demesin mi? Bir de örnek verdi: “Ordu komutanları, askerleri ‘Merhaba Asker!’ diye selamlamıyor mu?...”

Sonra beni suçlamaya başladı. “Sen geçen gün, Fevzi Çakmak için gerici dedin. İhanet ediyorsun ordunun paşasına. Kanıtla bakayım gericiliğini...” diye beni sıkıştırmamasın mı? Ne desem aleyhime olacaktı...

Tartışmayı keserek kaleme geçtim. Kamil Ağa, ben selam vermeden bana: “Aleykümselam!” deyince “Günaydın!” dedim ve ekledim: “Türk olan, aleykümselam demez, Günaydın!” der.

Bozuldu böyle deyince Kamil Ağa. ”Bozdun beni be Hayri Abi...” dedi.

Bozulsun ne yapalım. Binlercesi de beni bozuyor Türkçe’ye sahip çıktığım için...

Bu ne ki “Selamünaleyküm-Aleykümselam...” Bunlar karşısında susup sessiz kalmak daha mı iyi...

Hayri Balta

+

105. ZELİL...

11.9.1961: Dün Tertip (Bahçede toplantı) günümüzdü. Öğle yemeğinden önce toplandığımız bahçede müzik çalışmaları yaptık. Bu arada Elçim kızım yanıma geldi. Çocuk bu ya, ders mers dinlemez... Geldi, Öğretmen Ağa'nın (Şaban Solmaz) sehпасının kısıkcını aldı. Evirip çevirerek oynadı. Kısıkcı elinden alarak yerine koydum ve kendisini de alarak anasının yanına götürdüm. Çocuk bu ya, yine geldi. Yine kucaklayıp anasının yanına götürdüm. Bu ara, dili ağrıdığı içini ağlayan, küçük kızımı da (Gülçin) kucağıma alarak avuttum...

Akşamüzeri dönüş yolculunda eşyalar toplanırken Cumhur Bey; baktı ki Öğretmen Ağa'nın kısıkcının biri yok. Sayın Öğreticime:

- Efendim Öğretmen Ağa'nın kısıkcı yok. Yazmanın kızı eline alarak oynamıştı. Ne oldu bilmiyorum...

Sayın Öğreticim:

- Tertipçibaşı buraya gel! Haberin olsun, bir daha kimsenin çocuğu bu çevrede gezmeyecek...

Tertipçibaşı Küçük Hadi (Hadi Gökçe):

-Baş üstüne efendim... Yalnız bu YazmanAğa çocuklarına çok düşkün. Birini koyup diğerini alıyor kucağına, biraz da avrat ağızlı gibi geliyor bana. Bizden ailesi için yemek de istedi. Zorluk çıkardı bize... deyince Sayın Öğreticim:

- Bütün Canlar buraya gelsin.

Sağda solda bulunan bütün öğrenciler hemen başına toplandılar:

- Yazmanımızın çocuklarına düşkünlüğü şikayet edildi. Evet, ben de öyle görüyor, onaylıyorum. Şimdi dua edin de Yazmanımızın bu "zelil" duygudan kurtulsun! Bu aşağılıktan, bu tutsaklıktan yakayı sıyırsın... dedi.

Ben neye uğradığımı şaşırđım. Yapılan bu yargılamadan ve hakkımdaki hükümden rahatsız oldum ama bir şey diyemedim. Usulden olduğu için Sayın Öğreticimin iki kere elini öptüm. Sayın Öğreticim bana:

- Sen Cumhuriyet Ağa'nın da elini öp ve de kendisine teşekkür et, senin bu pisliğini ortaya çıkardığı için...

Cumhuriyet Bey'in de iki kere elini öptüm. İnsanın çocuklarını sevmesi nasıl olur da "zelilene" (aşağılık) bir duygu olarak nitelendirilebilirdi...

Bu olay bana çok ağır geldi; ama, susmasını bildim. Çok şeyler söylemek geçti içimden... Ancak susmam gerekti ve sustum...

Yoksa gerek Hadi'ye, gerek Cumhuriyet Bey'e ve de Sayın Öğreticime söyleyecek çok sözler doğup doğup geldi içimden.

Bir insanın ailesine ve çocuklarına düşkün olmasının "zelilane" bulunmasını bir türlü aklım almıyor. Ne var ki konuşturulmazdım. Ne alçaklığım, ne eşekliğim kalırdı eğer duygu ve düşüncelerimi söylersem... Bunu bildiğimden istemeye istemeye sustum.

Evet, doğru... Ben ailemi ve çocuklarımı çok severim...
11.9.1961

+

106 Kerim Dayıcığım,
21.10.1961

Aysel, lise sonnda, beş dersten bütünlemeye kaldı. Buna karşın tatilde, “muvakkat Öğretmenlik” kursuna giderek öğretmenlik yapma hakkını kazandı. Şimdi millî Eğitim Bakanlığınca İstanbul Millî Eğitim müdürlüğü emrine verildi.

Bu gün çektiğim telgraftan da anlaşılacağı üzere Aysel'in kardeşim Hasan'la birlikte sizin yanınızda kalarak öğretmenlik yapması mümkün müdür?

Eğer mümkünse hemen İstanbul Millî Eğitim Müdürlüğü ile temasa geçilerek merkez okullarından veya Beyoğlu'na bağlı okullardan birinde; eğer mümkün değilse Hasan'la birlikte oturacağı yerin yakınında bir okula tayinin sağlanması gerekmektedir. Eğer kendi haline bırakılırsa nereye atanacağı belli olmaz. Belki de İstanbul köylerinden birine atanır.

Hasan'ın orada olması ve Aysel'in de önümüzdeki yıl yüksek öğrenimini yapmak üzere İstanbul'a gitmesi olasılığı göz önüne alınarak nasıl hareket etmemiz gerektiğinin bildirilmesini rica eder saygılar sunarım.21.10.1961

Hayri Balta,
Millî Eğitim Müdürlüğünde Yazman
Gaziantep

NOT:

1. Aysel'in İstanbul'da öğretmenlik yapması sizce münasip görülmediği takdirde Gaziantep'e nakli için Bakanlığa başvuracağımızı, ayrıca bildirim.

3. Aysel'in maaş alabilmesi için bu ayın birinde işe başlaması gerekir. Bu nedenle kararınızın acele bildirilmesi gerekmektedir.

+

107. İYİLEŞME VAR...

1.11.1961: İki gündür şaşkınlık içindeyim. Bu şaşkınlığım borçlarımın çok oluşundan. Borçlarımı ödeyememenin acısını içten içe duyduğumdandır...

İki gündür yüreğimin iki kere anormal atışını (ekstrasistol) hissettim ve sevindim. iki yıldır bir saat bile ara vermeden

ikide bir Gürp! Gürp! Atıyordu ve bu da beni çok rahatsız ediyordu...

Bunun yanında, bu atışlarda, nefes borum sanki biri tarafından aşağı doğru çekiliyordu ve bu da bana acı ve korku veriyordu. Bu çekilmeler sırasında da beynimde bir zonklama hissediyordum.

İki gündür kalbimin iki kere anormal atışı beni sevince boğdu. Demek ki iyileşme var...

+

108. ATA'YI ANARKEN...

10.11.1961: Cartlak kebabçısı Ş. D.'nin dükkânında, mangalın başında, kebablarımızın pişmesini bekliyorduk. Birkaç kişi vardık. Saat tam dokuzu beş geçiyordu: Sirenler çalmaya başladı. Hiç biri ayağa kalkıp saygı duruşunda bulunmadı. Ben de bunlar arasında dükkânın içinde ayağa kalkmaya cesaret edemedim. Yalnız dükkânın önünden geçmekte olan bir kişi durdu ve saygı duruşunda bulunmaya başladı.

Cartlak Kebabçısı o kadar kişinin arasında, sanki bilmiyormuş gibi, bana dönerek:

- Bu düdük neye çalınıyor?... dedi.

Kendisi 27 Mayıs'ta devrilen DP'dendi. Benim de CHP'li olduğu biliyordu. Sırf beni söyletmek istiyordu, kendi sözlerine gerekçe yaratmak için...

- Atatürk'ün ölüm günü de ondan! dedim.

Dükkanın önünde saygı duruşunda bulunan gencin duyamayacağı; ancak, dükkanda bulunan müşterilerinin duyacağı bir ses tonu ile:

- Sinine ... diyerek küfretti.

Dükkânda bulunan diğerleri gülüştüler. Ben ise ne diyeceğimi şaşırımdım. Eğer Atatürk'ü savunmaya kalksaydım muhakkak tatsız bir olay çıkacaktı.

Hocanın bize bir emri vardı: Herhangi bir şekilde tartışma yaratarak olay çıkartmayacaktık.

Sık sık da Yunus Emre'den şu sözleri söylerdi::

“Derviş dediğin vurana elsiz gerek, sövene dilsiz gerek...”

Seslenmedim. Ancak içimden geçen şu düşüncüklerimi de aktarmadan geçemeyeceğim:

“Bu Atatürk’e düşmanlığı ne zamana dek sürüp gidecek böyle?”

+

109. NE DENLİ SEVINSEK AZ!

23.11.1961: Bu gün ne denli sevinsek az. Çünkü Elçin kızımız dört beş metre yüksekliğindeki yerden (Tahtan) aşağı düşmüş.

Düşeceği sırada hanım iki kolundan yakalamış ama bizim hanımın sinirleri boşaldığı için Elçin’i elinden kaçırmış.

Elçim kızımız bu düşüşte ölebilirdi, sakat kalabilirdi. Çünkü dört beş metre yükseklikten taş döşeli yere düşmüştü. Öyle bir tesadüf ki en küçük yara bile almamış. Şaşıtm kaldım bu işe...

Elçin bir buluntu oldu bizim için...

Ne denli sevinsek az! 23.11.1961

+

110. İHMALKARLIK ve...

25.11.1961:Müdürlüğümüzde (Millî Eğitim Müdürlüğü) Vekil. Öğretmen Kursu açılmıştı. Bu iyi bir şeydi. Amcama, kız kardeşim Aysel’e, teyzem kızı Güner’e, Kadir beyin kızına ve Padişah’a haber vereyim de vekil öğretmen olsunlar, dedim içimden. Böyle düşündüğüm halde, ne oldu bilmiyorum, haber veremedim. Ben böyle bir ihmalkarlık yapmazdım ama...

Onlar ise nerden duymuşlarsa duymuşlar, gelip yazılmışlar.

Çok üzüldüm haber vermemiş olmama. Hangi olay beni etkiledi de unuttum, hatırlayamıyorum.

Kendimden utandım, bir daha aklıma gelene hürmet etmeli, zaman geçirmeden yerine getirmeli, dedim kendi kendime...

+

Odacımızın Müdürlüğümüzde şalvarla dolaşması bana ağır geliyor. 27 Mayıs’tan sonra böyle bir durum olabilir mi? Nerde kaldı Kılık kıyafet Yasasına uymak.

Şimdi kalkıp bu durumu Millî Eğitim Müdürüne şikayet mi edeyim?... Böyle bir durumda odacımızın şalvarı yüzünden

başına bir iş gelirse bunun sorumlusu ben olacaktım. Belki, diğer memurlar da bu düşünce ile duruma müdahale etmiyorlar olsa gerek...25.11.1961

+

111. ALINACAKLAR...

27.11.1961: Millî Eğitim Müdürlüğünde çalışıyorum ya... Elimize biraz para geçiyor ya... Bu durum da bazı ihtiyaçlar beliriyor.

Aşağıda listesini belirlediğim eşyaları almaya karar verdim. Bakalım alabilecek miyim?

Alınacaklar:

1. Zimba
2. Yazı makinesi,
3. Elektrik kontrol kalemi

Almak istediklerim bunlar. Bir de almak istediğim eksik kitaplar var. Bunlar da şunlar:

Atatürk Kütüphanesi, Şeyh Sait isyanı, 12, cilt Behçet Cemal,

Atatürk'ün Hususiyetleri, 2. Cilt, Kılıç. Ali

Ekiciğil Yayınları: 3 nolu Enver Paşa Lenin'e karşı ve sıra 13'ten sonrası yok. Bulunduğun da alınacak.

Cumhuriyet Devrinde Suiistimaller.

Tarih Kütüphanesi Yayınları 2 ve 4 var, diğerleri yok.

Dünya Yayınları: 1 ve 2 var, diğerleri yok...

Nurallah Ataç'tan olanlar: Ararken, Günlerin Getirdiği,

Mahmut Makal'dan olanlar: Bizim Köy, Memleketin Sahipleri, Kuru Seveda, Hayal ve Gerçek.

Ne yapalım bizim dünyamız da bu işte. Kitaplar, defterler, kalemler... 27.11.1961

+

112. DİKKAT TEHLİKE VAR...

28.11.1961: Aklın varsa, Kuşakçibaşı'ya dikkat et. Adam senin bir eksik yanını arıyor. Eksik bir yanını buldu mu, hemen Hoca'ya ulaştırıyor. Hoca da hemen atılıyor. Ne alçaklığımızı ne eşekliğimize koyuyor.

Yalnız Kuşakçibaşı mı? Diğerlerinin de ondan kalır yeri yok. Bir eksikliğini, bir yanlışını bulur bulmaz hemen Hoca'ya

ulaştırıyorlar. Hoca da sözünü esirgemiyor, ver yansın ediyor...

Bu durum bizleri halk arasında da dikkatli olmaya zorluyor. Halk arasında bir pot kırdık mı cezamız daha da ağır oluyor...

Bu azarlama da bizi yaşamda bütün davranışlarımıza dikkat etmeye zorluyor.

Bu arada karşılaştığım güzel sözleri de yazmayı unutmuyorum. Bu sözler bizim tekâmülümüze hizmet eden sözler...

“Yükselmeyen düşer.” (Tevfik Fikret) İşte biz de azar işite işite yükselmeye çalışıyoruz.

“Âdemi cennetten kovduran bir danedir.” Böylece yasak meyveleri yememeye çalışıyoruz. Çünkü kötü iş yapınca hemen azar var, aşağılanma var, topluluk içinde küçük düşürülme var...

Bu nedenle irademizi kullanarak yanlış davranışlarda bulunmamaya çalışıyoruz...

İradeli bir insanın nelere muktedir olduğu ve ne dereceye kadar yükseleceği tahmin edilemez.

Allah’la bile ilişkilerinde dikkatli olmalısın. Aksi takdirde o da Cehennem ateşinde yakıyor...

Yuf Baba ölmüş. Teneşire yatırmışlar. Yıkayan hoca bakmış ki Yuf Baba’nın koltuk altı, eteği kıllar içinde. Hoca temizliğini yaparken bir yandan da sokranıyormuş...

- Lanet herif, ne vardı, acı şuralarını temizleyeydin...

Yuf Baba yatmakta olduğu teneşirden başını kaldırarak:

- İçimi temizlemeden dışımı temizlemeye fırsat bulamadım ki...

Yani anlayacağınız öldükten sonra bile insana rahat ve huzur yoktur. Yaşamında da ölümünde de pislikleri kendine yaklaştırmayacaksınız

+

113. MUHTAR ATMAZ...

29.11.1961: Muhtar Atmaz bizim Millî Eğitim Müdürlüğünde köy okulları yapan bir müteahhitti. İşe daha yeni başlamıştı. Öyle pek öğrenimi yoktu ama sağduyusu vardı. Temiz iş yapardı. Doğru dürüst bir adamdı.

Ben bu taşeronların ve müteahhitlerin hak ediş raporlarını yazarak avans almalarını sağladım. Kimileri benimkileri öne al diye ricada bulunurdu. “Emeğini değerlendiririz...” derdi. Ama ben sıra dışına çıkmazdım. Muhtar Atmaz da benim bu huyumu bilirdi ve beni takdir ederdi. Bir gün hak ediş raporu yazdırmak için yanıma geldi. Odada İnşaat Teknisyeni Müslüm Yeniay, diğer müteahhit ve taşeronlar da vardı.

Söz, nasıl oldu bilmiyorum Cezmi Özt Demir’e geldi. Cezmi Özt Demir benim dayım Tahir Özt Demir’in büyük oğlu idi. İstanbul’da deri fabrikası vardı. Lise mezunu olduğu için askerliğini Gaziantep Mazmahor köyünde öğretmenlik yaparak bitirmek için gelmişti. O zamanlar lise bitirmişler için böyle bir kolaylık vardı. Tanınmış tiyatrocu Engin Cezzar da askerliğini öğretmenlik yaparak bitirmeye çalışıyordu. Gerek Cezmi Özt Demir ve gerekse Engin Cezzar sık sık büromuza girip çıkarlardı. Cezmi Özt Demir büromuza girip çıktığı halde beni tanıyamıyordu; ben de, beni tanamayan bir adama nasıl sahip çıkayım diyordum...

Konuşmalar sırasında Muhtar atmaz; sözü, Cezmi Özt Demir’e getirdi:

- Bunun bir nenesi var. Her sene her camiye bir Isparta halısı hediye eder. Bunların kredisi hükümetten kuvvetlidir... Bunlar asil ailedir...

Cezmi Özt Demir’in nenesi (Babaannesi) benim de nenem (Anneannem) olurdu. Mustafa dedem öldüğü için nenem çocuklarının yanında yaşıyordu. Ne malı vardı, ne de mülkü, ne de emekliliği...

Demek istediğim öte yanında bir kuruşu bile yoktu. Değil öyle her camiye bir halı hediye etmek kendisinin üstünde oturacağı bir halısı bile yoktu.

Nenemin bu durumu beni çok üzdi. Kazancım kendimden artmıyordu ki neneme yardım edeyim. Neneme yardım edememiş olmanın ezikliğini düşlerimde yaşarım. Kimi zaman ben nasıl torunum neneme bir çorap bile alıp hediye edemiyorum diye yakınırım. Bazen düşlerimde Neneme harçlık verdiğim olur...

Muhtar Atmaz’ı, o kadar kişinin yanında yalanlamayı doğru bulmadım. Gerçeği söylemiş olsa idim Muhtar Atmaz’ı utanca boğar, küçük düşürmüş olurum... “Ne

sözünü ettiğin Cezmi Öztemir benim dayımın oğlu olur; ne de sözünün ettiğin Nenesi benim de Nenem olur dedim.”

Şimdi Muhtar Atmaz'la ne zaman karşılaşsam Nenem hakkında söylediği sözler aklıma gelir ve gülerim...

+

114. MUHTEREM HÜSEYİN...

30.11.1961: Muhterem Hüseyin, bizim Tabakhane'de Çarmelik kahvesini işletirdi. Yoksuldu, hoşsohbet bir adamdı. Sakalı yoktu ama pos bıyıkları vardı. Bazen böyle güzel sözler söylerdi ki dinlemeye doyum olmazdı.

İşte bunlardan birkaçı:

Adamın biri, kavgalı olduğu kişiyi rüyasında görmüş ve ona bir sigara ikram etmiş. Bunun, üzerine sabahleyin adamlarla: barışmak için yola düşmüş...

Kendisine, nereye gittiğini sorarlara:

- Kavgalı olduğum adamlarla barışmaya gidiyorum. O'na rüyamda sigara ikram ettim de... demiş.

Karşısındaki:

- Yahu o rüyadır deyince

Adam:

- Rüyaya da mı inanmayalım demiş.

+

Derisi yüzülen Nesimi'ye bir kadın

“Suçun neydi de derini yüzüyorlar a babam?” diye sormuş.

Nesimi de:

“Bacım, demiş, nedenini söylesem omzumda kalan son parçayı da sen yüzersin...” demiş.

+

Şu beyitler de Muhterem Hüseyin'den:

Asude olayım dersin eğer gelme cihana.

Ey dip diri meyyit sen kendini âdem mi sanırsın...

Emin olma bir şahsa hatta padişah olsa

Sokar Akrep gibi fırsat bulursa, akrabaları olsa.

+

Şu sözler de Muhterem Hüseyin'den duymuştum:

“Onu burnundaki hızma oynatıyor. Yoksa o ayıya yirmi kişinin gücü yetmez.”

+

Hakikat budur: Yılanı öldürmeyeceksin, yalanı öldüreceksin...

+

Neron’un Roma’yı yakmasının nedenini şöyle anlatırdı: Roma’nın yolları darmış. Neron’un da kamulaştırmak için parası yokmuş. Tutmuş bütün Roma’yı yakmış...

+

Malı sahibi, ilim ise sahibini korur...

+

Bilinse sırr-ı hilkat,
Kimsede yoktur yok taksirat...

+

Aşağıdaki söz de Tevrat’tan:

“Günlerimizi saymayı bize öğret ki hikmet yüreği edinelim...” (Tevrat. Mezmur, 90/12)

+

Bu sözler de benden:

Gerçekte Tanrı’nın varlığına inananların en başında gelirim. Eğer bir gün bütün insanlar Tanrı “Yok!” dese; ben, yok demeyi kabul etmem ölüm pahasına da olsa...

Tanrı vardır; ancak, toplumun inandığı biçimde bir Tanrı yoktur...

+

115. DOĞA YASASI...

3.12.1961:Saç tıraşı olduğum berber dükkânındaki bir levha çok dikkatimi çekti.

Hangi ressam yapmışsa çok güzel yapmış. Ressamın yaptığı bu renkli resmin de bir fotoğrafı çekilmiş ve oturduğum koltuğun tam karşısına asılmış.

Berber beni tıraş ederken ben de bu fotoğrafa bakarak düşüncelere dalardım.

Sizleri daha çok meraklandırmayayım, anlatayım. Resimde bir aslan... Yelesinden erkek olduğu belli... Ağzında boğazından yakaladığı bir tilki var. Tilkiyi kaldırmış

bir başka yere götürüp yiyecek...

Ne var ki tilkinin ağzında da bir büyükçe kuş. Atmaca olsa gerek... Bir fare de atmacanın gagaları arasında... Durun, daha bitmedi... Fare'nin de ağzında da bir kertenkele; fare, kertenkeleyi yuttu yutacak. Ama kertenkelenin de ağzında bir kurbağa... O da kurbağayı yuttu yutacak...

Ama kurbağa da bir örümceği yakalamış, hemen hemen yutmak üzere... Örümcek, bu... Diğerlerinden geri kalır mı? Onun da ağzında bir sinek... Sinek, örümceğin boğazından gitti gidecek...

Berbere sordum:

- Bu resim ne demek istiyor?

Berber, tıraşı durdurdu. Yüzüme baktı. Söylesem mi, söylemesem mi diye bir duraksadı...

- Allah'ın hikmeti, hikmetinden sual olunmaz...

Ben de aklımdan geçeni söyleyip söylemekte ikirciklendim:

- Koskoca Allah! Her şeyi yapmaya gücü yeter... Canlıyı canlıya, canlı canlı yem etmese olmaz mıydı?

Berber çarpılmış gibi oldu. Belki de Allah'ın işini sorgulayan biri ile ilk defa karşılaşıyordu.

-Tövbe de Allah'ın sorgulamak ne haddine... Vardır bir hikmeti... Birbirlerini yemesinler de açlarından mı ölsünler?...

Yine dilim durmadı:

- Koskoca Allah bu işe başka bir çözüm bulamaz mıydı?

- Bulurdu bulmasına da böyle gerek duymuş demek ki?

Ama ben her şeye gücü yeten Allah'ın canlıyı canlıya, canlı canlı, yem etmesini Allah'ın adaleti ile bağdaştıramıyordum... O gün akşama değin bu konu üzerinde düşünüp durdum. Geçerli bir yanıt bulamadım. Berber haklı idi... Bunlar birbirini yemesinler de acından mı ölsünler.... 3.12.1961

+

116. NEZARETHANEDE...

Soğuk bir Şubat günü idi. Her taraf ayaz kesiyordu. Takvim yaprakları 2 Şubat 1962'yi gösteriyordu. Ben geceyi

karakol nezarethanesinde geçirecektim.

Beni getiren memurun şef dediği, sertçe bir ifade ile: “Al şu sandalyeyi de geç içerde otur, sesini çıkarma!..” dedi.

İçerde bir somya vardı. Üstünde bir şilte... Pis pis kokuyordu

Verdikleri sandalyeyi somyanın yanına koydum. Ben de yüzüm kapıya dönük oturmaya başladım. Kapının anahtar deliğinden ışık sızıyordu. Ben de kapıdan sızan ışığa dönük oturuyordum. Karanlık odada kapının anahtar deliğinden sızan ışık insanı teselli ediyordu ve yaşama bağlıyordu. .

Atıldığım odanın tavanı yamuk bir biçimde idi. 4 metre karelik daracık bir yerd. Eski bir portakal sandığının parçalarını yan yana koyarak oturak yapmışlar.

Yerde benden önce gelen konukların içtikleri sigaraların göpçükleri. Boş sigara kapakları, boş kibrit kutuları, sönmüş kibrit çöpleri...

Anlaşılan içerdekileri tuvalete götürmemişler onlarda odanın köşesinde ihtiyaçlarını gidermişler. Akan sidik uzantıları odanın ortasına doğru geliyordu. sidik kokusu insanın genzini yakıyordu.

Sağımdaki duvarın deliğinde ise buruşmuş yağlı kâğıtlar. Anlaşılan benden öncekiler helva ekmek yemişler, yağlı kâğıdını da duvarın deliğine sokuşturmuşlar...

Loş bir karanlıkta odanın duvarlarına bakıyorum. Benden öncekiler neler de neler yazmışlar duvarlara. En çok da adlarını yazmışlar; altına da girdikleri tarihi...

Niçin gözaltına alındığımı bilmiyordum. Düşünüp duruyordum. 2.2.1962

+

117. KOMÜNİZM PROPAGANDASI YAPAN MEMUR...

19.1.1962: Haber aldığımıza göre, Şehrimiz Milli Eğitim dairesinde memurluk yapan Hayri Balta adlı şahsın komünizm propagandası yaptığı öğrenilmiş ve bu yüzden dolayı yakalanarak adalete sevk edilmiştir. 19.1.1962
TARİHLİ GAZİANTEP YENİ ÜLKÜ GAZETESİ

+

28.1.1962 İsmet Özüzümcü ile birlikte Öğretmenler Lokalinde oturuyorduk. İsmet Bey bana; “Gericilerin bize

tertip hazırladıklarından, benim başıma gelenin bir şey olmadığından; gericilerin Emin Kılıç topluğunu mutlaka dağıtacaklarından toplumun bizden nefretinin Adliye, Emniyet ve diğer devlet dairelerine bulaşması sonucunda yasaya uyduracakları bir suçla bizleri suçlayacaklarını; bana bu tertibi uygulayanların gayet memnun olduklarını, maksatlarının bizi bu zan altına sokmak olduğunu bu zan altına girmemizin bile yeter olduğunu; Hoca'nın toplumun mukaddesatı ile oynadığını, öldürülmesinin normal olduğunu, Hoca'yı öldürenlerin Cennetlik olacağını umduklarını..." söyledi.

Gericilerin; "Bizlerin sol eğilimli olduğuna inandıklarını ille de dağıtacaklarını da..." ekledi. Konuşurken öylesine dikkatli idi ki K harfini söylemekten bile korkuyordu.

28.1.1962 Elçin yine rahatsızlanmıştı. İğne yaptırmak için Hoca'nın muayenehanesine götürdüm. Hoca ile konuşmaya daldık, unuttuk Elçin'e iğne vurmaya...

Hoca bana yine çıkıştı. Benim davranışlarım ile kendisinin davranışlarını karşılaştırdı. Bundan önce Zekeriya Beyaz ile bir çocuk daha gelmişti. Bu çocuklar 1. Şubenin adamları idiler...Hoca'nın ağzından suç sayılacak sözler almaya çalıştılar..

Ne biçim adamlar bunlar kimsenin kendilerinden başka düşünmesine tahammül edemiyorlar... İftira ile de olsa bizi ve de bizim gibi düşünenleri susturmaya çalışıyorlar.

Ajanlar gittikten sonra Hoca "Oğlak!" diye çıkıştı bana... Nefse mahkûm olduğumu, sakat düşündüğümü söyledi.

Bu konuşmalar sırasında Padişah, Cumhuriyet, Murat Bey, Kuşakçı da vardı. Hoca'yı onaylayarak beni suçluyorlardı. . Ne cahil insanlar bunlar böyle...

Dikkat etmeliyim ben bunlara. Güvenmemeliyim hiçbirine...Ne yaparlarsa yapsınlar, nasıl düşünürlerse düşünsünler.ben işimi sağlam tutmalıyım. Öylesine dikkat etmeliyim ki bunların diline düşmekten kurtulayım...

Artık Hoca'ya bile güvenmemeliyim beni komünist olarak suçladıktan sonra...

Ben çok saf biriyim. Düşüncelerimi söylemeden duramıyorum. Artık söyleyeceğime yazmalıyım...

+

Sayın Başyazar Anlaroğlu,

1.Ahmet Bucaklı arkadaşımız vasıtasıyla, hakkımda yanlış kanaate sahip olduğunuzu öğrendim...

Bir gazetecinin, hele bir başyazarın, izlenimlerinin sağdan soldan duyduğu dedikodu!ara dayandırmaması gerekir. Eğer böyle olursa bu gazetecilik meslek ve haysiyetinin içi ne çış etmek olur...

2. Böylesine bir dedikoduda, gazeteci odur ki: Eline kağıdı kalem alarak, bizzat (veya görevlendirilecek bir arkadaşı) olayın kahramanına gelir. "Hakkınızda şöyle böyle söyleniyor diyerek bir röportaj veya mülakat yoluna gider...

3. İşte örneğin bir kaç gün Önce Sabah Gazetesinin yaptığı yola gidilir: Muhabirini yolladı. 7,5 saat süren bir mülakattan sonra öğreneceğini öğrendi ve öğrendiklerini yazmaya başladı...

4. Saygı değer kardeşim, siz de bu yoldan yürüseniz ne olurdu...Vakit geçmiş sayılmaz; lütfen siz de aynı yoldan yürüyünüz...

Sevgilerimle...

(Musikide Hayat Dersleri Öğrencisi Aydın YENER (Hayri BALTA)

+

Başyazarın notu:

Bay Hayri Balta,

Sağı, solu mektupla rahatsız etmenin âlemi yok! Git kendini muhakemede savun!

Mektubunu neşretmekle sana en büyük iyiliği yapıyoruz.

Şimdilik Allah taksiratını affetsin diyeceğim.

Başyazar Anlaroğlu - GAZİANTEP YENİ ÜLKÜ GAZETESİ 18.2.1962

+

118. AKŞAMLAR...

4.2.1962

Öyle yüksekçe bir tepeden güneşin batışına, bulutların kızıllaşmasına bakarak değil de; daha çok kentte, caddelerde, kaldırımlarda severim ben akşamları...

Kış günlerinin akşamları daha çok sarar beni...

Akşamları caddelerin görünümüne doyum olmaz. Resmî

iş yerleri, okullar, sinemalar boşalır akşam üzeri.

Derken arkasından okullar...

Kalabalıklardan geçilmez olur kaldırımlar...

İşte bu saatlerde işinden eve dönenler yok mu? Vurulurum onların evlerine dönüşlerine... Yorgun argın, düşünceli düşünceli bir yürüyüşleri var ki, seyrine doyum olmaz.

Elinde bir sepet; ya sebze, ya meyve, ya da başka bir yiyecek; muhakkak sepette ekmek...

Boynunu içine çekerek yorgun argın, dalgın dalgın gider evine erkek...

Bu kalabalık ortasında, akşam karanlığında, birbirinin peşi sıra giden önü ve arkası renk renk ışıklı arabalar...

İnsanı yıldızlar alemine atar...

Hele cadde boyunca sıralanan dükkanların, mağazaların, işyerlerinin ışıkları...

Bu renk cümbüşünün kente verdiği görüntü bambaşka akşamları...

Akşamları ışıklar ortalığa çıkar;

Işıklar insanlara hava atar...

Bu ışıklar arasında evlerine dönenler yok mu?

Ne seyrine doyum olmayan bir görüntü olurdu...

Bu görüntüler arasında insanlar aynı duygularla evine doğru koşar;

Havadaki kuşlar de yuvalarına döner...

İşte akşamlar böyle olur bizim kentte.

Herkes evine döner; dolu dolu sepetlerle,

İçlerinde ekmekle, sebzelerle, meyvelerle...

4.2.1962

+

119. ESİN GELMEDİKÇE...

Yazı yazabilmek için kendimi zorladığım olurdu; bu zorlamalar esin geldi sanıp da masanın başına oturduğumda olur genellikle. Kağıdı önüme koyduğum, kalemi elime aldığım halde; bir sözcük yazabilmek için dakikalarca beklediğim olurdu. Kağıtla kalem burun buruna gelerek bir şeyler yapabilmek için homurdanır dururdu... Ancak boşa, esin gelmezse ne yapsan boşuna...

Bu nedenle zorlamam kendimi. Muhakkak vakti saati gelmeli; yani esin gelmeli. O zaman kendiliğinden dökülür kağıt üzerine sözcükler...

İnsanın yazdığı yazıyı başta kendisinin beğenmesi gerekir; işte esin gelmeden yazılan yazılar beğendirmez kendini...

Bu durumda yazabilmek başlı başına bir derttir. "Ah! Bir başlayabilsem, gerisini getiririm!" dersiniz... Dersiniz ama esin gelmeden başlarsanız başladığınızı bitiremezsiniz... Yazılan sözcüğü siler, yeniden yazarsın. Karalar yine yazarsın. Yazdıklarını beğenmezsin, buruşturarak atarsın... Yazma eylemi sıkıntıya dönüşür...

Başınızı ellerinizin arasına alır, alın derilerinizi ufalar, böylece kendinizi zorladığınız halde yine yazamazsınız. Bırakmak istersin yazmayı, kolay kolay bırakamazsın da...

Zaten böyle durumlarda yazmayı bırakarak, dışarı çıkıp biraz gezmek, bir parça hava alarak esin gelmesini beklemek gerekir...

Esin gelmeden yazmak için kendini zorlarsan; kafan don kazanı gibi olur. Yani sen öyle hissedersin. Kafanın içi bomboş... Büyükçe boş bir kazan gibi gelir insana kafası... Buna psikolojide sürmenaj deniyor.

Dedim ya, yazı yazabilmek için konunun içten doğup gelmesi gerekiyor. Zorlama ile olmuyor. Zorlama ile yazılan yazı da beş para etmiyor; yazıdan başka her şeye benziyor. Yüz karası oluyor yazar için esin gelmeden yazılan yazılar...

Muhakkak yazma isteği doğup gelmeli içinden. Zoraki yazsa da insan beğenmiyor yazdıklarını... Muhakkak esin gelmeli, yazı yazmak isteği içinden coşup gelmeli...5.2.1962

+

120. BİR BELEŞÇİ...

Bir ilkokul öğrencisi. 10-11 yaşlarında....

Koltuğunda bir deste gazete...

"Ulus, Akşam, Havadis yeni geldi!" diye bağıarak gitmekte.

Bağıarak gazete satıyor.

Hızlı hızlı koşarak elindeki gazeteleri satmak istiyor.

O kaldırımdan o kaldırıma, o dükkândan o dükkâna girip çıkıyor.

Bu arada 30-35 yaşlarında, kılığı kıyafeti düzgün biri çocuktan bir gazete istedi.

Ayaküstü eline aldığı gazetenin sayfalarını çevirip bir göz gezdirdi...

Küçük gazetecinin eli hava kalmıştı.

Ama gazeteyi alan para vermeye yanaşmamıştı.

Acele acele sayfaları çevirip bakıyordu. Aradığını bulamamış olacak ki gazeteyi katlayıp çocuğa verdi.

Çocuk ise bu kılığı kıyafeti düzgün adamın yaptığına akıl erdirememişti.

Gazeteyi geri aldı adamın elinden; diğer gazetelerin arasına koydu ve yeniden koşmaya başladı.

"Gazete, yeni geldi!"

Beleşçi benim kendisine baktığıma görünce hiç seslenmedi.

Yalnızca yılışık yılışık güldü ve çekip gitti.

+

121. VATANDAŞIMIZ...

15.2.1962: Bir vatandaş konuyor. Bilgiç bilgiç.

"Benim kızım Fatma Anamızdan yüksek mi ki koluna bilezik taksın. "Hatta takarsan keserim, demişim kendisine... Fatma anamız koluna bilezik takmadı ki..."

Nerden biliyor Fatma anamızın koluna bilezik takmadığını...

Bu 1400 yıl önceki yaşama özenmek neden?

Benim bunu bir türlü aklım almıyor...

+

122. HASAN KAYA ÖZTAŞ...

16.2.1962: Öğretmenler Lokalini işleten Kaya Öztaş'ın Sabah gazetesinde bir yazısının çıkması üzerine Yeni Ülkü Gazetesinden Kovboy İbrahim yanıma gelerek Kaya Öztaş hakkında yazdığı yazıyı okudu. Kaya Öztaş aleyhinde atıp tutuyordu, esip yağıyordu:

“Biz adamın sinkaf... Onların Sabah'ı varsa bizim de Yeni Ülkü gazetemiz var. Biz adamları yayın yolu ile baş edemezsek başka yoldan çaresine bakarız. Daha olmazsa matbaaya çeker icabına bakarız...” derken Kaya Öztaş'a hakaretlerini sürdürüyordu. “Bıçak atmaktan, kırmızı boya çalmaktan!..” söz ediyordu. “Kendisini gel kahve içelim diye matbaaya çağırır mış da, mahzene indirip icabına bakarmış da...”

Kaya Öztaş'ı, 20 öğretmen 20 koldan aramışlar, bulamamışlar. Bulsalarmış icabına bakacaklarmış; ama bulamamışlar... 2. Şubedekiler de aramışlar Kaya Öztaş'ı; ama bulamamışlar... Kaya Öztaş kaçmış... Gazi Terbiye'de okuyormuş şimdi...

Bir ara dönüp gitmek istedi. Gidemedi, yeniden döndü. Yine kıpkırmızı, kendinden geçmiş bir şekilde: “Beni mi çağırdınız?” dedi.

Sakin ve doğal bir ses tonu ile:

“Hayır!” dedim.

Sessizce uzaklaştı gitti işyerimden... Huzursuz bir hali vardı. Elinde Aziz Nesin'in Zübük adlı haftalık gazetesi vardı.

Sanıyordu ki benim Kaya Öztaş ile temasım vardı. Duyduklarımı Hasan Kaya'ya iletcektim...

Ben de solcuyum ya... Ne denli peşin hüküm taşıyorlar bu solcular hakkında... Akıllarına solcuları yok etmekten başka bir şey gelmiyor..

Kovboy İbrahim bu işe benimle birlikte çalışan Ahmet Bucaklı'nın da canının sıkıldığını söyledi. Ne çıkarmış canım

öğretmenler lokalinde oyun oynanırsa... Oyunun oynamak da psikolojik bir ihtiyaçmış...

Kovboy'un yanındaki öğretmen bana: "Kaya Öztaş, hakkımızda atıp tutuyordu..."

Ben de:

"Doğru, atıp tutuyor..." diye kendisine hak verince sesini çıkarmadı.

Benden bunu beklemiyordu. Beklediği benim Kaya Öztaş'a sahip çıkmamdı. İşyerinde tartışmaya neden olur muyum?...

Anladım ki bir odada çalıştığım Ahmet Bucaklı Yeni Ülkü gazetesi ile irtibat halinde... Benim hakkımda onlara bilgi aktarıyor...

Nasıl çembere almışlar bizi...

+

Dün sorgu yargıçlığında ifade verdim. İki saat sürdü. Yargıç soruları uzattı da uzattı.

Sorgu Yargıçlığına girerken; kapıda, Zekeriya Beyaz'ı, Necdet Sevinç'i ve diğer muhbirleri gördüm.

Bir şaşkınlık ve telaş içinde idiler. Nurculardan bir tanık daha vardı; baktım, o gitmiş...

Bu nurcu, bizim derse gelerek Haysiyete sahip çıkmıştı... Anlaşıyor ki hepsi derslere casusluk amacı ile gelmiş gitmiş...

+

123. BİR YABANCI DİL ÖZLEMİ...

Notlarıma bakıyorum. Kendi kendime bir hareket planı çizmişim. A, b, c, d,e olarak sıralamışım. (a) bölümünde kendime şöyle seslenmişim:

" (a) İngilizce dersine özel önem verilecek İlimin kapısı bir de yabancı dil bilmektir. Bir yabancı dil bilmeyenlerin bildikleri boşunadır. Bu konuda Amerikalılardan yararlanılacaksınız. Amerikan Hastanesinde çalıştığını göre İngilizceyi öğrenmelisin. Böyle bir ortam İngilizce öğrenmek isteyenlerin bir daha eline geçmez.

Bu arada uyku ile mücadele etmelisin. Uyuyacağına derslerine çalış. Uykudan fedakârlık etmezsen bilgisiz kalırsın; yerler seni. İyi bir daktilonun İngilizce bilmesi

gerekir...”

1.3.1962 yılında düştüğüm bu notlara karşın İngilizceyi öğrenemedim. Amerikan Hastanesinde çalışan Amerikalılarla aramızda bur duvar vardı sanki. Onların çalışma saatleri yoğundu. Bizim de... Bir türlü konuşmamız kısmet olmadı.

Oysa daha sonraları İngilizce kurslarına da gittim. Zaman zaman İngilizce derslerine de çalıştım. Ortaokulda ve Lise de İngilizce derslerimiz de vardı. Ancak bildiklerimi unuttum. Çünkü bir dili öğrenmek için çevredekilerle İngilizce pratik yapma zorunluluğu vardı. Pratik yapmayınca da bildiklerimizi de unuttum.

Hâlâ kitaplığımda İngilizce ders kitapları var. İngilizce ders kitaplarına özlemle bakıp duruyorum. Ama artık gücüm de yok, zamanım da yok. Bu güne değin ihmal ettiğim İngilizce kitaplarına bakacak yüzüm de yok.

(b) bölümünde de şöyle seslenmişim kendi kendime:

“(b) Musiki dersine özel önem verilecek. Önce Nay (Ney) üfleme öğrenilecek. Sonra kemana başlanacak.

Yeter bu utanç verici durum. Herkes Nay üflerken senin bakıp durman olur mu? Bir sen kaldın çalgı aleti çalmayan... Eğer bir çalgı aleti çalamazsan başına biterler. Gazeteleri, dergileri ve kitapları az oku. Musikiye daha fazla zaman ayır. Musikiyi öğren. Sesleri tanı; uyuma ve kendini daha fazla aldatma.”

1.3.2009 tarihinde böyle seslenmişim kendime. Bu seslenişten sonra Nay üfleme öğrendim. Öyle ki bir başkasına öğretecek kadar da iyi üfledim. Ne var ki musiki kulağım yok. Ben sesleri ayırt edebiliyorum ancak. Ama kimileri var ki iki ses arasındaki 9 komayı bile ayırt edecek kadar doğuştan kulak sahibi...

Kalp krizinden sonra ne Nay'ı ne de Tef'i elime alabildim. Birkaç kere denedimse de baktım nefesim ve gücüm yetmiyor. İngilizce kitapları gibi bunları da bıraktım. Şimdi Naylarım ve Tef acıyarak bakıyor bana duvardaki yerlerinden.

(c) bölümünde de şöyle seslenmişim kendi kendime:

Ortaokul derslerine çalış; hem bilgin artar, hem de kültürün...

Dergi ve gazeteleri okumayı son plana al; ortaokul ders kitaplarına çalışmayı öne al.

Ne çıkar dergi ve gazete okumaktan; adama, bir ortaokul diploması bile yok derler.

Bu sıkıcı meslekte ne zamana kadar bekleyeceksin. Bu durumdan kurtulman gerek. Bunun da yolu öncelikle bir ortaokul diploması almaktan geçer; yoksa bir ölüden farkın kalmaz; yaşayan bir ölü...”

Bu satırları hareket planına aldığım da daha Akşam ortaokulu açılmamıştı. Amacım ortaokul ders kitaplarına çalışarak dışardan sınavlara girip okulu bitirmektir. Öyle ki bir keresinde Ortaokul 1, 2 ve 3. sınıfın bütün dersleri sınavlarına girdim bir dönemde. İlk girişimde yalnız dört ders kalmıştı vermediğim.

Biz okul dışından sınavlara girenlerin çokluğunu dikkate alan okul idaresi Millî Eğitim Bakanlığına başvurmuş; okumak isteyenlerin çokluğunu ileri sürerek bir Akşam Ortaokulu açılmasını istemiş.

Bunun üzerine kentimizde Akşam ortaokulu açıldı. Benim Ortaokulun bütün derslerinden dört dersim kaldığı halde ortaokula devam kararı aldım. Böylece 24. sıraya kaydımı yaptırdım.

Şimdi geçmişe dönüp bakıyorum da bu hareket planımda başarılı oldu. Tam 16 yıllık bir mücadele ve azim sonunda 49 yaşında avukat olmayı başardım. 10.9.2009

+

(d) bölümünde de şöyle seslenmişim kendi kendime:

Daktiloda kusursuz ve hızla yazmaya önem verilecek. Kusursuz yazabilmenin ilk koşulu da Türkçe / Dilbilgisi konusunu iyi öğreneceksin. Bu bilgi senin hızlı yazman yanında kusursuz yazmanı da sağlar. Hem hızlı hem de yazma ve noktalama bakımından kusursuz olmaya özen göstereceksin. Senin asıl mesleğin daktiloda yazı yazmaktır. Sıkışırsan, darda kalırsan seni kurtaracak olan daktilo ile yazı yazmak olacaktır. Ekmeği ancak daktilodan yiyeceksin. Bunun için de daktiloyu ilerletmelisin. Eğer çalışma sırasında uykun gelirse yüzüne su serp gitsin... Bu arada Sosyal Adalet Dergisi ile Yön Dergisini okumayı da ihmal etmeyeceksin...”

Bu hareket planında da başarı oldum. Tahmin ettiğim gibi ekmeği de daha çok daktiloda hızlı ve kusursuz yazmak sayesinde yedim. Çünkü hızlı ve kusursuz yazmam çok işine yarıyordu işverenlerimin.

Daktilocu olmamın bir yararı daha oldu. Anılarımı, günlüklerimi, öykülerimi e fıkralarımı öğle yemeği tatilinde yazıyordum. Herkes öğle yemeği için çıktığında ben makinenin başına geçiyor yarım saat içinde günlük yazımı yazıp ondan sonra yemeğe çıkıyordum. Günlerim böyle dolu olduğu içinde yazdıklarım ancak 47 yıl sonra bakma olanağı bulabildim...10.9.2009

Bitmedi, sürecek 28.9.2009

+

124. ÇEMBER DARALİYOR...

1.3.1962 Kuşakçı ile birlikte Tabakhaneye doğru giderken Ticaret Sarayı önünde Bekir Kaynak'la karşılaştık. Bekir Kaynak Zekeriya Beyaz ve Necdet Sevinç'le birlikte hareket edenlerden...

Bekir Kaynak, bizi görünce bozuldu, sıkıldı, kızdı, kızardı... Hızlı adımlarla önümüzden geçip uzaklaştı. Bir ara dönüp bize baktı. Suçluluk duygusu içinde biraz da mahcup bir görünümde...

Akşamına bir de baktım Hoca'nın muayenesinde. Anlaşılan bir şeyler sorup bir şeyler yakalamak derdinde.

Adamlar bize çembere almışlar ve bizim hiçbir şeyden haberimiz yok...

+

125. İŞTEN ATILMAK...

2.3.1962 Saat 15'te Milli Eğitim Müdürü Aziz Gözaçan Bey'le koridorda karşılaştım. Bana: "durumlar nasıl?" dedi.

Ben de:

"İyi, herhangi bir sorun yok!" dedim.

"Bu günkü gazeteleri okudun mu?" dedi ve devamla: "Git bir kere İsmail beyle görüş. Olmazsa bir istifa mektubu yaz!" Böylesi daha iyi olur. Yoksa ben atmam zorunda kalırım... Bu da senin için olmaz!.. " dedi.

İsmail Bey, Sicil İşlerinde memur... Memurların

sorunlarına o bakar.

Bu “İstifanı yaz getir!” sözü beni şok etti. Hiç beklemiyordum. Demek ki baskı var, korkuyor adamcağız,

Bu durumda benim Vali Beye çıkmam gerektiğini anladım. Ertesi gün sabahleyin erkenden, 8,30’da Valiyi makamında ziyaret ettim. Kısaca olayı anlattım. “İşten atılmamamı, duruşmaların sonuna kadar beklenmesini...” rica ettim.

“Olur!” dedi. Böylece işten atılmaktan kurtuldum...

+

126. YAZI KONULARI...

10.3.1962

1. Yazdıklarımın vebali yanlış anlayanların boynunadır.

2. Babamın termometresi

3. Çocuklarımıza takılan altınları satarak odun aldık.

4. İlk sokaklarda konuşan Sokrat gibi...

5. Andre Jit’in “Ayrı Yol” adlı kitabını okudum. Hannup çekirdeği gibi...

6. Gaziantep’in tanınmış öğretmenlerinin ürke ürke derse girmeleri...

7. Beddua eden Allah K. 3/119, 111. süre.

8. Kötü şefaatte bulunanların ondan payı vardır. K. 4/85

9. Arabacı, kapıcılık yapan, kestaneci, şerbetçi, kuşakçı kalfaları, altmışından sonra masıra saran kilimci kalfası,

10. “Biz öğrenciyiz; sen bize vereceğin kitaplarda okuyacağımız yerlerin çiz de öyle ver!..” dyen teyzem oğlu Necdet Sevinç. Meğer altını çizerek verdiğim bu dergileri götürüp Siyasi Şubeye vermiş: Hayri Balta bize komünistlik propagandası yapıyor diye...

11. Benden gazete istemeleri ve Nazım Hikmet hakkında soru sormaları...

12. Teyzemoğlu’nun Necdet Teymur’un kırtasiyeci dükkânında elimde gördüğü İmece dergisini istemesi...

13. Köy Enstitüleri konusundaki tartışmam...

14. Aysel’in sorununu bana bildirmesi...

15. Midesi alırsa insanın yapmayacak şeyi yoktur...

Anayasa’nın 20 maddesi...

16. Necdet Sevinç’e okuması için Kuran vermem...

17. Yön dergisindeki grafiği göstermem...

18. Bekir Kaynak'ı, Fakir Baykurt'un Onuncu Köy adlı romanının okuması için görevlendirmem...

19. Derslerine çalışırsan kopya çekme ihtiyacı duymaz; huzur içinde sınavlara girersin. Bu ruh hali, insanın Cennet'e olmasını...

20. Kime komünist diyorlarsa onun kitaplarını okuyun...

21. Niçin yaralı kuş gibi çırpıyorsun?..

22. Necdet Sevinç bana şöyle diyor: "Biz sizinle tanışmakta niçin bu kadar gecikmişiz..." Bu sözleri bana söylerken rol yapıyordu. Sözde ağlamaklı ve üzüntülü bir şekilde tanışmamakla kaybının olduğu söylüyordu...

23. Aziz Nesin'in Adana'ya gelişini protesto eden gericiler; yakalanınca: "Biz onun lehinde nümayiş yapıyorduk!" demeleri. Ne şahsiyetsiz insanlar bunlar...

24. Beni bunlara kitap vermeye iten nedenler: Komünist dedikleri insanların nelerden söz ettiklerini görmeleri içindir...

25. Ayine tuttum özüme, Allah göründü gözüme...

26. Rum genci Suryanus olayı...

27. Yunus Emre'nin bir ben var bende benden içeri...

28. Nesimi konusu...

29. Akli Selim kitabındaki hadis...

30. Mevlana'nın şiiri....

31. "Ben görmediğim Allah'a tapmam." Hz. Ali'nin sözü...

32. Üç dükkânın önünü örnek göstermem...

33. Necdet Sevinç, Zekeriya Beyaz ve arkadaşlarına göre Millî Eğitim Bakanı başta olmak üzere tüm bakanlar komünist...

34. Bana "Mahkemenin sonucunu bile biliyoruz..." diyorlar.

35. Birinci Şube Şefi, benim için, komşumuz Memik Çavuş'a (Memik Güzelhan) "Asmalı bu adamı asmalı!" demiş. O da gelip bana söylüyor...

36. Gavur Ali, benim hakkımda "komünisttir o!" sözleri üzerine: "Öyleyse görüşmeyelim bu Hayri Balta ile..." diyor...

37. Beni birkaç kişi ile görüşürken gören bir memur: "Az daha konuşmasına müdahale edecektim. Zehrini bu masum çocuklara akıtmasını!" diye...

38. Bir yoksul işçinin kahvede sobanın başında katıksız somun ekme yemesi ve yerken de herkese buyur etmesi...

39. Birinci Şube şefi babama: "Bu mikroların kökünü kurutmalı!.." demiş.

Bu 39 konuda yazı yazmak için not almışım. Ancak olaylar öylesine gelişti ki dönüp bakmaya bile zaman bulamadığım için çoğunu unutmuşum. Tam elli yıl sonra bu notlarıma bakıyorum... Demek ki insan aklına güvenmemeli. Yazacaklarını gününde yazmalı ya da yazacaklarını bütün ayrıntıları ile not etmeli...

+

127. UCUZ KURTULDUK...

15.3.1962: Bu gün izinliyim. Çocuklara çiçek aşısı yaptıracağım. Hükümet konağı önündeyiz... Bir ara Elçin yanımdan uzaklaştı. Birde baktım bir araba Elçin'in üstüne doğru geliyor...

Elle işaret ettim. Araba durmadı, Elçin'e doğru geldi, geldi... Bu durumu görenlerin yüreği ağzına geldi ve korkudan bağırışmalar oldu. Elçin bunun üzerine tehlikeyi sezdi ve birdenbire dönüş yaptı ve arabanın kendisini ezmesinden kurtuldu.

Korku içinde bağırarak jeepin arkasından koştı, yanıma geldi.

Hâlâ o sahne gözümün önüne gitmiyor... Çünkü araba Elçin'i az daha ezecekti. O an elim ayağım titremişti...

Bu Elçin'in ikinci ölümden kurtuluşu:

Birincisinde beş metre yüksekliğindeki yazlık tahtan düşmüştü.

Şimdi ise arabanın kendisini çiğnemesinden kurtulmuştu...

+

128. BİR AJAN...

15.3.1962 Emniyet Müdürlüğü önünden geçerken açık kapıdan Zekeriya Beyaz'ı Emniyet Müdür Muavini ile görüşürken gördüm. Zekeriya Beyaz haftada en az bir kere Emniyet Müdürlüğüne gelirdi ve ben kendisini Milli Eğitim müdürlüğündeki pencereden görürdüm. Öylesine bir sevinçli

gelirdi ki emniyet Müdürlüğüne görülmeye değerdi...

Ne var ki ben bunun, Emniyet'e ajanlık yaptığını kendi itirafları sonucu öğrendim.

Ne kadar saf bir adamım ben...

+

129. BİZ DE BEDELİ BÖYLE ÖDEDİK!..

Ankara'ya geleli üç yıl oluyor...

Ayağımdaki ayakkabı Hasan Balta'nın,
Sırtımdaki palto Yüksel Balta'nın,
Yeşil Yün Kazak Aysel Samlı'nın,
Ceket ve Pantolon Güner Samlı'nın,
Sırtımdaki gömlek Ejder Kalelioğlu'nun,
Boynumdaki boyun atkısı Vakıf Arı'nın,
Çorap ise bir başkasının armağanı,

Kiralık oturduğumuz evin aylık kirası 500 lira...
Oturduğumuz ev bizim hanımın dayısının mülkü; eğer
başkasının olsa 1000 liradan aşağı oturtmazlar...

Yediğimiz de içtiğimizde de bir şey yok...

Şu an evde bir yoklama yapılırsa 100 gram peynir, zeytin
bulamazlar...

Gece yaşantım yok. Kahveye gitmem, içki içmem, kahve
- gazino bilmem; ama yine de geçinemiyorum...

Şu an çevreme 25 bin lira borçluyum. Cebimde ise 25 lira
var...Eve bir kuruş bile bırakamadım.

Eşim eskileri satarak para sağlamaya çalışıyor...

Radyo ve televizyon vergisini nasıl denkleştireceğimi
düşünüyorum.

Orta dereceli okula giden dört kızıma cep harçlığı
veremiyorum...

3 aydır kız kardeşlerimden ödünç para alarak
geçiniyorum.

Ve ben işçi haklarını koruyan sendikada çalışıyorum.
Ağzımı açıp da söyleyemiyorum: "Önce çalıştırdığın işçilerin

karnını doyur!” diye...Ve bizim başkan da “Faşizme ihtar eylemi için direnişe geçiyor...”

Ankara, 30.3.2013

+

Yazılmaz mı böyle bir yaşam. Bunlar yazılmayacak da ne yazılacak?...

Böyle bir yaşama dayanmaya yürek isterim. İki de bir de siyasi polis geliyor sendika; “Atın bunu buradan; bu, tehlikeli bir adam!..”

Yahu böyle cıvıldak bir adamın her yeri tehlike olsa ne yazar...

Böyle bir adam nasıl olur da solcu olmaz...

Bu ülkede fikir sahibi olmak ne zormuş...

Av. Hayri Balta, 31.1.2013

+

YENER:

Eh aşkolsun baba, ağılattın beni, o günleri bilmez miyim, hatırlamaz mıyım...

Hayri:

Yazmayalım mı, Yaptıklarının üstünü kapatalım mı?

YENER:

Yo yo iyi etmişsin, her zaman takdir ederim baba yazmalarını. olur mu öyle şey... duygulandım sadece

Hayri:

Ben sizlere örnek olsun diye yazıyorum...

+

130. HEYECANLI BEKLEYİŞ...

Doğrusu iyi dayanıyor Eşim... Çekilecek şey mi aile yaşamım benim...

Yoktur evde ağza atacak; odun kömür gibi yakacak...

Üç çocuk, bir de babam...

Ailemin geçimi içindir bütün çabam...

Doğrusu iyi dayanıyor eşim Yener...

Çekilir mi yoksulluk içinde bir yaşam...

İçimde bir acı var, yanıyorum. Hiç aklımdan çıkmıyor bana kurulan bu tuzak... Bunların bana tuzak kurduğunu fark edememiş olmamı hiç hazmedemiyorum.

Yeryüzünde benim gibi basireti bağlanmış ikinci bir adam olabilir mi?

Hele şu gazetelerde hakkımda yapılan ifşaat anonslarına ya da tehdidine bir anlam veremiyorum doğrusu. Ben uyurken ne hesaplar yapıyormuş bu adamlar.

İki yıl boyunca ne söylemişsem not etmişler anlaşılan. Şimdi de bunları gazetede yayınlacaklarını yazıyorlar.

Çok şeyler söylemişim muhakkak. Hatırlayamıyorum şimdi ne söylemiş olduğumu... Söylenmemesi gereken sözleri nasıl olmuş da söylemişim, ona yanyorum...

Beni gördükleri zaman elleri ayakları dolaşiyor. Kaçacak delik arıyorlar, utanıyorlar, kıpkırmızı oluyorlar. Buna karşın aleyhimde yazılar yazmaya hazırlanıyorlar. Ne biçim adam bunlar?..

Olacak iş mi bu? 27 Mayıs düşmanı, gerici ve çağdışı zihniyet sahibi insanlar toplumda söz sahibi olsunlar Benim gibi cahil birini; komünist diye yaftalayarak emniyeti ve yargıyı peşime düşürsünler... Buna bir anlam veremiyorum.

Gerçi tutuklanmayacağıma, tutuklu olarak alıkonulmayacağıma, yapılacak duruşma sonunda, hakkımda men'i muhakeme kararı verileceğine ve temize çıkacağıma bütün benliğimle inanıyorum.

Ama yine de bir korku, bir heyecan var içimde. 24.2.1962
+

131. KONUŞACAK YÜZÜ YOK!

Millî Eğitim Müdürlüğünün Halkevi karşısındaki Kitap Satış dükkânının önünde, Necdet Sevinçle karşılaştık.

Selam verdim, almadı... Her herhangi bir şey de demedi. Beni görmemezlikten geldi.

“Ne oo! Selamımızı da mı almıyorsun artık?” dedim...

Hiç seslenmedi, kafasını yere dikerek uzaklaştı gitti.

Ne diyebilirdim, konuşmazsa zorla konuşturacak değilim ya. 25.2.1962

+

132. DAYAN...

Ne sağdayım, ne de aşırı solda

Dayan Hayri Balta dayan

Çok iş gelecek başına bu yolda

Ne sağla, ne aşırı solla ilgim var
Her ikisinden de
Ürkekliğim var, ürkekliğim var...
H. B. 25.2.1962

+

133. ASPİRİN BAYER...

Çoktan geçmiş otuz yaşını
Çekse koparır öküz başını
Ayağında çarpana
Her adımda sallanır da sallanır
Şalvarının ortası...

Bir karton kutu elinde,
Girdi Öğretmenler Lokal'ine,
Lokaldekiler baktı kötü kötü:
"Bunun ne işi var Öğretmenler Lokali'nde!.."
O ise ekmek parası derdinde...

Ayağında çarpana, kışında şalvar
"Aspirin Bayer, Aspirin Bayer!.."
Emekçi kardeşim Aspirin Bayer satar!..
25.2.1962

+

134. SELÂMÜNALEYKÜMCÜ!..

12.3.1962: Dairenden çıktım. Gazete satıcısı İhsan Genç'in dükkânının önünde duran gazete ve dergilere bakıyordum. Birde baktım Bay Casus Zekeriya Beyaz "selamünaleyküm!" diyerek yanıma sokuldu. Döndüm:

"Günaydın!" dedim.

Sinirlenen Zekeriya Beyaz yeniden:

"Selamünaleyküm!" dedi.

Ben de yeniden:

"Günaydın!" dedim...

Bay Casus yeniden "Selamünaleyküm!" dedi ise de ben hiç sesimi çıkarmadım.

Bay Casus, başladı abuk sabuk konuşmaya. Sesimi çıkarmayarak yanından uzaklaştım... Çünkü “İncil’de domuzun önüne inci atma!” diyordu.

Peygambere yapılan Ayşe iftirası gibi bunlar da bize iftira ediyorlar. Yunus Emre’yi de sorguya çeken bir Molla Kasım gelmedi mi?...

+

135. BU ORTAMDAN KURTULMALIYIZ...

1.4.1962: Öğle yemeği için eve gittiğim de gördüm ki kardeşim Hasan’ın yüzü gözü şiş... Şaşım kaldım, “Kiminle kavga ettin?” diye sordum.

Anlattı: Nasihatçı Mahmut ve oğulları ile kavga etmiş.

Nasihatçı Mahmut ve çocukları DP taraftarı idi. Bizim aile de CHP’li...

Asker hükümeti deviriyor; halk arasına düşmanlık tohumu ekiliyor.

Konu sosyal adaletten açılmış. Aralarında şöyle bir konuşma geçmiş.

Onlar:

“Zengine hürmet edilmeli!” demişler.

Kardeşim de:

“Evet, hürmet edilmeli ama dalkavukluk edilmemeli...” demiş.

Vay sen misin bunu diyen. Bu sözden alınmışlar. Kardeşimin kendilerine dalkavuk dediğini sanmışlar. Hemen saldırıya geçmişler. Kavga başlamış, baba ve iki oğlu Hasan’ın başına çökmüş. Bire karşı üç... Bir süre kapışmışlar...

Çevreden yetişenler kendilerini ayırmış... Ayırmışlar ama bizim Hasan’ın yüzü gözü şişmiş...

Bu bana çok ağır geldi. Ne var ki gidip onlarla bir de ben kavga edemem.

Bu ortamdan nasıl kurtulacağız? Bir an önce bu ortamdan sıyrılıp çıkmamız gerek ama nasıl çıkacağız bu yoksullukla... 1.4.1962

+

19.5.1962 Kapı çalındı. Gelen postacı. Tebligatı imzalattı. Açtım, baktım: “Savcılığın iddianamesi...”

Neye uğradığımı şaşırđım. Hiç beklemiyordum. Beklediğim “takipsizlik kararı” idi.

+

1.6.1962 Maaşımı aldım bu gün. Hiçbir şeyime yetmiyor... Aman ne çok para, aman ne çok para...

Yaşım otuz. Yapmadığım iş kalmadı... Şurası da bir gerçek ki ailemiz içinde ayda 372 lira kazanan çıkmadı bu güne değin. Hep mallarının geliri ile sattığımız malların parası ile kıt kanaat geçinip gittik...

Dört erkeğiz şu evde. (Babam, amcam, kardeşim Hasan ve ben) 15 yıl içinde dördümüzün kazancı bile hiçbir zaman 350 lirayı bulmadı. Kıt kanaat, yarı aç yarı tok, bazen da büsbütün aç yaşayıp gittik.

Dışarıdan bakanlarda bizi köylerde, şehirde malı mülkü çok olan zengin bir aile sanıyor; var var, var olan bu malların geliri yok ki...

Bu benim için çok para ama içimde bir korku hep beni rahatsız ediyor. Ya bu davada mahkûm olursam, ya beni işten atarlarsa...

Bu korkuyu yaşayanlar bilir.

+

1.6.1962 Maaşımı aldım bu gün. Hiçbir şeyime yetmiyor... Aman ne çok para, aman ne çok para...

Yaşım otuz. Yapmadığım iş kalmadı... Şurası da bir gerçek ki ailemiz içinde ayda 372 lira kazanan çıkmadı bu güne değin. Hep mallarının geliri ile sattığımız malların parası ile kıt kanaat geçinip gittik...

Dört erkeğiz şu evde. 15 yıl içinde dördümüzün kazancı bile hiçbir zaman 350 lirayı bulmadı. Kıt kanaat, yarı aç yarı tok, bazen da büsbütün aç yaşayıp gittik.

Dışarıdan bakanlar da bizi köylerde, şehirde malı mülkü çok olan zengin bir aile sanıyor; var var, var olan bu malların geliri yok ki...

Bu benim için çok para ama içimde bir korku hep beni rahatsız ediyor. Ya bu davada mahkûm olursam, ya beni işten atarlarsa...

Bu korkuyu yaşayanlar bilir.

+

136. BİR BU EKSİKTİ...

31.3.1962: Millî Eğitim Müdürlüğü Okul Yaptırma Bürosu'nda yazman olarak çalışıyorum. Benimle birlikte Müslim Yeniay adında bir inşaat Teknikeri var. Bir de Ahmet Bucaklı adında Yapı Kalfası.

Durup dururken Ahmet Bucaklı bana:

“Sana bir şey soracağım... Kızmayacağını biliyorum...”

“Sor ne soracaksan. Kızmam...”

“Senin baldızın var mı?”

“Var!”

Bocalayıp duruyordu. Dilinin altında bir şey vardı, söyleyemiyordu...

“Söyle, söyle... dedim, Çekinme...”

“Sen, baldızını satıyormuşsun, öyle mi?”

Bu dedikodular gazetelerin hakkımdaki yayınları üzerine çıkıyor böyle... Kim bilir daha neler söyleniyor aleyhimizde...

“Yok, böyle bir şey... Kim söylemişse yalan söylemiştir...”

“Ne bileyim ağam... Hatta o çocuk bana böyle der demez... Yok yahu!. Ben Hayri Beyi tanırım, bizim yazmanımız... Ben o adamın karakterini bilirim. Öyle bir şey olsa saklamaz... dedim. Dedim ama yine de bir de sana sorayım dedim...”

Güldüm sessizce... Bu Ahmet Bucaklı ne safmış böyle... Hemen de inanıyor her söylenene...

“Yok, öyle bir şey... Olsa alır parayı sana da satardım. Hazır müşteri çıkmışken...”

Bana sakın ve sabırlı olmak düşüyordu. İşyerinde kavga çıkarırsam beni işten atmak isteyenlerin eline tutamak vermiş olurum. Ben bu düşünceler içinde ya sabır çekerken... Ahmet Bucaklı anlatıyordu:

“Eşimle cinsel bakımdan uyumsuzluğumuz var. Bu nedenle sık sık kavga ediyoruz... Eğer eline bir kadın geçerse bana haber ver. Onu ikinci eş olarak alacağım... Buna eşimi de razı ettim. Bana ses çıkarmayacak...”

Anlaşılan o ki; beni kadın satıcısı olarak görüyor Ahmet Bucaklı... Ölür müsün, öldürür müsün? Yoksa ağzının üstüne bir tane indirir misin?..

Ağzının üstüne bir tane indirirsen, adımız işyerinde

kavga çıkartmış olacak... İşveren de tutup bizi dışarı koyacak...31.3.1962

+

Hayri Abi,

Evet, Yılmaz Güney'i de böyle tahrik etmişlerdi.

Saygılar...

A.Yalçın Efe, 15.7.2009

+

137. CHP OY KAYBEDİYOR...

1.4.1962 Sabahleyin Naip Hamamına gittim. Aradı sırada giderim. Naip hamamını da çok severim.

Vardım ki hamam da Sait Nakkaş adında CHP'li bir dost var...

Beni güler yüzle karşıladı. Kafa dengi birini bulduğu için sevindiği belli oluyordu.

"Merhaba... Hoş geldin..."

"Merhaba, hoş bulduk..."

"İşler ne âlemde, bu işler böyle sürüp gitmez. "

27 Mayısçılarının işi gevşek tuttuklarını anlatmak istiyordu.

"Merak etme, iyi olacak... Her şey düzelecek. Başımızda İnönü var... Korkma!"

"Sen başımızda İnönü var diyorsun ama işçiler yoksulluk ve işsizlik içinde. Öbür semtlerde eski Demokratlardan arkadaşlarım var... Bilmezler benim Cumhuriyet Halk Partili olduğumu. Konuşmalarını dinliyorum da; Gürsel'i, İnönü'yü, Başol'u (Yassıada Mahkemesi Başkanı) asmaktan, kesmekten söz ediyorlar. Bunu bizimkiler yapmadı. Yapmalılardı bir temizlik... Analarını bellemelilerdi..."

"Ey işte kıymadılar. Kardeşkanı dökülmesin istediler..."

"Ne kardeşi yahu! Bunlar gâvurdan, çıfıttan da kötü... İhtilal sabahı Demokratların en kodamanı dahi; 'âha malımız, âha mülkümüz... Hepsi sizin olsun. Yeter ki bize karışmayın, canımıza kıymayın...' diyorlardı. Şimdi değil onlara, bir sakatçı uşağına bile söz söylenmiyor. Geçen gün eşeğinin üstünde değirmene un götüren köylü, eşeğine vurunca: 'Vurma tecrübeli kaptana, sıkıştırma tecrübeli kaptanı!' diye kinayede bulunuyorlardı. Tecrübeli kaptan dedikleri İnönü idi... Eşeği İnönü yerine koyuyorlardı...Böylece bizlere söz

atıyorlardı...”

“Korkma bunlar böyle edepsizlik ederse, Ordu yine gelir. O zaman da hiç acımaz...”

“Ordunun gelmesi iyi mi ki? İki sırması olan başımıza belâ kesilecek... Gene de İnönü bu iki sırmalılardan iyi...”

Bu sözlerinden sonra biraz durdu düşündü. Yeniden söze başladı:

“İnönü’yü de gördük. Bu ise bir şey değil! Allah başımıza Atatürk gibi bir adam göndere de bu milleti kurtara... Yoksa ne halkçıyım diyesim ne de bunlara oy veresim kaldı... Aha senin oğlunun çükünü alırlar oy yerine...”

Daha da söyleyecekleri vardı. Anlaşılan Sait Usta’nın işleri kesat gidiyordu...

Ancak benim zamanım kalmamıştı.

“Benden de oy alamazlar, geçti artık!” diyerek kurnama girip yıkanmaya başladım.

Bu sıralar da Türkiye İşçi Partisi soldakilerin oyuna talip olmaktaydı... 1.4.1962

+

138. BENİM KAFADA İMİŞ...

Köşe başındaki kitapçıda kitaplara bakıyorum. Elime Ahmet Refik’in bir şiir kitabı geçti.

Baktım, bana gelmez, yerine koydum.

Kitapçı:

“Ahmet Refik sağlam!”

Kitapçının bu sözünden bir şey anlamadım. Sordum:

“Yani sağ mı demek istiyorsun?”

“Yok, ölü...”

“Peki ne demek istiyorsun sağlam demekle?..”

Alaycı alaycı...

“Ahmet Refik de senin kafada demek istiyorum!” demesin mi?

Ne diyeceğimi şaşırdım. Şeytana lanet edip sesimi kestim...

“Ne varmış benim bu kafamda?” diyemedim.

Desem tartışma çıkacaktı... 4.4.1962

+

139. MASON KAHVESİ...

Tabakhanedeki Çarmelik kahvesine oldum olası yaz günleri kimse gelmez. İssiz olduğu için biz Tabakhaneli Emin Kılıç öğrenciler ara sıra gidip çay içeriz.

Bizim orada oturup çay içmemiş kimilerini rahatsız etmiş. “Orası mason kahvesi...” diye kimse gelmiyormuş.

Bu dedikoduları ciddiye alan kahveci üç dört akşamdır kahvedeki radyoyu sonuna kadar açarak Kuran okutuyor. Böylece mason olmadığını, Müslüman olduğunu kanıtlamak istiyor.

Zavallı kahveci.. Zaten yaz günleri müşteri gelmez. Bizleri de kaçıncı hiç müşteri bulamayacak...4.4.1962

+

140. PARA İLE DERS...

Kuşakçıbaşı, Boyacıbaşı'yı, “Sağa sola saz dersi veriyor. Nayını da satacakmış...” diye hocaya şikâyet etti.

Hoca da:

“Bizim hakkımızı versin de ne yaparsa yapsın...” dedi.

Dışarı çıktık Yolda gidiyoruz. Kuşakçıbaşı, Boyacıbaşı'nın kendisine yaptığı öneriyi anlatıyordu.

Sözde Boyacıbaşı:”Bana parası ile nay dersi verir misin?” demiş.

Kendisi de

“Olur!” demiş...

Ben de

“Nasıl olur? İçeride, para ile ders veriyor!” diye adamı Hoca'ya şikâyet etmiştim. Şimdi de sen para ile ders vermeye kalkıyorsun? Bu nasıl oluyor?” deyince

“Parası ile değil mi, isteyene veririm!” demesin mi?.

Oysa bizde, hele öğrencilerin birbirine para ile ders vermesi en büyük cezayı gerektiren davranışlardan biri idi.

Şu insanoğlu ne tuhaf...4.4.1962

+

141. HUZURSUZLUK...

Gece yarısı uykum kaçtı. Kalkıp bir döşek serdim yere. Yerde yatmak daha rahat geliyor bana. Gerçi yerde yatarken

tabanın soğuğu belime vuruyor ama hiç olmazsa sık sık uyanmıyorum.

Karyolada yatarken rahat edemememin nedeni ağlayan çocukları eşimin yatağa almasıdır. Çocukları emzirirken, uyutmaya çalışırken ben de sık sık uyanıyorum. Çocukların ağlaması beni bir türlü uyutmuyor. Çocuklardan biri ağlamaya başlayınca diğerleri de ağlamaya başlıyor. Sanki sözleşmişler gibi birbirleri ile yarışıyorlar.

Yerde yatarsam da soğuk alıyorum tabandan. Böbreklerim ağrıyor. Karyolada yatarsam uyuyamıyorum çocukların kulağımın dibinde ağlamasından...

Şaşıtm kaldım... 17.4.1962

+

142. EN BÜYÜK YANILGIMIZ...

20.4.1962: Bu günden öteye günlük tutmaya zorlayacağım kendimi. Çok yararı oluyor bana günlüklerimin. Huzurluğum gidiyor, boşalıyorum, rahatlıyorum...

Ancak günlüklerimi yazacak sakin bir ortam bulamıyorum. Evde çocuklar rahat vermiyor. Tek odalı bir evde de rahatça yazılmıyor... Hanım da rahatsız bu durumdan.

Akşam derste siyasi olayları tartıştık. Siyasal durumu buhran olarak adlandırdık. Ne zaman buhrandan kurtuldu ki bu memleket. 27 Mayıs devrimine "Geri tepen bir hükümet darbesi dedik!" Yeni bir darbenin olacağını sanmayan Hocamıza karşı ben yeni bir darbenin yakın olduğunu hissediyorum. Karşı devrimcilerin susturmak için bu kez Ordu'nun daha sert önlemler alacağını sanıyorum.

Ordu'ya da pek güvenim yok ya... Bizim en büyük yanılığımız Ordu'yu ilerici, solcu görmek...

Her şeyimiz bozuk. Osmanlıdan bu yana bozuk. Düşünüyorum, düşünüyorum da demokrasiden başka çıkış yolu göremiyorum.

Özgürlüğün değerini bildiğimden; totaliter bir yönetimi istemiyorum. Özgürlük tatlı şey, kutsal bir şey! Hem kendim için, hem de halkım için özgürlük vazgeçilmez bir hak... Ama şimdi o özgürlükten de yoksunuz.

Adamsan ülkenin kalkınmasını iste. İşçiye, köylüye, yoksula acı, merhamet eyle... Kötü gözle bakıyorlar

işçi haklarından söz edene... “Komünist mi acaba?” diyorlar. Kaderimiz böyle diyeceksin bütün toplumsal adaletsizliklere...

Böylelikle hem kendimizi aldatacağız, hem de kişiliğimizi zedeleyeceğiz... Hayır, hayır... Olmaz olsun böyle yaşam...

Toplumsal adaletsizlik karşısında sessiz kalmaktan utanıyorum. Gerçek kişiliğimi yansıtamıyorum. Bu da bana utanç veriyor...20.4.1962

+

143. AV. HAYRİ BALTA’NIN ÖZ GEÇMİŞİ...

1932 yılında Gaziantep’te doğdu. 10 yaşında iken annesi öldü. Babası, eşinin ölümüne dayanamayarak yaşama küstü.

Çocukluğunun kış günlerini Gaziantep’in Tabakhane semtinde; yaz günlerini de Gaziantep’e yakın İbrahimli köyündeki bağlarında geçirdi.

Yaz günlerinin gecelerinde kayan gök taşlarını görünce “Tanrım! Ölen annemi geri gönder!” diye dileklerde bulundu...

Dileklerinin yerine getirilmemesi üzerine sükut-u hayale uğradı ve Allah’ı aramaya başladı...

1945 yılında Gaziantep Lisesi Ortaokul 1. Sınıfa giderken yapılan bir temizlik yoklamasında Türkçe öğretmeni: “Gömleğin kirli, git değiştir gel!” deyince, çok da istediği halde, utancından bir daha okula gidemedi...

Okula gidememesine karşın; okuma ve öğrenme tutkusu ile yanıp tutuştu. Okuyamamış olmasının eksikliğini; günlük gazeteleri, haftalık ve aylık dergilerle kitaplar okuyarak gidermeye çalıştı.

Okuldan koptuğu yıllarda geçimini dericilik, kilimcilik yaparak sağladı... Çalışmaktan artan boş zamanlarında futbol oynadı. Kendisi futbolu değil de futbol kendisini bıraktığı zaman futbol hakemlik kursuna bitirdi...

Stajyer olarak yönettiği ilk maçta taraftarlarca geleneksel tezahürat yapılırken futbol hakemliğini bıraktı.

25 yaşında Gaziantep’li tasavvufçu, tasavvuf müziği ustası olgun insan Dindar Filozof Dr. Emin Kılıç Kale’den; Ahlak, tasavvuf, yaşam ve müzik dersleri aldı... O toplulukta kimi zaman tef vurdu ve kimi zaman da ney (nay) üfledi.

Bu toplulukta “fırınlara girip çıktı”, “ölmeden önce öldü”, “yeniden doğdu”. Bu topluluğa “ölü” olarak girdi “diri” olarak çıktı.

Dünya görüşü nedeniyle kavmiyetçi ve ümmetçi kişilerce hakaretlere ve iftiralara uğrayarak komünistlikten yargılandı.

Yargılama sonunda mahkeme: “Hayri Balta, Atatürkçü ve aydın bir kimse!” (Gaziantep Sorgu Hakimliği. E. 962. K. 127/16) diye karar verdi. Böylece Türkiye’de mahkeme kararı ile “Atatürkçü ve Aydın” sayılan bir kişi oldu. Ne var ki aklanmasına karşın 10’a yakın işyerinden kovuldu. 10’a yakın ev değiştirmek ve sonunda Gaziantep’ten ayrılmak zorunda kaldı...

1965 yılında, 33 yaşında iken, Gaziantep Lisesi Akşam Ortaokuluna başladı. 1969 yılında dört yıllık olan bu okulu sınıf ve okul birincisi olarak bitirdi.

Gaziantep Akşam Lisesi 1. Sınıfında okurken “Kavmiyetçi ve Ümmetçi” kişilerce rahat verilmemesi üzerine 11 Mart 1971’de Ankara’ya göçtü.

Gaziantep’ten ayrıldıktan bir gün sonra 12 Mart 1971’de Ordu, yönetime el koydu. Böylece 12 Mart’ın hisminden kurtulmuş oldu. Eğer o tarihte Gaziantep’te olsaydı başına gelecek vardı...

Ankara’ya gelir gelmez Anafartalar Akşam Lisesi 1. sınıfına kaydını yaptırdı ve Genel-İş Genel Merkezi Hukuk Bürosunda yazman, bir süre sonra da muhasebe bölümünde muhasebeci ve daktilo olarak çalıştıktan sonra muhasebe şefliğine getirildi.

Gündüzleri çalıştı, akşamları okula gitti. 4 yıllık Anafartalar Akşam lisesini bitirdikten sonra Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Akşam Türkçe Bölümüne kaydını yaptıranak derslere gidip gelmeye başladı. 15 gün sonra yaşının geçmiş olduğu gerekçesiyle okuldan kaydı silindi.

Bunun üzerine yılmadı bir yıl da üniversite sınavlarına çalıştıktan sonra 1974’te Ankara Hukuk Fakültesine girmeyi başardı ve hem çalışıp hem okuyarak 1979 yılında Hukuk Fakültesini bitirdi ve bir yıl da staj gördükten sonra 1980 yılında (48 yaşında) avukatlığa başladı.

Hukuk Fakültesi öğrencisi iken, 27 Mart 1977’de, ölüm döşegindeki babaannesini görmek için gittiği Gaziantep’te,

gece yarısı evinin önünde, faşistlerce kurşunlandı... Sağ göğsünden giren kurşun akciğerinin üst lobunu delerek kürek kemiğinden çıktı. 15 gün ağzından kan geldikten sonra "hayatî tehlikeyi" atlatarak yeniden yaşama döndü. Hâlâ zaman zaman kurşun yarasının acısını hisseder ve düşlerinde yakın mesafeden ateş edilen tabanca sesi ile uyanır...

Avukatlık yaptığı sırada Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kurucularından oldu.

İlk iki Yönetim Kurulunda Genel Sekreter yardımcısı olarak görevli iken 11 Mart 1991 tarihinde ağır bir kalp krizi geçirince kalbinin % 70'i çalışamaz bir duruma geldi. ADD'deki görevinden ayrıldı ve doktorların sözü üzerine avukatlığı bıraktı. O günden bu güne değin de evinde yazarlık yapmaktadır...

Yaşamı boyunca emeğinden başka geliri olmadığı için eşi ve dört çocuğu ile geçim zorluğu çekti. Ankara'da iki kışı, ailesi ile birlikte, odunsuz, kömürsüz, elektrik sobası ile geçirdi...

65 yaşına kadar yoksul olarak yaşadktan sonra babaannesinden kendisine kalan trilyonlar değerindeki taşınmazları, kendisine yeteri kadarını ayırdıktan sonra, dört kızına bıraktı...

Şu an dört kızından 6 torunu bulunmaktadır. Torunlarından biri Amerika'da bir üniversitede Siyaset Bilimi hocalığı yapmaktadır. Biri de İnşaat Fakültesini bitirmiş olup bir şirkette inşaat mühendisi olarak çalışmaktadır...

Yaşamı boyunca, hastalığında bile, bir Aydınlanmacı olarak düşünce özgürlüğünü, Laikliği ve Cumhuriyetin kazanımlarını korumaya çalışmıştır. Laikliği savunmak için birçok dava açmış ve bu davalardan birinin sonucunda da ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERNEĞİ kurulmuştur.

Gaziantep yerel gazetelerinin, bir ikisi dışında, hemen hemen hepsine günlük yazı verdi. Kimisi kapandığı için, kimisinden de, bir süre sonra, yazılarına yer verilmediği için, ayrıldı.

Ankara'da ise Barış ve Ulus gazetelerinde ve kimi dergilerde yazdı.

Bu günkü tarih itibariyle basılmış 33 kitabı vardır. Bu

kitaplar eşe - dosta parasız verilmektedir... (Kitapların listesi aşağıdadır...)

2000 yılından beri www.tabularatalanayalanabalta.com adresli Sitesinde aydınlanma savaşı vermektedir...

Düşünce ve inanışlarından ötürü hakaretlere, küfürlere ve tehditlere karşı; bireyciliğe karşı toplumculuğu, dine karşı bilimi, şeriata karşı cumhuriyeti, teokrasiye karşı Laikliği, vahye karşı akli, yaratılış teorisine karşı evrim teorisini, ruhçuluğa karşı maddeciliği savunmuştur...

Ne var ki çok az kişi tarafından anlaşılabilmiştir. Şimdi bile dinciler tarafından dinsiz; dinsizler tarafından da dinci sayılır...

Av. Hayri Balta, 19.11.2014

X

144. TABULARA TALANA YALANA BALTA YAYINLARI:
(Alfabetik olarak)

1. Anılar 1: Bir Aydın Adayı
2. Anılar 2: Muhbir ve Tertipçilerim
3. Anılar 3: Röportaj ve ...
4. Anılar 4: Son Nokta
5. Anılar 5: Alleben (Kaybolan Cennet)
6. Anılar 6: Emanet (Şafık Güvenç Emaneti)
7. Anılar 7: Cahilin Dünyası
8. Anılar 8: Cehaleti, Yeniden Doğanlar Bilir
9. Atatürk 1: Atatürk Budur
10. Din 1: Allah Denince 1/6
11. Din 1: Allah Denince 2/6
12. Din 2: Allah Denince 3/6
13. Din 3: Aydınlanma
13. Din 4: Sırların Sırrı
15. Din 5: Tanrı'ya Yakınlık
16. Din 6: Erenlerin Dünyası
17. Din 7: Aydınlarla Mektup
18. Din 8: Kaygılarım
19. Din 9: Kuran'a Akılcı Bir Bakış (Kuran'dan)
20. Din 10: İncil'den
21. Din 11: Tevrat'tan
22. Din 12: Takvimlerden
23. Din 13: Misyoner'e Yanıt
24. Din 14: Sanal Katılım-Taç'a Atılanlar
25. Köşe Yazıları 1: Kızma Yok 1/60
26. Laiklik 1: Laiklerin El Kitabı
27. Laiklik 2: Laikliği Benimsemeden...
28. Laiklik 3: Laiklik Bir Yaşam Biçimidir
29. Öykü 1: Yitmiş Bir Adam
30. Öykü 2: Muzır'dan Kes!..
31. Öykü 3: Cambazlar
32. SSS 1/23: Sevenler-Soranlar-Sövenler
33. SSS 2/23: Aşağılık Maymun
34. Şiir 1-9: Ellerim Ellerim Suçsuz Ellerim
X

TABULARA, TALANA, YALANA BALTA

IRKÇILIĞA, SÖMÜRÜYE, ŞERİATA HAYIR!..

AV. HAYRİ BALTA'NIN ÖZGEÇMİŞİ

1932 yılında Gaziantep'te doğdu. 10 yaşında iken annesi öldü. Babası, eşinin ölümüne dayanamarak yaşama küstü.

Çocukluğunun kış günlerini Gaziantep'in Tabakhane semtinde; yaz günlerini de Gaziantep'e yakın İbrahimli köyündeki üzüm bağlarında geçirdi.

Yaz günlerinin gecelerinde kayan gök taşlarını görünce "Tanrım! Ölen annemi geri gönder!" diye dileklerde bulundu...

Dileklerinin yerine getirilmemesi üzerine sükut-u hayale uğradı ve Allah'ı aramaya başladı...

1945 yılında Gaziantep lisesi Ortaokul 1. Sınıfa giderken yapılan bir temizlik yoklamasında Türkçe öğretmeni: "Gömleğin kirli, git değiştir gel!" deyince, çok da istediği halde, bir daha okula gidemedi...

Okula gidememesine karşın; okuma ve öğrenme tutkusu ile yanıp tutuştu. Okuyamamış olmasının eksikliğini; günlük gazeteleri, haftalık ve aylık dergilerle kitaplar okuyarak gidermeye çalıştı.

Okuldan koptuğu yıllarda geçimini dericilik ve kilimci kalfalığı yaparak sağlamaya çalıştı... Çalışmaktan artan boş zamanlarında futbol oynadı. Kendisi futbolu değil de futbol kendisini bıraktığı zaman futbol hakemlik kursunu bitirdi.

Stajyer olarak yönettiği ilk maçta taraftarlarca geleneksel tezahürat yapılırca futbol hakemliğini de bıraktı.

25 yaşında Gaziantep'te tasavvufçu, tekke ve tasavvuf müziği ustası olgun insan Dindar Filozof Dr. Emin Kılıç Kale'den; Ahlak, tasavvuf, yaşam ve müzik dersleri aldı... O toplulukta kimi zaman tef çaldı ve kimi zaman da ney (nay) üfledi.

Bu topluluğa "firinlara girip çıktı", "ölmeden önce öldü", "yeniden doğdu". Bu topluluğa "ölü" olarak girdi "diri" olarak çıktı.

Dünya görüşü nedeniyle kavmiyetçi ve ümmetçi kişilerce hakaretlere ve iftiralara uğrayarak komünistlikten yargılandı.